

LIETUVOS Farmacijos žinios

Lithuanian Pharmaceutical News

2012 m. Nr. 3-4 (220-221)

FIP 72-sis kongresas

(plačiau 24 psl.)

„Kristus-vaistininkas“, Austro-Vengrijos tapytojas A. Ehmman, XVIII amž. pabaiga.
Iš knygos „Vaistinės-muziejai Vengrijoje“, 1996.

Minčių aruodas		3
Interviu su LSMU Farmacijos fakulteto prof. habil. dr., LFS prezidentu Eduardu Tarasevičiumi		6
Farmacijos fakulteto naujienos		11
Tarptautinė mokslinė konferencija, skirta prof. Benedikto Šiaulio 125-osioms gimimo metinėms		14
Profesoriaus Benedikto Šiaulio gyvenimas ir veikla (minint 125-ąsias gimimo metines)		17
Vaistininko vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje		21
Iš LFS veiklos 72-sis FIP kongresas, skirtas įkūrimo šimtmečiui		24
Kas, kur, kada		30
Pro Memoria		31
Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus įkūrėjui docentui Alfonsui Kaikariui būtų sukakę 90 metų		59
Oficiali kronika		60, 73
Iš farmacijos istorijos Vaistininkystė Panevėžyje		61
Ką rašė Farmacijos žinios prieš 80 metų		67
Iš LFS veiklos Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) XXVII suvažiavimas		71
Kas, kur, kada Amerikos lietuvių farmacininkų asociacija „LAPAS“ pažymėjo 20 metų jubiliejų		78
Pro memoria Prisimename provizorę Vandą Jusevičiūtę-Kavaliauskiene		78

„Lietuvos farmacijos žinios“ – Lietuvos farmacijos
sajungos periodinis žurnalas, skirtas farmacijos
specialistams, tęsia „Farmacijos žinių“
(1923-1940) tradicijas

Vyr. redaktorius prof. habil.dr. Eduardas Tarasevičius

REDAKCINĖ KOLEGIJA

Vaist., gyd. Laimis Akramas, klinikinė farmacija, mikrobiologija;
doc. dr. Zita Barsteigienė, farmakognozija; dr. Romualdas Basevičius,
farmakologija; prof. dr. Vitalis Briedis, vaistų technologija; prof. dr.
Liudas Ivanauskas, toksikologinė chemija, vaistų technologija; doc.
dr. Rimas Klimas, vaistų technologija; doc. dr. Romaldas Mačiulaitis,
klinikinė farmacija, farmakoterapija; doc. dr. Tauras Antanas Mekas,
farmacijos istorija, socialinė farmacija; doc. dr. Vaidas Skyrius,
socialinė farmacija; prof. habil. dr. Paulius Vainauskas, toksikologinė
chemija; dr. Regina Žukienė, farmacijos istorija, socialinė farmacija; dr.
Jonas Grincevičius, socialinė farmacija; doc. dr. Raimondas Radžiūnas,
socialinė farmacija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS PATARIAMOJI VALDYBA

Vaist. Marytė Ūzienė – LFS Vilniaus krašto pirmininkė; vaist.
Astrida Tamošiūnienė – LFS Kauno krašto pirmininkė; vaist. Jolanta
Narbutienė – LFS Panevėžio krašto pirmininkė; vaist. Vida Grušienė
– LFS Šiaulių krašto pirmininkė; vaist. Danutė Varvolytė – LFS
Klaipėdos krašto pirmininkė.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS KONSULTANTAI

Doc. dr. Algis Baranauskas, socialinė farmacija; doc. dr. Jurga
Bernatienė, vaistų technologija; doc. dr. Vidmantas Dirsė, organinė
chemija; doc. dr. Valdas Jakštas, farmakognozija; doc. dr. Audronis
Lukošius, farmakognozija; doc. dr. Rūta Marksienė, toksikologinė
chemija; dr. Žydrūnas Martinėnas, vaistų technologija; vaist. Jadvyga
Mikalauskiene, farmacijos istorija; dr. Vilma Petrikaitė – vaistų
chemija; doc. dr. Onutė Ragažinskienė, farmakognozija; dr. Saulė
Velžienė, vaistų technologija; vaist. Liudvikas Rulinskas, farmacijos
istorija; vaist. Birutė Varanavičienė, klinikinė farmacija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI

Farm. dr. Juozas Kalvaitis, klinikinė farmacija, JAV, Čikaga; farm.
dr. Algirdas Lukoševičius, klinikinė farmacija, JAV, Niujorkas; farm.
dr. Algis Pliura, vaistų informacija, JAV, Niujorkas; farm. dr. Jerzy
Lazowski, onkologinė farmacija, Lenkija, Varšuva.

Leidėjo ir redakcijos adresas:

Universiteto g. 2, 01122 Vilnius,
tel. (8 5) 262 87 58, faksas (8 5) 262 87 58
El. paštas: LFSpharm@takas.lt

Šiame leidinyje pateikta informacija skirta tik
farmacijos ir medicinos specialistams.

Straipsnių autorių nuomonė gali nesutapti su redakcijos
nuomone. Recenzuojame tik mokslinius straipsnius.

Rankraščių negražiname. Redakcija už reklamos turinį neatsako.

© „Lietuvos farmacijos žinios“
2012, Nr. 3-4 (220-221)

Numerį parengė LFS leidybos centras,
Universiteto g. 2, LT-01122 Vilnius

REDAKTORIAUS ŽODIS

MIELOS KOLEGĖS IR
MIELI KOLEGOS!

Sveikinu visus „Lietuvos
farmacijos žinių“ žurnalo
skaitytojus sulaukus 2012
metų dvigubo žurnalo
numerio, kuris išėjo iš spaudos
Naujųjų Metų proga.

Svarbu mums, vienos
seniausių žmonijos istorijoje
profesijų atstovams ir
ateinančiais 2013 metais ypač jautriai ir atsakingai
aptarnauti pacientus ir tuo būdu prisidėti prie mūsų
profesijos prestižo kėlimo. Šiame žurnalo numeryje Jūs
rasite straipsnius apie farmacijos sektoriaus aktualijas,
susipažinsite su Farmacijos departamento ir VVKT
naujausiais teisės aktais. Skaitytojams pateikiama
LFS XXVII suvažiavimo medžiaga ir fotoreportažas.
Šiame žurnalo numeryje skaitytojai gaus informacijos
apie Tarptautinę konferenciją skirtą prof. Benedikto
Šiaulio 125-osioms gimimo metinėms pažymėti. Šiame
numeryje talpinama medžiaga ir fotoreportažas
iš FIP 72-ojo jubiliejinio kongreso Amsterdame,
skirto šios tarptautinės organizacijos šimtmečiui.
Apie Amerikos lietuvių vaistinininkų asociacijos 20
metų jubiliejų pateikiama informacija iš Čikagos.
Farmacijos istorijos mėgėjai galės susipažinti su
„Farmacijos žinių“ žurnalo aprašomais įvykiais prieš
80 metų, su Panevėžio vaistinių istorija Skaitytojai
susipažins su LMSU Farmacijos fakulteto prof. habil.
dr., LFS prezidento E. Tarasevičiaus interviu. Žurnale
patalpinome kolegų prisiminimus apie Anapilin
išėjusius buvusius bendradarbius. Laukiame naujų
mūsų žurnalo skaitytojų, kurie perskaitę mūsų žurnalą
sulauks naujų žinių šaltinio ir naujienų iš kolegų
profesinės veiklos, ir farmacijos mokslo bei praktikos
apžvalgos, ir naudingų patarimų bei atsakymų į Jus
dominančius klausimus.

Naujųjų metų proga linkiu visiems mūsų žurnalo
skaitytojams puikios sveikatos, sėkmės darbe ir
asmeninės laimės!

Pagarbiai,

prof. Eduardas Tarasevičius

Naujieji metai

Nauji metai jau atėjo,
O senieji prisiminimus paliko.
Jie atguls į istorijos lapus
Ir į mūsų širdies kėmpelius.

Kiekvienai metai – tai vienas
Mūsų gyvenimo knygos lapas,
Surašytas mūsų prakaitu
Ir patvirtintas vargo antspaudu.

Jaunam žmogui nauji metai –
Nauji sumanymai ir mastai,
Startas kūrybiniam pakilimui
Ir valio ad astrą darbų maršrutui.

Senam Naujųjų metų atėjimas –
Metų naštos pasunkėjimas,
Prisiminimas pasvarstyti gyvenimo prasmę
Ir visų praeities poelgių atsakomybę.

Nauji metai – išeities taškas
Naujos gyvenimo atkarpos.
Tai mūsų vargų skalės pradžia,
Kurios išvengti svajojame slapčia.

Naujus metus sutikome –
Vargo piligrimais tapome.
Lieką užsidėti sunkumų bagažą
Ir keliauti kėlių kėliu pamažu.

Jonas Steikūnas

**LFS Valdyba nuoširdžiai sveikina visus LFŽ skaitytojus artėjančių
Naujųjų 2013 metų proga!**

Interviu su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto prof. habil. dr., LFS prezidentu Eduardu Tarasevičiumi

2012 m. rugpjūčio 25 dieną Kolegos bendradarbiai, vaistininkai ir studentai Jus sveikino garbingo jubiliejaus proga jaukioje Farmacijos ir medicinos istorijos muziejaus aplinkoje. Septyni dešimtmečiai žmogaus gyvenime ir 45 metai mokslinės pedagoginės veiklos farmacijos fakultete – tai daug ar mažai?

Susitikimo popietė muziejuje, kurią Jūs paminėjote buvo nuostabi, nes susirinko pasidalinti mintimis tie žmonės, su kuriais įvairiais gyvenimo tarpsniais teko bendrauti dar būnant studentu, vėliau dėstytoju, katedros vedėju, dekanu ir farmacininkų mokslinės draugijos, o vėliau – farmacijos sąjungos prezidentu. Per keletą valandų prabėgo dešimtmečių veiklos akimirkos, užfiksuotos nuotraukose bendraujant su mokytojais, dėstytojais, studentais, bendradarbiais, Lietuvos ir užsienio mokslininkais, vaistininkais, bičiuliais ir artimaisiais. Esu dėkingas likimui, kad per šią gyvenimo ir veiklos atkarpą sutikau labai daug nuostabių žmonių, iš kurių gavau nuoširdžių patarimų, pamokymų, pabrėžimų pasirenkant vaistininko profesiją ir toliau einant mokslininko keliu.

Taigi, nuoširdus ačiū šiems geradariams, nesvarbu ar Jie yra šioje Žemėje ir iškeliauo Amžinybėn: prof. Z. Januškevičiui, prof. A. Praškevičiui, doc. E. Kanopkai, doc. A. Kaikariui, prof. M. Turkevičiui, prof. E. Vladzimirskai, prof. H. Zabuliui, prof. M. Lidakui, prof. V. Černychui, prof. B. Samurai, prof. A. Arzamasceviui, prof. R. Poloudek Fabini, doc. H. Pilgrimui, prof. K. Perlijai, prof. H. Manasui, prof. L. Kruvčinskiui, prof. M. Pavlovskiui. Malonu bendrauti ir su dabartiniais Farmacijos fakulteto kolegomis prof. H. Rodovičiumi, prof. L. Ivanausku, prof. V. Briedžiu, prof. R. Mačiulaičiu, prof. J. Bernatoniene, prof. N. Savickiene, prof. V. Jakštu, prof. A. Gendroliu, prof. P. Vainausku. Su daugeliu docentų, lektorių, asistentų ir doktorantų malonu padiskutuoti apie farmacijos studijų tobulinimą bei farmacijos profesijos ateitį. Malonumą teikia bendravimas su Lietuvos ir užsienio studentais dėstant farmacinę ir vaistų chemiją. Peržvelgus nueitą profesinės veiklos kelią man jis atrodo kaip viena ilga diena, pripildyta mokslo naujienų, malonių bendravimo akimirkų su kolegomis ir artimaisiais, įspūdingų kelionių į pasaulinius farmacijos kongresus su vaistininkais, Farmacijos sąjungos suvažiavimų ir konferencijų prisiminimų. Žinoma, esu dėkingas už palaikymą ir bendravimą per daugelį metų žmonai Laimutei ir dukrai Agnei.

Gimėte Švenčionių rajone. Tuo metu šis kraštas buvo okupuotas lenkų. Ar šis faktas turėjo įtakos jūsų asmenybei?

Vietovė, kurioje gimiau, vadinosi Baltakiškė (8 km

nuo Adučiškio), tačiau lenkai nutarė pavadinti Celino (lot. celius - dangus). Kitiems žmonėms tai nieko nereiškia, tačiau mano vaikystė visgi prabėgo būtent Baltakiškėje, lenkų pasiūlytas pavadinimas nepriėjo. Pasibaigus karui ši teritorija atiteko Baltarusijai ir šiame rajone lietuviškų mokyklų nebuvo, todėl mokslus „krimsti“ pradėjau kasdien vaikščiodamas į Lietuvos teritorijoje esančią „Pievų“ pradinę mokyklą, kuri buvo per 2 kilometrus. Tiesa, gyvendamas tame krašte išmokau gudų kalbą. Kai atėjo laikas keliauti į penktą klasę, mano sesuo nusprendė apsigyventi Vilniuje ir pasiėmė mane. Lankiau Vilniaus 7-ąją vidurinę mokyklą, kuri buvo Ukmergės gatvėje, o šiuo metu jos vietoje „Europos“ prekybos centras. Su malonumu prisimenu lietuvių kalbos mokytoją Motiejūniene, chemijos – Kiaušaitę, geografijos – Balsevičienę, prancūzų kalbos – Višomirskienę, fizikos – Jofetą.

Ar galima sakyti, kad esate pusiau vilnietis? Deja, studijuoti ir dirbti pasirinkote Kauną. Kodėl pasukote į farmaciją?

Farmaciją pasirinkau, nes labai patiko chemija. Dažnai to paties klausiu ir studentų, dažniausiai jų atsakymas būna panašus į manąjį. Tiesiog žmogui turi patikti chemija. Pats esu dalyvavęs chemikų olimpiadose, lankiau būrelius. Patiko atlikti eksperimentus. Vaikystėje dažnai pagalvodavau, kiek daug visokių ligų yra, todėl slapčia vyčiau, kad tapsiu mokslininku ir sukursiu kokius nors vaistus.

Norint įstoti į tuometį Kauno medicinos institutą reikėjo gerai mokytis ir vidurinėje mokykloje...

Taip, mokytis aš stengiausi, vidurinę mokyklą baigiau sidabro medaliu. Penkiabalėje vertinimo sistemoje ketvertus turėjau iš lietuvių ir rusų kalbų rašybos. Mokykloje gana nebloggerai sekėsi rašyti literatūros rašinėlius. Mokytojai spėliojo, ar tik ne literatu ruošiuosi būti. Labai mėgau vertinti kūrinus, rašyti jų

interpretacijas. Iki šiol prisimenu V. Mykolaičio-Putino kūrybą ir savo rašinėlius šia tema. Po šiolei turiu savybę vertinti įvykius, žmonių požiūrius, kritiškai žvelgti į įvairias situacijas, bendrauti su žmonėmis, o šnekumą, turbūt, iš mamos paveldėjau. Studijų metu laisvalaikį skyrčiau organinės sintezės būreliui, buvau renkamas Farmacijos fakulteto profsąjungos pirmininku. Studijas baigiau 1964 m. gaudamas provizoriaus diplomą su pagyrimu.

Kokie buvo svarbiausi praktinės farmacijos, mokslinės ir pedagoginės veiklos etapai?

Būdamas diplomuotas vaistininkas vasarą išbandžiau savo sugebėjimus dirbti praktinį darbą vaistinėje. Gavau pasiūlymą pavaduoti atostogų metu provizoriaus padėjėją Kasparavičienę Turgelių bažnytkaimio vaistinėje (netoli Vilniaus), kurioje teko gaminti vaistus. Su pacientais teko bendrauti lenkų, rusų ar gudų kalbomis, nes lietuviškai kalbančių buvo tik keletas asmenų. Vaistinė buvo įsikūrusi mediniame name, kuriame gyveno ir vaistinės vedėja. Turėdamas laiko užlipau į šio namo palėpę ir aptikau daug nenaudojamų senų vaistinės indų („štanglazų“) bei vaistų gamybos prietaisų lobį. Kai Kaune įsikūrė Farmacijos istorijos muziejus aš surengiau ekspediciją į minėtą vaistinę ir su vaistinės vedėjos leidimu atvežiau pilną furgoną istorinių vaistinės eksponatų.

Grįžęs į Kauną gavau pasiūlymą stoti į aspirantūrą, tačiau Farmacijos fakultete nebuvo nė vieno farmacijos profesoriaus, kuris galėtų būti aspiranto vadovu.

Nuvykau į Tartu universitetą ir radau profesorių Vaiderpasą, kuris dėl sveikatos ir garbingo amžiaus nesutiko būti mano mokslinio darbo vadovu. Tačiau aš esu dėkingas jam už gerą patarimą kreiptis į Lvovo medicinos instituto Farmacijos fakulteto Farmacinės chemijos katedros vedėją prof. M. Turkevičių. Nuvykęs į Lvovą susitikau su profesoriumi ir jis pasiūlė mokslinio darbo temą artimą Latvijos mokslininkų kryptį – tyrinėti furano darinius. Prabėgo trys metai intensyvaus mokslinio tiriamojo darbo biologiškai aktyvių junginių sintezės laboratorijoje. Prof. M. Turkevičiaus vadovaujamas mokslininkų kolektyvas ir produktyvumas buvo žinomi ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir užsienyje. Mane imponavo šio kolektyvo patriotizmas, nes visi kalbėjo ukrainiečių kalba, o profesorius buvo vienintelis, kuris skaitė paskaitas tik ukrainietiška, nors jis puikiai mokėjo rusų, lenkų, vokiečių, anglų kalbas. Šios aplinkybės lėmė tai, kad aš išmokau ukrainiečių kalbą ir savo disertaciją apgyniau Mokslinėje taryboje šia kalba. Grįžęs iš tikslinės aspirantūros į Kauno medicinos institutą (KMI) pradėjau dirbti doc. V. Brasiūno vadovaujamoje Farmacinės chemijos katedroje asistentu, vėliau, vyresniuoju dėstytoju, docentu. Moksliniam darbui sąlygos buvo ribotos – trūko pinigų reagentams įsigyti, nebuvo modernios aparatūros naujų junginių analizei atlikti. Būdamas katedros vedėju ir Farmacijos fakulteto dekanu jaučiau KMI rektorius prof. A. Praškevičiaus paramą siekiant vykdyti mokslinį darbą. Centrinį rūmų pusrūsiu patalpose buvo įrengta sintezės laboratorija ir joje subūriau studentus, norinčius bandyti savo sugebėjimus biologiškai aktyvių junginių sintezės srityje. Čia mokslinį darbą pradėjo gabūs Farmacijos fakulteto absolventai R. Pečiūra, F. Malinauskas, R. Radžiūnas, A. Aniulis, V. Petrikaitė. Turėdamas kontaktus su kolegomis mokslininkais Rygoje, Lvove,

Charkove, Krokuvoje gavau sutikimą atlikti dalį tyrimų jų laboratorijose. Tokio bendradarbiavimo rezultate aukščiau minėti aspirantai (doktorantai) sėkmingai apgynė disertacijas. Būdamas neabejingas farmacijos istorijai aktyviai prisidėjau prie farmacijos muziejaus steigimo ir jo plėtimo. Bendraujant su farmacijos įmonėmis KMI Centrinuose rūmuose buvo įrengtos patalpos Farmacijos istorijos muziejaus ekspozicijai ir skirta daug pastangų siekiant perkelti šią ekspoziciją į dabartines patalpas Rotušės aikštėje. Tęsiant mokslinį tiriamąjį darbą jis buvo užbaigtas ir Maskvos I. Sečenovo medicinos akademijoje 1990 m. apgyniau disertaciją farmacijos mokslų daktaro laipsniui, kurį Lietuvos mokslo taryba 1993 m. nostrifikavo suteikdama habilituoto medicinos mokslų daktaro laipsnį. 1998 m. Kauno medicinos universiteto (KMU) taryba suteikė biomedicinos mokslų profesoriaus vardą. Gauti mokslinių tyrimų rezultatai paskelbti 20-je patentų bei moksliniuose straipsniuose, kongresuose, suvažiavimuose, konferencijose. Mokslinę ir pedagoginę kvalifikaciją teko kelti metams išvykus į Graifsvaldo (Greifswald) universitetą Rytų Vokietijoje. Čia teko išmokyti kalbėti vokiškai. Pamačiau puikiai įrengtas laboratorijas, kokių nebuvo matęs. Paskui laimėjau konkursą ir 1974 m. išvažiavau į Šveicariją, Ciūricho aukštąją technikos mokyklą (ETH). Ten praleidau vienerius metus. Bazelio mieste veikė trys farmacijos gigantai, o viename jų buvo atlikti mano sintezuotų junginių tyrimai. Ciuriche man didelį įspūdį paliko studentams prieš kiekvieną farmacinės chemijos paskaitą kiekvienam studentui įteikiama paruošta vaistų schemų medžiaga, kurią studentai užpildydavo pastabomis paskaitos metu klausydami profesoriaus dėstymo. Grįžęs į savo Alma Mater irgi įdiegiau šį metodą, kuris mūsų studentams taip pat patiko. Studentams dėčiau farmacinę ir vaistų chemiją lietuvių ir anglų kalba. Parašyta virš 20 mokymo priemonių, jų tarpe originalūs farmacinės ir vaistų chemijos vadovėliai.

Trylika metų būdamas Farmacijos fakulteto dekanu

Jūs užmezgėte ryšius su Prahos Karlo universiteto Farmacijos fakultetu. Tuo metu tai nebuvo dažnas reiškinys išlaikyti ilgalaikius kontaktus. Gal galite papasakoti kaip tai įvyko?

Dalyvaudamas vienoje tarptautinėje konferencijoje Čekoslovakijoje užmezgiau ryšius su Prahos Karlo universiteto farmacijos fakulteto profesoriumi J. Solichu ir nutarėme vykdyti studentų praktikos mainus. Buvo 1970 m., todėl mano kolega kvietimą Lietuvos studentams atvykti siuntė per Maskvoje esančią Aukštojo mokslo sąjunginę ministeriją. Turbūt, valdininkams buvo nepatogu atsisakyti, nors Kaunas buvo uždaras miestas tokiems mainams. Gavome leidimą išvažiuoti į tikrus Vakarų. Dešimt studentų kasmet išvykdavo į tuometę Čekoslovakiją, kur net mėnesį lankėsi Hradec Kralovo mieste esančiame Farmacijos fakultete, vaistinėse ir farmacijos įmonėse. Tai buvo langas į gražią Europos šalį. Per penkiolika metų iš Kauno į Čekiją išvažiavo apie 150 studentų. Farmacijos lygistuometu Čekoslovakijoje buvo aukštas. Norint geriau pažinti šalį ir bendrauti su žmonėmis reikėjo išmokyti čekų kalbą. Ji panaši į lenkų kalbą, kurią išmokau bendraudamas su Vilniuje gyvenusiais lenkais ir klausydamas radijo laidų. Mūsų studentams tuo metu išvyka į senas tradicijas turintį universitetą, šios šalies vaistines, laboratorijas darė didelį įspūdį. O čekų studentams Lietuva taip pat patiko: jiems ji buvo lyg „terra incognita“. Studentai mielai važiavo pas mus. Netgi konkursas buvo organizuotas, kurie čekai atvyks. Svečiams stengėmės parodyti ne tik fakultetą, gražias vaistines ir vaistų kontrolės laboratorijas, bet ir pačią šalį. Čekoslovakija – graži, kalnuota šalis, tačiau čekai neturi jūros. Deja, sovietmečiu užsieniečių ekskursijos buvo griežtai sekamos ir organizuoti jas nebuvo paprasta. Čekai labai norėjo pamatyti Baltijos jūrą. Teko gudrauti, kad galėtume nuvežti svečius prie jos pasigrožėti – važiuoti į Palangą buvo draudžiama. Vidaus reikalų ministerijoje paaiškinau, kad ruošiamės aplankyti Kryžkalnį, nes jame pastatytas paminklas kariams išvaduotojams („Raseinių Magdė“, dabar esanti Grūto parke). Gavau leidimą važiuoti. Galvoju, nuo Kryžkalnio iki Palangos - ne taip ir toli. Surizikavau. Čekai, pamatę jūrą, buvo apstulbę nuo jos didybės. Prašiau čekų tik vieno: jeigu juos vaikščiojant prie jūros kas nors užkalbintų, kad jie sakytų, jog esą estai. Paaiškinau, kad čekai panašūs į estus, nes yra šviesiaplaukiai. Beje, ir čekai, ir estai labai prastai kalba rusiškai. Puiku, kad per kelerius metus tokių uždraustų ekskursijų sovietų funkcionieriai mūsų nepagavo. Kalbant apie Čekoslovakijos studentus noriu paminėti vieną ypatingą jų savybę. Jeigu dar negirdėjote čekų dainuojant, tai daug praradote. Per minėtas studentų mainų programas į Kauną atvykusių svečių visuomet prašydavau padainuoti. Jų dainas įrašinėdavau. Tos

šalies folkloras nuostabiai gražus, čekai — labai daininga tauta. Klausiau jų, iš kur jie taip moka visi dainuoti ir ne po vieną du posmelius, o ištisą dainą. Viena čekų studentė man atsakė: „Dainas mes gauname su mamos pienu.“ Kartais jie atsiveždavo ir muzikos instrumentą, bet dažniausiai dainuodavo „a capella“. Fantastika! Jų dainos gražios, ir beje, neliūdno.

Daug metų dirbote su studentais. Kuo ypatingi Farmacijos fakulteto studentai ir kaip sekasi su jais bendrauti? Ar „užkliūva“ akis už talentingų jaunuolių, kurie ateityje galbūt nustebins pasaulį?

Per daugelį metų pastebėjau, kad Farmacijos fakulteto studentai yra labai išradingi. Jie pirmieji sugalvojo per paskutinę paskaitą įteikti jaunesniems kolegoms „Testamentą“. Jame su humoru peržvelgiami visi studijų metai, parašomi linkėjimai pirmo ir kitų kursų studentams, kaip įveikti studijų kliūtis ir sėkmingai pasiekti penkto kurso aukštumas. Studentų išmonė neišsemiam: testamentai buvo rašomi ant popieriaus, beržo tošies, chalato ir net jaučio odos... Būsimieji vaistininkai pasibaigus užsiėmimams susirinkdavo didžiojoje arba mažojoje auditorijoje ir pravedavo „Linksmųjų ir išradingųjų klubo“ tarpkursines varžybas, analogiškas dabartinio „Protmūšio“ renginiams. Keletą metų gyvavo fakulteto studentų Etnografinis ansamblis. Man patinka bendrauti su žingeidžiais studentais, kurie nori daugiau sužinoti, nori diskutuoti, turi savo nuomonę, nėra abejingi. Aš mėgstu sakyti, kad jaunas žmogus nuo studijų universitete turi užsikrėsti žingeidumo „virusu“. Maždaug 10 proc. studentų tikrai talentingi, baigę universitetą jie dirba mokslinį darbą. Turiu viltį, kad tokie darbai pajudės greičiau, kai katedrose turėsime modernios aparatūros. Jaunuosius mokslininkus bandau paraginti siekti mokslo aukštumų, nes Lietuva dar neturi Nobelio premijos laureatų tikslųjų mokslų srityje. Bendraudamas su studentais bandau „įkalti vinį“ kad gyvenant daugiakalbėje Europos Sąjungoje būtina išmokyti bent tris užsienio kalbas. Iš savo patirties galiu patvirtinti, kad mokėdamas 8 užsienio kalbas jaučiuosi daug maloniau bendraudamas su pašnekovu jo kalba.

Šalia mokslinės ir pedagoginės veiklos Jūs randate laiko visuomeninei veiklai. Jau daugelį metų vadovaujate Lietuvos farmacijos sąjungai visuomeniniais pagrindais. Ar šioje veikloje randate pasitenkinimą, ar nebūna nusivylimų?

Dar sovietiniais laikais buvau išrinktas Lietuvos farmacininkų mokslinės draugijos pirmininku. Šiai visuomeninei organizacijai vadovavo prof. K. Grybauskas, doc. E. Kanopka., doc. V. Brasiūnas. Ir sovietiniais laikais ši vienintelė profesinė draugija organizuodavo suvažiavimus ir konferencijas, kuriose buvo skaitomi pranešimai iš įvairių farmacijos mokslo

ir praktikos sričių. Daugelis vaistinių vedėjų darė pranešimus apie savo atliktus mokslinius-praktinius darbus. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ši draugija neeiliniame suvažiavime 1990 m. priėmė naujus įstatus ir pareiškė norą tęsti buvusios prieškarinio Farmaceutų sąjungos tradicijas bei puoselėti pirmosios Lietuvoje prof. J. Volfango 1819 m. įkurtos farmacininkų draugijos principus. Kai išstrukome iš Sovietų Sąjungos ir buvo įkurta Lietuvos farmacijos sąjunga (LFS), pradėjome važinėti į tarptautinius farmacijos kongresus. Labiausiai norėjau mažai keliavusiems vaistininkams parodyti užsienio šalių farmaciją. Tarptautinės farmacijos

federacijos (FIP) rengiami kongresai kasmet vyksta vis kitoje šalyje. 2012 m. minėtai organizacijai sukanka 100 metų ir ta proga spalio 3-8 d. Amsterdame įvyko iškilmingas kongresas. Mūsų šalies farmacininkai taip pat dalyvavo šiame renginyje. Pirmąją išvyką teko organizuoti 1992 m. Pinigų daug neturėjome, todėl iki Stokholmo važiuovome autobusu. Svarbiausia, kad pakeliui mes galėjome pamatyti kelias šalis ir stabtelėti muziejuose ar kitose lankytinose vietose. Helsinkyje aplankėme garsią „Orion“ vaistų gamybos įmonę. Oslo lankėmės įspūdingoje didmeninės prekybos įmonėje, kur visi darbai buvo atliekami automatizuotai. Kelni

aukštų pastate konteineriai „keliavo« patys ir į juos iš lentynų krisdavo vaistinių užsakyti vaistai, pagal kompiuterinę programą. Mums, tik ką nepriklausomybę atkūrusiems lietuviams, tai padarė didžiulį įspūdį. Stokholme vykusiame kongrese klausėme pranešimų, aplankėme proginę farmacijos įmonių parodą, lankėmės švediško tipo vaistinėse, kuriose buvo įdiegta bankine vadinama pacientų aptarnavimo sistema. Pacientai gavę atspausdintą eilės numerį laukdavo oficineje patogiose kėdėse, kol juos pakvies vaistininkas. Metams bėgant buvo organizuotos vaistininkų kelionės į FIP kongresus JAV, Kanadoje, Brazilijoje, Singapure, Kinijoje, Indijoje, Egipte, Izraelje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose. Šiemet iki Amsterdamo važiuojame autobusu. Pakeliui aplankėme Lenkijos vaistines, Vokietijoje aplankėme vaistų gamyklą „Berlin Chemie“.

Belgijoje susipažinome su vaistinių veikla. Į FIP kongresus farmacijos mokslininką ir farmacininkai praktikai atveža viso pasaulio naujienas, vyksta ir teorinių, ir praktinių darbų pristatymai. Kongreso metu veikia naujausių vaistų paroda. Iš šių kongresų grįžtantiems vaistininkams tarsi profesiniai sparnai išauga. Esu labai laimingas galėdamas parodyti kolegoms farmacijos pažangą kitose šalyse, palyginti su Lietuvos farmacijos sistema. Kartu su vaistininkais vykdavo ir farmacijos studentus. Juk didžiausią įspūdį palieka pamatymas savo akimis, kaip atrodo farmacinė veikla skirtingose šalyse, kokie realūs pasiekimai farmacijos moksle, pagaliau kaip atrodo įvairių šalių gyvenimas, kultūra, papročiai. Šie kongresai privertė mokyti anglų kalbos, nes tai pagrindinė minėtų forumų bendravimo priemonė. Būdamas išrinktu LFS prezidentu privalau kasmet rengti metinius suvažiavimus, konferencijas, kuriuose vaistininkai kelia savo profesinę kvalifikaciją. Esu dėkingas šių renginių rėmėjams, LFS aktyvistams, kurie padeda organizuoti minėtus renginius, o taip pat farmacijos fakulteto studentams, doktorantams už aktyvų dalyvavimą ir talkininkavimą. Susipažinęs su farmacijos tradicijomis prieškarinio Baltijos šalyse pasiūliau Latvijos ir Estijos kolegoms rengti BaltPharm

forumus. Ir štai jau penkiolika metų vyksta kasmetiniai vaistininkų forumai susipažįstant su farmacijos būkle Baltijos šalyse. Susipažinęs su estų patirtimi pasiūliau LFS Valdybai kiekvieną birželio mėnesį organizuoti neformalius „Farmacijos dienas“ renginius įspūdingose Lietuvos vietovėse, kur sudaromos galimybės pailsėti vaistininkų šeimoms nariams, pabendrauti su kolegomis, studijų draugais. Renginių organizavimas, bendravimas su kolegomis vaistininkais man suteikia energijos ir gyvenimo optimizmo. Nusivilimą sukelia kai kurių buvusių studentų pasikeitimas kylant karjeros laiptais, išpuikimas, arogancija. Tačiau dauguma kolegų vadovaujasi etikos kodekso nuostatomis ir bendravimas su jais teikia gyvenimo šioje žemėje džiaugsmą. Artėjančių Šv. Kalėdų ir Naujųjų 2013 Metų proga linkiu visiems vaistininkams ir jų padėjėjams puikios nuotaikos, geros sveikatos ir svajonių išsipildymo.

Koks Jūsų gyvenimo credo ir koks Jūsų hobis?

Mano credo - ištikimybė savo profesijai ir ištartam žodžiui. Ištikinęs, kad gyvenime būtina vadovautis motinos Teresės knygoje „Visai paprastas kelias“ parašytais priesakais:

„Jeigu darote gera, žmonės gali Jums priskirti egoistinius arba savanaudiškus motyvus - ir vis dėlto darykite gera!“

„Gerieji jūsų darbai gali būti užmiršti rytoj - ir vis dėlto darykite gerus darbus!“

Mano pomėgiai - mokyti užsienio kalbų (moku vokiškai, angliškai, prancūziškai, čekiška, rusiškai, lenkiškai, ukrainietiška) ir slidinėti kalnuose.

Su LFS prezidentu prof. habil. Dr. Eduardu Tarasevičiumi kalbėjo LFŽ žurnalo redkolegijos narė, LF Garbės narė *Jadvyga Mikalauskienė*

Kelias į Ukrainą - farmacijos studentų akimis

Liepos 7-ąją, prof. habil. dr. E.Tarasevičius, dr. K.Ivanauskas, LSMU farmacijos magistrą baigęs doktorantas M.Liaudanskas bei 4 farmacijos studentai: penktakursiai E.Kelmelytė, V.Pelakauskas, J.Salys bei ketvirtakursė K.Jačunskaitė, įsėdę į autobusą, nusiteikę patirti kuo daugiau įspūdžių ir pasisemti patirties, lėtai pajudėjome Varšuvos link. Ar Jums, mieli skaitytojai, yra tekę pažinti miestą, kai dar ankstyvas rytas, o paukščiai ne visi suspėję žadinti miestiečius iš ramaus poilsio? Varšuvoje, penktą valandą ryto, miestiečiai dar miega, o turistams tai patogus laikas gėrėtis miesto architektūrinio grožiu. Visą dieną tyrinėjome miestą, pagrindines ir šalutines jo gatveles, turėjome galimybę sulyginti, kaip didmiestis atrodo ryte ir vakare, kai šurmulys ir nuolatinis skubėjimas diktuoja kitokį gyvenimo ritmą, nei regėjome tik atvykę. Stebėjomės didingumo nepraradusiais sovietinės architektūros, tačiau įspūdingai atrodančiais Kultūros ir mokslo rūmais. Aplankėme daugiau nei 10 bažnyčių, kurių grožis ir puošnumas buvo nesulyginamas. Pabuvojome Karalių rūmuose, kurie stebino savo didingumu, paveikslais ir eksponatų gausa, grožėjomės Karaliaus Žygimanto III Vazos stulpu, kuris yra seniausias ir aukščiausias paminklas Varšuvoje, jam savo grožiu nenusileido ir A.Mickevičiui pastatytas paminklas. Senamiesčio Turgaus aikštė – ta vieta, kurioje net ir skubantis, pakelia akis į aukštus ir spalvingus namus. Belaukiant traukinio į Krokuvą apžiūrėjom „Nežinomo kareivio kapą“, o netoliese, sėdint žaliuojančiame parke, mirgančiame nuo prižiūrėtų gėlynų bei klausant klasikinės muzikos garsų, susiliejančių su fontano skleidžiamu čiurlenimu, apžiūrėjus visus lankytinus miesto objektus, akimirka supranti: pažintis su Varšuva paliko daug nepamirštamų prisiminimų. Vakare patraukėm Krokuvos link, ir jau po poros valandų, išlipę iš traukinio ir išvydę naktinį Krokuvos senamiestį - miestą pamilome. Apsistoję hostelyje „Tutti Frutti“, įsikūrusiame pačiame miesto centre, tie, kas dar turėjo jėgų, išėjo pasigėrėti dailiai apšviesta miesto architektūra.

12/07/08 Išsimiegoję ir pailsėję išsiruošėm

į Jagielonskio universiteto farmacijos fakultetą. Buvome labai šiltai sutikti prof. hab. dr. Maciej Pawlowski, turėjome galimybę aplankyti laboratorijas bei visą fakultetą, išklausėme įdomią informaciją, apie naujausią aparatūrą, naudojamą universitete. Padėkoję už vaišingumą ir šiltą priėmimą, išskubėjome į farmacijos muziejų, kuris įprastai pirmadieniais neveikia. Už išskirtinę progą jį aplankyti, nors jis ir uždarytas, esame nuoširdžiai dėkingi prof. hab. dr. M. Pawlowski. Muziejus turtingesnis eksponatais už Varšuvos ir mūsų Kaune esantį farmacijos muziejų, tad buvo ir kur akis paganyti, ir dar įgavome naujų žinių. Vėliau aplankėme Vavelį, senamiestį, apžiūrėjome bažnyčias (pabuvojome ir mišiose), vakarą užbaigėme grožėdamiesi šokančiu fontanu, kurio siluetai miesto sienoms suteikė žaismingas spalvas, o žinomiausi klasikiniai kūriniai leido atsipalaiduoti ir mintimis pasinerti šimtmečius atgal. Atsisveikinę su naktine Krokuvą, kiekvienas sau tyliai pasižadėję, kad grįšim į šį nuostabų miestą dar ne kartą, naktiniu autobusu išvykome į Ukrainą.

12/07/10 ankstų rytą pasiekėme Lvovo autobusų stotį. Tik ką atvykus iš Krokuvos, kontrasto nepastebėti buvo neįmanoma. Kiekvieną mūsų stebino skirtingi dalykai: vieniems atrodė, jog aplinka nesutvarkyta, o žmonės – pikti, kitiems buvo smalsu stebėti tiek daug „žiguliukų“ vikriai ir be jokių sunkumų vinguruojančių siauromis miesto gatvėmis, studentai džiaugėsi miesto centre gana žemomis maisto ir prekių kainomis. Ypač šypsena kėlė lėtai ir sunkiai gatvėmis dundantys tramvajai, su kuriais nuo autobusų stoties iki centro vykome vos ne visą valandą. Pasiekus miesto centrą – užsukome paragauti tradicinių ukrainietiško „varėnikų“ (virtinukų), kurie mums taip patiko, jog skanaudavome juos kiekvieną likusią kelionės dieną. Aplankėme Lvovo universitetą, pasivaikščiujom po botanikos sodą, tikrindami savo farmakognozijos kurse įgytas žinias. Džiugu, kad susipažinome su naujomis ir dar negirdėtomis augalų rūšimis, o po pasivaikščiojimo po sodą, su botanikos katedros vedėju patraukėme senamiesčio link. Visų nuostabai, pačioje miesto širdyje,

(*Tėsinys 65 pusl.*)

TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ KONFERENCIJA, SKIRTA PROF. BENEDIKTO ŠIAULIO 125-OSIOMS METINĖMS

Tešiant Farmacijos fakultete (FF) susiklosčiusias tradicijas organizuoti mokslines konferencijas, siejant jas su svarbiomis jubiliejinėmis datomis, 2012 m. lapkričio 24 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Centrinė auditorijoje vyko Tarptautinė mokslinė konferencija. Ji buvo skirta ilgamečio FF dekanui, farmakologijos ir farmacinės chemijos katedros vedėjui prof. Benedikto Šiaulio 125-osioms gimimo metinėms pažymėti. Ankstesniais metais buvo organizuotos Tarptautinės mokslinės konferencijos Farmacijos mokslo Lietuvoje 225-osioms metinėms, prof. Kazimiero Grybausko 125-osioms bei doc. Eduardo Kanopkos 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Šias konferencijas FF dekanatas organizavo bendradarbiaudamas su LFS. Taigi, lapkričio mėn. 24 d. į restauruotą auditoriją rinkosi buvę prof. Šiaulio studentai, vaistinių darbuotojai, FF katedrų dėstytojai bei studentai. Šventiškai papuoštoje auditorijoje buvo pastatytas prof. B. Šiaulio portretas, kurį nutapė dailininkė T. Ivanauskaitė, minint profesoriaus 100-ąsias gimimo metines. Pirmajam plenariniame posėdyje pirmininkavo LFS prezidentas, prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius. Susirinkusius konferencijos dalyvius pasveikino FF dekanas prof. Vitalis Briedis. Po to sekė

pranešimai. Dr. Tauras Mekas perskaitė autorių kolektyvo parengtą pranešimą apie prof. B. Šiaulio gyvenimą ir veiklą. Su šiuo pranešimu skaitytojais galės susipažinti šiame žurnalo numeryje. Lenkų autoriaus dr. J. Lazowski pranešimą (autoriui susirgus) perskaitė (anglų kalba) FF V kurso diplomantas J. Salys. Apie Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sode vykdomus darbus kalbėjo prof. Audrius Maruška. Iš Rygos Stradinio medicinos universiteto atvykusi doktorantė padarė pranešimą apie spygliuočių vertingą žaliavą. Po pietų pertraukos vykusioje sesijoje, kuriai pirmininkavo prof. V. Briedis, buvo perskaityta 10 pranešimų. Doc. Vilmos Petrikaitės pastangomis šių pranešimų medžiaga patalpinta online knygelėje. Pranešimus skaitė šie autoriai: dr. Jurgita Daukšienė, dr. Audronis Lukošius, doktorantai Švitrigailė Grincevičienė, Liuda Šlepikas, Vaiva Bražinskienė, Asta Špadienė, Tomas Dervinskas, Modestas Žilius, Ada Stelmakienė. Šalia auditorijos esančiame foje buvo eksponuojama paroda, skirta prof. B. Šiaulio gyvenimui ir veiklai bei stendinių pranešimų galerija. Parodą organizavo Farmacijos ir medicinos istorijos muziejaus darbuotojai. Konferencija praėjo turiningai, vyko mokslinės diskusijos bei pasidalinta prisiminimais apie prof. Benediktą Šiaulį.

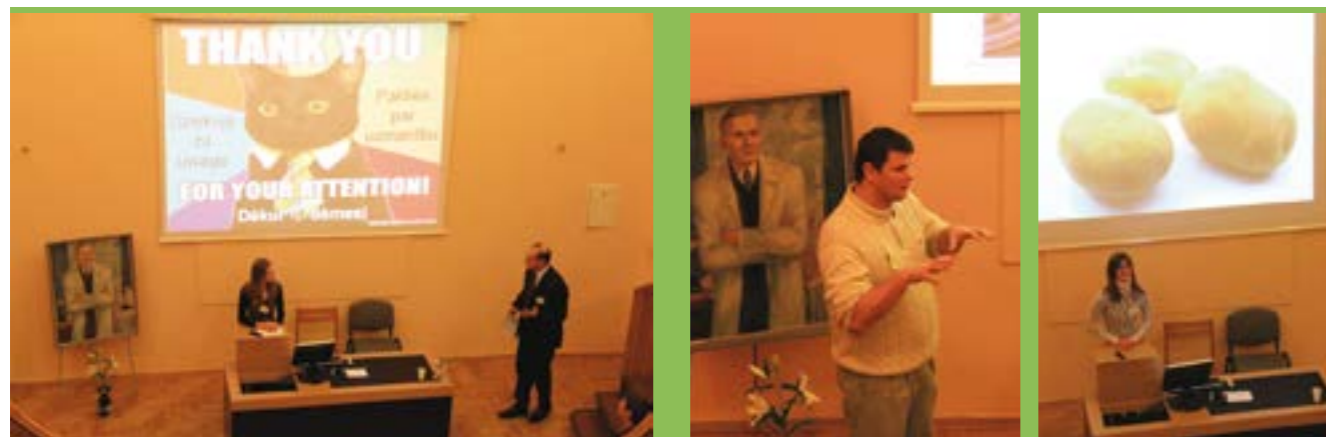
PROGRAMA

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
A. Mickevičiaus gatvė 9, LT-44.307 Kaunas

- 10.30-11.00 Registracija
- 11.00-13.00 Plenarinėje sesijoje, pirmininkas: prof. *Eduardas Tarasevičius*
- 11.00-11.10 Atidarymas ir sveikinimo kalba, prof. *Vitalis Briedis*
- 11.10-11.40 Profesoriaus Benedikto Šiaulio gyvenimas ir veikla, prof. *Eduardas Tarasevičius*, doc., dr. *Tauras Antanas Mekas*
- 11.40-12.10 Spyglių natrio Chlorofilinas - perspektyvi natūrali sveikatinimo medžiaga, dr. *Sanita Siksnaitė*, Rygos Stradinio universitetas
- 12.10-12.40 Nepakankamai įvertinta vėžio gydymo problema: anoreksija ir išsekimas, dr. *Jerzy Lazowski*, Lenkijos nacionaliniai farmacijos rūmai
- 12.40-13.00 Vaistinių ir prieskoninių (aromatinių) augalų fitocheminių tyrimų įvairovė ir perspektyvos Vytauto Didžiojo universitete, prof. *Audrius Lugauskas*
- 13.00-14.00 Pietų pertrauka
- 14.00-15.00 Žodiniai pranešimai (I dalis), pirmininkauja: prof. *Vitalis Briedis*
- 14.00-14.15 Vaistinininko vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje, dr. *Jurgita Daukšienė*
- 14.15-14.30 Motinos konsultacijų gydytojų apie ligų pirminę prevenciją ir farmacijos specialios sąveika, *Švitrigailė Grincevičienė*
- 14.30-14.45 Tradicinių augalinių vaistų polidimerinio modernizavimas: ESC bendrų žymenų, tiriamųjų kvercetiną, luteoliną ir emodiną, kūrimas ir validacija, doc., dr. *Audronis Lukošius*
- 14.45-15.00 Farmakologiškai aktyviųjų junginių, sukauptų *Solanum tuberosum* L. stiebagumbiuose, išskyrimo optimizavimas ir ESC analizė, *Vaiva Bražinskienė*
- 15.00-15.30 Kavos pertrauka, prof. B. Šiaulio skirtos parodos peržiūra
- 15.30-16.30 Žodiniai pranešimai (II dalis), pirmininkauja: prof. *Vitalis Briedis*
- 15.30-15.45 4-Tiazolidinono naujų junginių biologinio aktyvumo palyginimas, doc., dr. *Raimondas Radžiūnas*
- 15.45-16.00 Rodanino dariniai veikiantys *Mycobacterium InhA*, *Liudas Šlepikas*
- 16.00-16.15 Žaliosios arbatos antioksidantų katechinų, naudojant pokolonėlinės ESC metodą, aktyvumo vertinimas, *Asta Špadienė*
- 16.15-16.30 Diskusijos
- 16.30-17.00 Stendinių pranešimų sesija
- 17.00-19.00 Vakaronė

Konferencijos fotoportretas

Konferencijos fotoreportažas

Profesoriaus Benedikto Šiaulio gyvenimas ir veikla (minint 125-ąsias gimimo metines)

Eduardas Tarasevičius, Tauras Antanas Mekas, Hiliaras Rodovičius

1909-1919 m. dirbo garsioje Fereino vaistinėje, kurioje įvairiu laiku dirbo daug lietuvių, jų tarpe, P. Raudonikis, K. Grybauskas, A. Vienuolis-Žukauskas ir kt. Dirbdamas vaistinėje B. Šiaulis dvejus metus studijavo chemiją Aukštojoje technikos mokykloje. 1919 m. jis buvo komandiruotas į Raudonojo kryžiaus vaistų sandėlių tiekimo vaistus ir perrišamąją medžiagą. 1921 m. pabaigoje sugrįžo į Lietuvą ir po metų pradėjo dirbti Lietuvos universitete prof. P. Raudonikio vadovaujamoje farmacijos ir farmakognozijos katedroje, pradžioje jaunesniuoju asistentu, vėliau vyresniojo asistento pareigose, tuo pradėdamas pedagoginės ir mokslinės veiklos kelią. Prof. P. Raudonikio ir Medicinos fakulteto pastangomis 1925m. B. Šiaulis, kaip Rokfelerio fondo stipendijatas, buvo pasiūstas mokslinei stažuotei į JAV, kur 2 metus studijavo Harvardo (Bostone) ir Western Reserve (Klyvlende) universitetuose biologiją bei farmakologiją. Iš laiškų, kuriuos B. Šiaulis atsiuntė prof. P. Mažyliui sužinome apie Harvardo universiteto dėstyto būdą. "Žinojimas praeinamo kurso kontroliuojamas gan griežtai ir gana savotišku būdu. Kiekvieną rytmetį atėjęs į paskaitą randi ant savo vietos lapelį su klausimu iš praeitos dienos paskaitos, į kurį ir reikia atsakyti. Blogai atsakius, esi kviečiamas prie instuktoriaus, t.y. jaunesniojo asistento..." B. Šiaulio moksliniu vadovu buvo žymus to meto JAV farmakologas prof. T. Solmanas. Stažuotės užsienyje metu gauti moksliniai duomenys apie žarnyno raumenų savybes cheminių, fizinių ir mechaninių veiksnių poveikyje paskelbti trijuose amerikiečių moksliniuose žurnaluose. Grįždamas į Lietuvą 1927 m. B. Šiaulis susipažįsta su Vienos ir Insbruko universitetų farmakologijos institutų moksline ir pedagogine veikla bei tyrimams naudojama aparatūra. Tų pačių metų birželio 15 d. jis paskiriamas Kauno universiteto farmakologijos katedros vyresniuoju asistentu ir jam buvo pavesta dėstyti šios katedros privalomąjį kursą. Beje, šios katedros vedėju "antraeilėse pareigose" tuo metu buvo prof. P. Raudonikis.

Žmogus - ne amžina būtybė. Pasirodęs visuomenėje, suspindėjęs savo darbais ir laimėjimais, palikęs ryškų pėdsaką, išeina iš jos su viltimi, kad jo keliu žengs kiti žmonės.

Geriausios Žmogaus savybės, jo bruožai išlieka artimųjų, bendradarbių, mokinių mintyse ir širdyse.

Prisimindami profesorių Benediktą Šiaulį, mes mintimis sugrįžtame į tuos metus, kai gyvu žodžiu ir aktyvia veikla, profesorius darbavosi ruošiant medicinos ir farmacijos specialistus.

Benediktas Šiaulis gimė 1887 m. liepos 21 d. buv. Kretingos apskrityje (dabar Klaipėdos rajono) Veiviržėnų valsčiaus Juodupio kaime gausioje 12 asmenų valstiečio šeimoje. Savo Curriculum vitae" B. Šiaulis rašė: „...baigęs vietinę pradinę mokyklą, laimingai susidėjusių aplinkybių dėka, buvau nuvežtas į Petrapilį, kur ir baigiau progimnaziją prie Šv. Kotrynos bažnyčios". Progimnaziją B.Šiaulis baigė 1904 metais, po to dirbo vaistininko mokiniu Rietavo ir Šėkšnos vaistinėse.

Farmacijos mokslus B. Šiaulis studijavo Maskvos universitete, kurį baigė 1913 m. gaudamas diplomą su pagyrimu. Gyvendamas Maskvoje B. Šiaulis

Dirbdamas farmakologijos katedroje pedagoginį darbą B. Šiaulis tęsė mokslinę - tiriamąją veiklą. Šios veiklos rezultatas buvo disertacija tema: "Farmakologiškieji žarnyno raumenų ypatumai",

kurią mokslininkas apgynė 1936 m. birželio 12 d. ir tuo būdu pirmasis Kauno universitete gavo farmacijos daktaro mokslinį laipsnį. Oficialūs oponentai prof. V. Lašas, prof. P. Raudonikis, doc. B. Sidaravičius gerai įvertino atlikto tiek mokslinio darbo aktualumą, tiek disertanto mokslinę kompetenciją. Praėjus vieniems metams Medicinos fakulteto Taryba išrinko B. Šiaulį docentu ir pavedė eiti katedros vedėjo pareigas. Šioje katedroje B. Šiaulis rūpinosi materialinės bazės stiprinimu, jo pastangų dėka buvo įsigyta įvairios farmakologiniams tyrimams reikalingos aparatūros bei įrenginių. Doc. B. Šiaulis didelį dėmesį skyrė mokymo-metodiniam darbui: buvo paruoštos ir 1939 m. išleistos studentams farmakologijos kurso dvi dalys. Tais pačiais metais buvo išleistos vaistų veikimo schemos studentams. Taigi, farmakologijos katedroje B. Šiaulis dėstė 13 metų.

1939/1940 m.m. pradžioje, išėjus prof. P. Raudonikiui į pensiją, doc. B. Šiaulis skiriamas Farmacijos ir farmakognozijos katedros docentu. 1941 m. birželio 1 d. LTSR švietimo liaudies komisariatas paskyrė B. Šiaulį profesoriumi, katedros vedėju. TSRS Aukštoji atestacinė komisija 1945 m. patvirtino B. Šiauliui mokslinį profesoriaus vardą.

Nuo 1942 m. prof. B. Šiaulis pakviečiamas skaityti farmakologijos kursą Vilniaus universiteto medicinos fakultete ir ten laikinai vadovauja farmacijos katedrai. Hitlerinės okupacijos metais B. Šiaulis visokeriopa padėjo persekiojamiems studentams. Uždarus universitetą, B. Šiaulis rūpinosi išsaugoti katedros ir viso medicinos fakulteto turtą. B. Šiaulio ir kelių kitų fakulteto darbuotojų rūpesčiu ir pastangomis pavyko išsaugoti Dariaus ir Girėno palaikus, išsaugoti medicinos fakulteto rūmus nuo susprogdinimo.

1947 m. Kauno universiteto rektorius paveda prof. B. Šiauliui perorganizuoti farmacijos skyrių fakultetą,

o nuo 1948 m. sausio 1 d. jis skiriamas šio fakulteto dekanu. 1951 m. sausio 1 d., reorganizavus Kauno universitetą į du savistovius institutus (politechnikos ir medicinos), įsteigiamas farmacijos-stomatologijos fakultetas, kurio dekanu skiriamas prof. B. Šiaulis. Dekanatui B. Šiaulis vadovavo iki 1956 metų, kartu būdamas farmacinės chemijos katedros vedėju. Apie prof. B. Šiaulio, kaip dekaną darbo stilių, jo rūpinimąsi studentų reikalais bei katedrų dėstytojais galime spręsti iš jo kalbos mokslinės tarybos posėdyje: "Dabartinė reforma turėtų paliesti visą katedrų masyvą, visą personalą ir visas darbo sritis, pradedant nuo visuomeninio darbo ir baigiant moksliniais darbais ir valstybiniais egzaminais." Kalbėdamas apie tai, kad šlubuoja personalo mokslinio darbo reikalai, dekanas B. Šiaulis siūlo įvesti savaitines ataskaitas apie mokslinių darbų vykdymo eigą. Būdamas dekanu prof. B. Šiaulis labai atidžiai nagrinėjo katedrų pateiktas ataskaitas ir sugebėdavo pastebėti ne tik metodinio darbo trūkumus, bet,

būdamas plačios erudicijos mokslininku, pareiškėdavo dalykines pastabas apie dėstomos disciplinos turinį. Antai, 1935 m. Mokslinės tarybos posėdyje darytame pranešime skaitome: "Mikrobiologijos katedros dėstytojai, norėdami pasakyti, kad studentai gerai orientuojasi tarybinių mokslininkų darbuose, parašė egzaminų ataskaitoje, kad studentai sugebėjo surišti mikrobiologijos mokslą su Lepešinskajos darbais. Aš nevisai tikras, kad Lepešinskaja būtų tiek daug nuveikusi biologijos mokslu, kad jos darbus reikėtų rišti su mikrobiologijos mokslu..." O štai, kaip dekanas prof. B. Šiaulis apibūdina studentus "Man yra susidaręs toks įspūdis, kad iš 100 studentų institute mes turime 5 studentus, kurie atsilieka iš visų disciplinų jie dėstytojams sudaro daugiausiai rūpesčių ir vargo - tai dekanų slogutis! Toliau, iš to 100 studentų mes turime 20 spartuolių, kurie kurse vaidina lemiamą vaidmenį - tempia kursą pirmyn. Likusieji 75 sudaro pagrindinę masę - "dekanato duoną" - juos reikia tvarkyti".

Dirbdamas farmacinės chemijos katedros vedėju prof. B. Šiaulis paruošė pirmąjį lietuvių kalba vadovėlį studentams "Farmaceutinės chemijos pradmenys". Prof. B. Šiaulis bendradarbiavo su TSRS Sveikatos apsaugos ministerijos farmakopėjiniu komitetu, pateikė pataisas ir pasiūlymus IX laidos Valstybinei farmakopėjai ir Vaistų valstybiniam farmaciniam manualui. Be to, prof. B. Šiaulis rašė recenzijas aspirantų kandidatiniams darbams, dalyvavo kaip oponentas ginant kandidatines disertacijas.

Šalia mokslinio ir pedagoginio darbo prof. Šiaulis pasižymėjo kaip aktyvus lektorius. Įdomiausia ir populiariausia profesoriaus paskaita pokariniu laikotarpiu buvo "Nuo burtų iki moderniškųjų vaistų". Šią paskaitą jis skaitė ir Kauno visuomenei, ir farmacininkų konferencijose, adaptuodamas ją auditorijai.

Prof. B. Šiaulis buvo aktyvus propaguotojas sveiko gyvenimo būdo. Apie alkoholio ir "samagono" kenksmingumą jis skaitė paskaitas Kauno gyventojams. o dėstydamas studentams atitinkamą

farmakologijos ar farmacinės chemijos skyrių moksliskai išaiškindavo alkoholio žalą žmogaus organizmui.

Prof. B. Šiaulis, kaip Asmenybė visus žavėjo kuklumu, paprastumu, draugiškumu, darbštumu bei gilia erudicija.

Už našų mokslinį-pedagoginį darbą bei aktyvią visuomeninę veiklą prof. B. Šiaulis buvo apdovanotas LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo Garbės raštu.

Staigi mirtis 1957 m. sausio 19 d. nutraukė prof. B. Šiaulio kūrybingą gyvenimą. Amžino poilsio vieta – Petrašiūnų kapinės Kaune. Kauno medicinos instituto dėstytojai ir buvę jo studentai 1987 m. lapkričio 4 d. iškilmingai paminėjo prof. B. Šiaulio šimtųjų gimimo metinių sukaktį. Profesoriaus brolio Justino dukters E. Birbalienės ir KMI Farmacijos fakulteto darbuotojų pastangomis profesoriaus amžino poilsio vietoje pastatytas naujas granito paminklas. Jubiliejaus proga KMI Centrinė rūmų farmacijos fakulteto patalpose atidengtas bronzinis atminimo bareljefas. Jau daugelį metų farmacijos fakulteto darbuotojai ir studentai aplanko prof. Benedikto Šiaulio amžino poilsio vietą, uždegdami atminimo žvakutes ir padėdami gėlių puokštes kaip padėkos simbolį

profesoriui, dekanui už išleistas gyveniman medicinos ir farmacijos specialistų kartas.

Profesoriaus B. Šiaulio gimimo 125-ųjų metinių paminėjimui Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) farmacijos fakultetas kartu su Lietuvos farmacijos sąjunga (LFS) bei Alumni draugija 2012 m. lapkričio 24 d. surengė Tarptautinę konferenciją. Jos tema – „Farmacinės chemijos ir kitų farmacijos mokslų pasiekimai ir vystymo perspektyvos“. Pranešimus skaitė ne tik Lietuvos mokslininkai, bet buvo pateikti svečių pranešimai iš Latvijos ir Lenkijos. Konferencija vyko LSMU prof. V.Lašo vardu pavadintoje Didžiojoje auditorijoje, kuri po metus trukusio remonto atvėrė duris klausytojams. Konferencijos posėdžiams pirmininkavo LFS prezidentas prof. E. Tarasevičius ir Farmacijos fakulteto dekanas prof. V. Briedis. Į konferencijos dalyvius žvelgė dailininkės T. Ivanauskaitės tapytas prof. B. Šiaulio portretas. Pagrindinį pranešimą apie profesoriaus Benedikto gyvenimą ir veiklą padarė Farmacijos muziejaus direktorius doc. Tauras Mekas, kurį papildė prof. Eduardas Tarasevičius. Apie susitikimą su prof. B. Šiauliu mintimis

pasidalijo vaistininkė Lilita Kačionienė. Šalia auditorijos esančiame foje farmacijos muziejaus darbuotojai surengė estetiškai apipavidalintą parodą, skirtą profesoriaus Šiaulio gyvenimui ir veiklai. Šios konferencijos pranešimų santraukos doc. Vilmos Petrikaitės pastangomis tapo prieinamos visiems norintiems paviešinus jas online internete. Konferencijos dalyviai ilgai bendravo aptardami parodos istorinę medžiagą, skirtą farmacijai nusipelnusio profesoriaus atminimui, bei eksponuojamus stendinius pranešimus. Reikia nuoširdžiai padėkoti šios konferencijos rėmėjams bendrovei „Valentis“, LSMU dėstytojui V. Žitkevičiui, o taip pat Farmacijos fakulteto profesoriams, docentams, doktorantams, studentams, vaistininkams aktyviai dalyvavusiems minėtoje konferencijoje ir tuo būdu išreiškusiems pagarbą buvusiam Farmacijos fakulteto dekanui, farmacinės chemijos ir farmakologijos katedrų vedėjui prof. Benediktui Šiauliu.

Vaistininko vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje

Jurgita Daukšienė

Pranešimo, skaityto tarptautinėje farmacijos mokslų konferencijoje „Farmacinės chemijos ir kitų mokslų pasiekimai ir vystymo perspektyvos“, skirtoje paminėti, prof. Benedikto Šiaulio 125-ąsias gimimo metines, santrauka.

Pastarasis šimtmetis atnešė svarių pasikeitimų vaistininko profesijai. Ilgus amžius vaistininko esminė užduotis buvo atsakingai pagaminti gydytojo paskirtus pacientams vaistus. Vaistininkai didžiavosi savo gamybos sugebėjimais ir tikslumu, o pacientų konsultavimas dažniausiai apsiribodavo tik instrukcijomis kaip

tinkamai laikyti pagamintus vaistus ar perskaitymas gydytojo nuorodų, kaip juos vartoti. Vaistinės officina pasitikdavo pirkėjus vaistingųjų medžiagų paruošų kvapais ir už sienos grūstuvėmis gaminamų vaistų garsais. Tačiau XX amžiaus pradžioje daugelį gyvenimo sričių pakeitęs pramonės perversmas neaplenkė ir vaistininkystės. Jungtinių Amerikos Valstijų vaistines jau apie 1930 metus, Lietuvos vaistines kiek vėliau – užtvindė fabrikuose masinės gamybos būdu pagamintų vaistų dėžutės. Vaistininkas, netekęs savo pagrindinės funkcijos – vaistų gamybos, liko tik pramoninių vaistų saugotojų ir jų išdavėju – prekybininku. Kilo reali grėsmė, jog jei vaistininkai nesiims naujų uždavinių, neatras naujų prioritetų, ši profesija gali išnykti. Juolab, kad globalizacijos eroje atsirado visa eilė inovatyvių, pigesnių ir paprastesnių prekių paskirstymo kanalų – pavyzdžiui, internetinė prekyba, besibraunanti į visas gyvenimo sritis. Tuo pačiu metu su naujais iššūkiais susidūrė ir kiti sveikatinimo specialistai: kartu su didėjančiu naujų medikamentų pasirinkimu, naujai atrastais vaistais nuo seniai žmonių varginančių ligų, tokių kaip sifilis, bei infekciniai susirgimai, visuomenę sukretė Talidomido tragedija, kuri sąlygojo tūkstančius apsigimimų Vokietijoje ir antra tiek visame pasaulyje. Pasaulio sveikatos organizacija tolydžio skelbia ir vis

daugiau duomenų apie gausų ir neracionalų esamų vaistų vartojimą. Vis labiau populiarėja savigyda, nes atsiranda vis daugiau nereceptinių vaistų ir jie tampa lengviau prieinami. Prognozuojama, jog 2020 metais į mirties priežasčių 10-tuką įkops ir „vaistaligė“ t.y. mirtis nuo netinkamai pasirinktų ir vartojamų vaistų. Visa tai atskleidė, jog vaistininkai disponuodami atitinkamomis medicininėmis žiniomis apie vaistus ir jų poveikį bei būdami lengviausiai pasiekiami sveikatinimo specialistai galėtų ne tik išduoti prašomus vaistus, bet ir patarti pacientams, padėti nustatyti vaistų vartojimo problemas ir jas išspręsti. Vaistininkas gali atlikti „slenksčio“ funkciją – būti paskutiniu sveikatinimo specialistu, su kuriuo gali pasitarti pacientas, prieš priimdamas galutinį sprendimą, kuriuos vaistus įsigyti ir kaip juos vartoti.

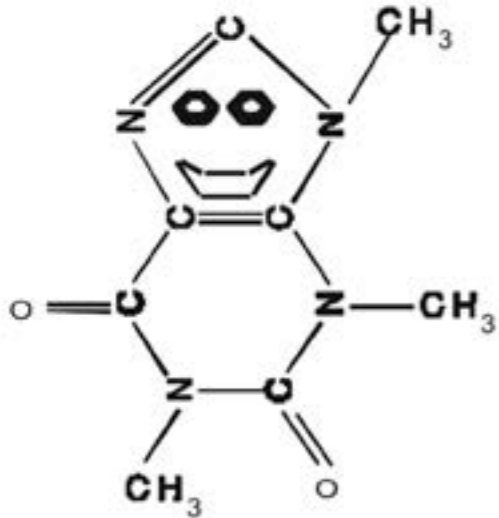
Trumpai būtų galima įvardinti šiuos XX amžiaus vaistininko profesinės raidos etapus:

1. Tradicinis - kai pagrindinė vaistininko funkcija – vaistų gamyba, kuri vadinama „secundum artem“ (lot. antrasis menas). Pacientų konsultavimas tik antrinis, griežtai apribotas nereceptiniais vaistais.

2. Tranzitinis – vaistininko profesinio tobulėjimo etapas, kai individuali vaistų gamyba lieka nuošalyje ir vis reikšmingesnės tampa vaistininko profesinės žinios apie vaistus, o ne sugebėjimas juos tobulai pagaminti.

3. Pacientų priežiūros – aukščiausias etapas, kai turintys profesinių žinių vaistininkai siekia jas pritaikyti kiekvieno paciento poreikiams. Pacientų priežiūros etapo galutinis tikslas – kiekvienoje vaistinėje teikiamos farmacinės rūpybos paslaugos.

Vaistininko vertybinė transformacija nebuvo lengva: juk reikėjo ne tik pagilinti savo žinių spektrą: apsišarvuoti žiniomis ne tik apie vaistų sandarą, gamybos būdus, bet ir apie jų poveikį ir įvairius ligų aspektus. Šį virsmą puikiai iliustruoja 1 pav. pateikta karikatūra, kaip vaistininkai, apsišarvavę tik vaistų sandaros žiniomis įsivaizdavo pacientus.

1 pav. Pacientas, vaistininko, įsigilinusio tik į patį vaistą, akimis.

Vaistininkui išsamios žinios apie vaistus būtinos, tačiau tai nėra tikslas, o tik priemonė, padėti atskiram pacientui. Maždaug 1975 metais JAV pradėta kalbėti apie kompleksinį tinkamo vaistų vartojimo suvokimą ir vaistininko gebėjimą padėti, vartojančiam vaistus, pacientui pasiekti maksimalią gyvenimo kokybę. 1990 m. mokslininkai Linda Strand ir Čarlzas Hepleris pateikė tokį apibrėžimą: „Farmacinė rūpyba - tai atsakingas gydymas vaistais, kurios tikslas- pasiekti neabejotinus rezultatus, pagerinančius paciento gyvenimo kokybę. Paciento sveikata ir pasitenkinimas suteiktomis paslaugomis yra galutinis ir neapskundžiamas farmacinės rūpybos tikslas“.

Reikia suvokti, kad Farmacinė rūpyba negali atsirasti plyname lauke: vaistininkas, norėdamas tinkamai konsultuoti pacientus turi disponuoti atitinkamomis žiniomis ir priemonėmis. 2 pav. atskleidžia vaistininko veiklos vaistinėje visapusiškumą ir būtinus veiksnius: tiek klinikinės žinias, tiek būtinausias technines priemones.

Vaistų išdavimas tėra tik vienas daugelio vaistininko kuruojamų uždavinių – kartu su pagalba pacientui teisingai įvertinti savo simptomus, pasirinkti tinkamus vaistus, supažindinti su galimomis rizikomis, bei galimomis sveikatos stiprinimo priemonėmis. Vaistininkas turi padėti pacientams vadovaudamasis teisiniais aktais, etiniais aspektais ir turimomis socialinės bei klinikinės farmacijos žiniomis.

Vaistininkas, teikiantis farmacinės rūpybos paslaugas, turi tikėti, kad:

- Kiekvienas pacientas yra nusipelnęs geriausių paslaugų;
- Vaistininkai gali pasiūlyti pacientams šį tą daugiau nei vien saugus vaisto išdavimas, jų patarimai gali atnešti ilgalaikės naudos;
- Kiekvienam pacientui suteikiama farmacinė konsultacija turėtų būti pritaikyta konkrečiam pacientui (individuali ir personalizuota).

Būti puikiu vaistininku nėra lengva: visuomenės vaistinėje dirbantis vaistininkas atlieka daug daugiau nei tik “vaistų išdavimas”. 1997 metų PSO pranešime „Vaistininko vaidmuo sveikatos priežiūros sistemoje“

yra siūloma „septynių žvaigždučių“ farmacijos specialisto samprata. Jis turėtų atitikti šiuos kriterijus:

1. Caregiver (globėjas, slaugytojas) Farmacijos specialistas, suteikdamas farmacinę paslaugą, rūpinasi paciento gerove, panaudodamas visais jam prieinamais ištekliais.

2. Decision-maker (Priimantis sprendimus) – vaistininkas turi gebėti, įvertinęs paciento suteiktą ir savo turimą informaciją, pasiūlyti pacientui optimaliausius sprendimus.

3. Communicator (Informacijos skleidėjas) – vaistininkas turi skleisti informaciją ne tik apie tinkamą vaistų vartojimą, bet ir apie kitas sveikatos stiprinimo priemones. Bendravimas gali būti ir žodinis ir nežodinis, svarbūs išklauso ir rašymo įgūdžiai.

4. Manager (vadybininkas) – farmacijos specialistas privalo efektyviai paskirstyti resursus (žmogiškuosius, fizinius ir finansinius) bei informaciją; turi sugebėti dirbti su kitais sveikatos priežiūros specialistais arba net vadovauti sveikatos priežiūros specialistų komandai.

5. Life-long-learner (Besimokantis visą gyvenimą) – farmacijos specialistui nebeužtenka žinių, įgytų studijų metų, jis privalo mokytis visą gyvenimą.

6. Teacher (Mokytojas) – įgytomis žiniomis vaistininkas turi gebėti dalintis su vaistinės pacientais. Svarbus ne tik žinių perdavimas, bet ir galimybė sukaupti naujų žinių bei pagerinti profesinius įgūdžius.

7. Leader (Lyderis) – Vaistininkas, pasižymintis visomis aukščiau išvardintomis savybėmis galėtų ir turėtų būti lyderis savo bendruomenėje galintis padėti spręsti visą eilę kasdinių sveikatos apsaugos problemų, ypač vietovėse, kur kiti sveikatos priežiūros specialistai yra sunkiai prieinami ar jų išvis nėra.

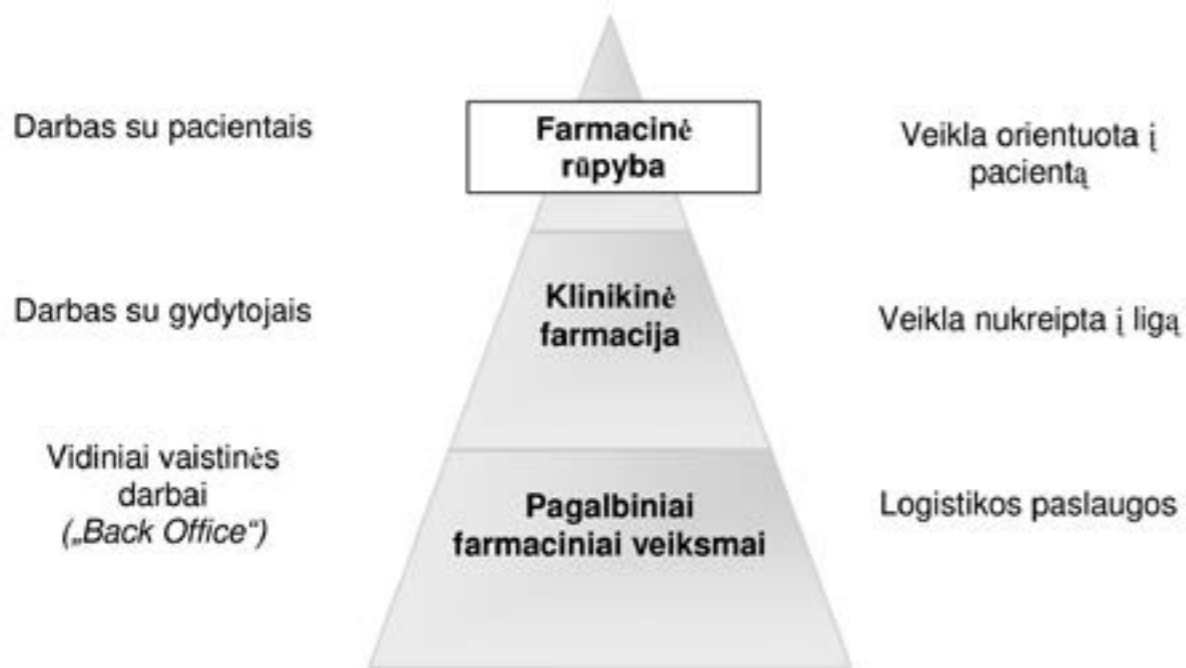
8. Researcher (Tyrėjas) – naujas vaidmuo farmacijos specialistams. Farmacijos specialistų įsijungimas į atliekamus medicininius tyrimus galėtų atnešti daug naudos.

Ateities vaistininkystės vizija – farmacinė rūpyba, teikiama kiekvienoje Lietuvos visuomenės vaistinėje. Paciento, vaistininko ir gydytojo bendradarbiavimas, siekiant geriausio rezultato, užtikrinant racionalų

sveikatos išteklių naudojimą. Tik tuomet bus įgyvendinta vaistininko misija, kaip veiksmingo tarpininko tarp gydytojo, paciento ir vaisto. Vengiant šios veiklos, vaistininkystės ateitis būtų labai miglota: visa eilė paskirstymo kanalų: tokie, kaip internetinė prekyba, prekybos centrų lentynos yra daug pigesni ir prieinami dažnam vaistų vartotojui. Vienintelis vaistininkų konkurencinis pranašumas – jų žinios ir efektyvus tarpininkavimas.

Naudota literatūra:

1. Heppler Ch. D., Strand L.M., Opportunities and responsibilities in pharmaceutical care, AJHP 1990, 47 p. 533-542.
2. Foppe van Mil J.W., Schulz M., Tromp (Dick) Th. F.J. Pharmaceutical care, European developments in concepts, implementation, teaching and research: A review, Pharm World Sci 2004; 26:303-311:
3. FIP Statement of Policy on Good Pharmacy Education Practice. Hague, 2000.
4. Walker R. Pharmaceutical public health: the end of pharmaceutical care? Pharm J 2000; 264:340-341.
5. Hepler CD. Clinical pharmacy, pharmaceutical care, and the quality of drug therapy. Pharmacotherapy. 2004 Nov; 24(11):1491-98.
6. Foppe van Mil J.W., Pharmaceutical care, the Future of Pharmacy. [Dissertation] University of Groningen, 1999.
7. WHO. Developing Pharmacy Practise: A focus on patient care. Geneva, 2006.
8. Leape LL, Cullen DJ, Clapp MD, Burdick E, Demonaco HJ, Erickson JI, Bates DW. Pharmacist Participation on Physician Rounds and Adverse Drug Events in the Intensive Care Unit. JAMA 1999; 282(3):267-70;
9. Sturgess IK, McElnay JC, Hughes CM, Crealey G. Community pharmacy based provision of pharmaceutical care to older patients. Pharmacy World and Science 2003; 25(5):218-226;
10. Report of the third WHO Consultative Group on the Role of the Pharmacist, Vancouver, Canada, 27-29 August 1997 // Geneva: World Health Organization. - 1997, Nr. WHO/PHARM/97/599. Available at: <http://www.who.int/medicines/>

2 pav. Vaistininko veikla

TARPTAUTINĖS FARMACIJOS FEDERACIJOS (FIP) FARMACIJOS MOKSLŲ IR PRAKTIKOS PASAULINIS 72-SIS KONGRESAS, SKIRTAS FIP ĮKŪRIMO ŠIMTMEČIUI

1912 m. Hagoje buvo įkurta Tarptautinė farmacijos federacija (FIP). Todėl 2012 m. spalio 3-8 d. Amsterdame (Nyderlandai) vyko šios organizacijos kongresas skirtas paminėti šimtąsias įkūrimo metines. Į šį neeilinį kongresą susirinko virš 5000 dalyvių iš viso pasaulio. Iš Lietuvos dalyvavo 20 vaistininkų delegacija. Kongreso tema: „ Sveikatos gerinimas per atsakingą vaistų vartojimą“. Kongrese pranešimai buvo skaitomi 13 sesijų, kurių kiekviena turėjo skirtingą temą:

- Ateities sveikatos priežiūros grupė; Kaip mes galime daryti įtaką
- Ateities vaistai; Kokia jų įtaka praktikai
- Saugūs vaistai, saugūs pacientai; Kaip užtikrinti saugumą
- Farmacijos pagrindas dabar ir ateityje; Kaip užtikrinti atsakingą vaistų vartojimą
- Vaistų tiekimo grandies ateitis; Kaip stiprinti silpnąsias grandis
- Sveikatos priežiūros ateities ekonomika; Ar mes ją sumodeliuosime, ar ji mus nugalės
- Mūsų atsidasvimas – padėti pacientams tinkamai vartoti jų vaistus
- Nyderlandų farmacijos praktikos patirtis
- Farmacijos mokymas ir studijos
- Vaistų politika ir reguliavimas
- Mokslo pasiekimų taikymas praktikoje
- Vaistininkai humanitarinėje veikloje
- Farmacijos istorija

Pirmą kartą FIP kongresų istorijoje pirmąją kongreso dieną įvyko Pasaulio sveikatos apsaugos ministrų forumas, kurio tema buvo „Strategijų numatymas geresnei ir ekonomiškai efektyviai sveikatos apsaugai“. Iniciatyvą tokiam ministrų susitikimui parodė Nyderlandų sveikatos apsaugos, bėbūvio ir sporto ministrė Edita Schippers (Edith Schippers). Susitikime dalyvavo ministrai arba jų deleguoti asmenys iš visų pasaulio kontinentų. Deja, iš Lietuvos nebuvo nė vieno atstovo... Kita šio kongreso ypatybė buvo ta, kad viena šio forumo diena buvo skirta farmakoteknikų vaidmens farmacinėje veikloje aptarimui. Spalio 4 d. iškilmingoje aplinkoje buvo pasrašyta „Šimtmečio deklaracija: gerinkime pasaulinę sveikatos apsaugą šalindami vaistų kūrimo, paskirstymo ir atsakingo vartojimo spragas“. FIP prezidentas Mišelis Buchmanas (Michel Buchmann) su kiekvienos šalies delegacijos

vadovu pasirašė minėtą deklaraciją. Viso kongreso metu ją galėjo pasirašyti ir kiti kongreso dalyviai. Šiame žurnalo numeryje spausdinamas minėtos deklaracijos fragmentas, o jos vertimas į lietuvių kalbą bus patalpintas kitame žurnalo numeryje. Ten bus patalpinta ir daugiau medžiagos iš minėto kongreso.

LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius

CENTENNIAL DECLARATION
Improving Global Health by Closing Gaps in the Development, Distribution, and Responsible Use of Medicines

Pharmacists and Pharmaceutical scientists¹ accept responsibility and accountability for improving global health and patient health outcomes by closing gaps in the development, distribution, and responsible use of medicines. Society can contribute to these objectives by supporting the advancement of pharmacy practice and the pharmaceutical sciences.

Leading Change

As pharmacists and pharmaceutical scientists, we are experts in the development, distribution, and responsible use of medicines. We are committed to ensuring optimal outcomes from medication therapy through patient centered care. We recognize that the health of patients and populations is compromised and the value of medicines is diminished when medicines are not accessible, are of inferior quality, or are used inappropriately. These complex problems are beyond the reach of any single scientific field or profession, but our sense of obligation to society motivates us to be a leading force in addressing these issues.

Imperatives for Change

Access to Medicines

At least one-third of the world's population does not have regular access to medicines. The World Health Organization (WHO) has reported that nearly 30,000 children die every day from diseases that could easily be treated if they had access to a basic range of essential medicines [1]. It has been estimated that morbidity and mortality related to tuberculosis could be cut in half through optimal access to and use of medicines. Sometimes needed medicines are not developed for the treatment of diseases that affect a small number of people or that are concentrated in low-income countries.

Quality of Medicines

Although the public can have confidence in the quality of medicines from reputable suppliers, regrettably, medicines that are of inferior quality or counterfeit do enter the marketplace. For example, the United Nations reported that less than one-third of the oral contraceptives used internationally are of the quality that is required in industrialized countries. [2] WHO reported that one-third of antimalarial medicines tested in six African countries failed to meet international quality standards. [3]

¹ The 127 member associations of the International Pharmaceutical Federation, representing the 300,000 pharmacists and pharmaceutical scientists of the world, believe that access to safe and effective medicines is a fundamental human right.

FIP „Šimtmečio deklaracijos“ fragmentas.
Pilnas tekstas lietuvių kalba bus patalpintas kitame žurnalo numeryje.

FIP kongresas 2012

FIP kongresas 2012

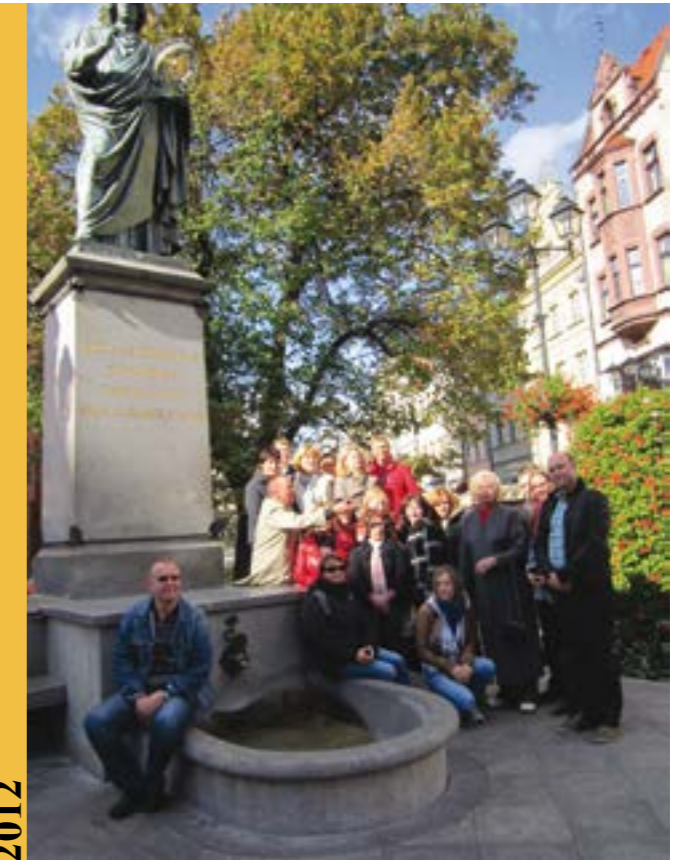

FIP kongresas 2012

FIP kongresas 2012

FIP kongresas 2012

LFS Valdyba nuoširdžius sveikinimus ir geriausias linkėjimus siunčia LFS Klapėdos krašto pirmininkei DANUTEI VARVOLYTEI garbingo Jubiliejaus proga!

Su LFS Valdybos nariais (sėdi pirmą iš kairės) ir „LAPAS“ sekretoriumi iš Čikagos Juozu Kalvaičiu (centre)

Su LFS vaistinių delegacija Lietuvos ambasadoje Madride.

Su LFS Klaipėdos krašto vaistininkais.

● 2012 m. lapkričio 9 d. Rygoje vyko Latvijos farmacininkų draugijos (LFB) metinė konferencija. Jos tema „Farmakologinis budrumas – suezinimas ar būtinybė“. Konferencijos pradžioje LFB prezidentė Kitija Blumfelde kalbėjo apie draugijos pasiekimus per šiuos metus ir apie uždavinius 2013 metams. Po to buvo skaitomi pranešimai apie farmakologinį budrumo organizavimą Latvijoje, apie ryšius su Europos vaistų agentūra, apie farmakologinio budrumo svarbą vykdant farmacinę rūpybą. Pranešėjai buvo Latvijos vaistų agentūros direktorė Inguna Adovica, jos pavaduotoja Dace Kikute, vaistų nepageidaujamų reakcijų monitoringo departamento vadovė Inese Studere ir kt. Vaitų gamintojų požiūrį į farmakologinį budrumą apibendrino Roche Latvija direktorė Jana Migliniece, o apie teorinius ir praktinius farmakologinio budrumo aspektus kalbėjo dr. Kristine Vrublevska. Apie Lietuvos farmakologinio budrumo pranešimų registravimo rezultatus pagal VVKT oficialius duomenis pranešimą

Latvijos farmacininkų draugijos (LFB) Valdybos nariai ir prezidentė Kitija Blumfelde (ketvirta iš dešinės)

padarė LFS prezidentas LFB Garbės narys prof. Eduardas Tarasevičius. Apie Estijos farmakologinio budrumo sistemą kalbėjo Estijos farmacininkų draugijos prezidentas Kaak Koopel. Konferencijos dalyviai pertraukų metu galėjo bendrauti su šios konferencijos rėmėjais prie jų stendų. O rėmėjų buvo gana daug. Tai ir Latvijos vaistų agentūra, AstraZeneca, BELL RIGA, BERLIN-CHEMIE/MENARINI BALTIC, BIONORICA, firma BF-ESSE, Dr. Leopolds, Gedeon Richter, GRINDEKS, MIEŽIS ARSTS, INNOTHERA, Interlux, Ipsen Pharma, JONNEX, KRKA, MSD, Mitela, Olainfarm, Omega Pharma, ORIOLA, PFIZER, ROCHE, Sanofi-Aventis, UAB Sicor Biotech, SIROWA, Takeda, Vitabalns, Vitabiotics, Walmark.

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus įkūrėjui docentui Alfonsui Kaikariui būtų sukakę 90 metų

2012 metai Lietuvoje paskelbti Muziejų metais. Muziejų darbu, jų turimais eksponatais stengiamasi sudominti visuomenę, moksleivius. Daugelis muziejų rengia naujas ekspozicijas, organizuoja įvairius renginius. Muziejų reikšmė kraštui labai didelė. Juose kaupiami mūsų Lietuvos istorijos lobiai, kad jie išliktų ir ateinančioms kartoms, bylotų apie praeitį, apie mūsų protėvių, senelių ir pačių mūsų darbus, papročius, nušviestų mūsų šalyje buvusius įvykius. Gyvenimas nesulaikomai eina pirmyn, būtis keičiasi, senuosius mūsų gamybos įrankius ir gamybą keičia nauji civilizacijos pasiekimai, naujos technologijos, apie kurias dargi prieš pusę amžiaus net svajoti nebuvo galima. Kiekviena praėjusi diena tampa istorija ir iš žmonių atminties daug ką ištrina. Šią praeitį, išlaiko muziejai, lyg ir sustabdydami laiko tėkmę. O iš praeities reikia mokytis.

Kaune, Rotušės aikštėje 28 numeriu pažymėtame sename name yra įsikūręs Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus. Jame sukaupta keliolika

tūkstančių eksponatų, parodančių, kaip nuo senų senovės žmonės gydėsi ligas, ar stengėsi jų išvengti. XXI amžiaus medicina labai skiriasi nuo praėjusio amžiaus pirmos pusės medicinos. Dabar ne tik gydomos įvairios ligos, bet net persodinami žmogaus organai: širdis, inkstai, net kepenys ir plaučiai. Ligų diagnostika naudojama sudėtinga aparatūra. Dabartiniai medicinos studentai negali net įsivaizduoti, kad seniau gydytojas buvo ginkluotas tik stetoskopu ir termometru, kad senovėje operacijos buvo daromos beveik paprastame kambaryje, o narkozei naudojamas tik chloroformas.

Senovės vaistinė buvo tikra laboratorija, kuri pati gamino įvairiausių vaistus iš augalų, žvėrių kaulų ir ragų, ar gamtoje randamų mineralinių medžiagų. XXI amžiaus vaistinės Lietuvoje jau dabar skiriasi net nuo praėjusio amžiaus vaistinių. Vaistinės darbą, gaminant miltelius, piliules, tepalus, įvairius tirpalus ir mikstūras, jau beveik visiškai pakeitė farmacijos pramonės įmonių produkcija. Senoji vaistinė tapo muziejaus eksponatu.

2012 metų lapkričio 30 d. Kaune Lietuvos medicinos ir istorijos muziejuje gražiai buvo paminėtas jau išėjusio Anapilin muziejaus kūrėjo docento Alfonso Kaikario 90 metų jubiliejus.

Docentas Alfonsas Kaikaris gimė 1922 metais lapkričio 30 d. Žagarės vaistininko Antano Kaikario šeimoje. Jo tėvas Antanas Kaikaris, gimė 1878 m. kaip ir dauguma Lietuvos ūkininkų vaikų carinėje Rusijoje. Kazanės universitete 1899 metais įgijo vaistininko padėjėjo laipsnį, dirbo Rusijos vaistinėse. Iš Rusijos sugrįžęs į Lietuvą dirbo Kavarsko vaistinėje. Vedė Anykščių valsčiaus stambaus ūkininko Julijono Laskausko dukrą. Įsigijo Žagarės vaistinę ir čia apsigyveno. Žagarėje gimė ir sūnus Alfonsas. Vėliau tėvai persikėlė į Laižuvą, kur nusipirko vaistinę. Laižuvoje prabėgo Alfonso ir jo brolių Vytauto ir Petro

vaikystė. Alfonsas, baigęs Laižuvos pradžios mokyklą, 1934 m. išlaikė egzaminus į 2-ą Mažeikių gimnazijos klasę. 1941 m. gimnaziją baigė ir nutarė pasekti tėvo pėdomis – būti vaistininku. Jo broliai pasirinko grynosios chemijos mokslus. 1942 m. sausį, vykstant karui, Alfonsas Kaikaris įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto farmacijos skyrių. Tačiau mokytis ilgai neteko – 1943 metų pavasarį vokiečiai uždarė universitetą. Tuomet Alfonsas sugrįžo į Mažeikius ir pradėjo dirbti Mažeikių vaistinėje Nr.315 vaistinės mokiniu. Vos praūžus frontui ir Kauno universitetui atnaujinus veiklą, A. Kaikaris tęsė studijas universitete. Laikmetis buvo sunkus, auditorijos beveik nešildomos, transporto jokio, maistas pagal skurdžias korteles, susisiekti su tėvais buvo sunku. O čia dar ir sovietinės valdžios represijos, 1940 m. buvo suimtas A. Kaikario dėdė, Anykščių gydytojas A. Laskauskas. O 1941 m. birželio 14 d. iš Anykščių sovietų buvo išstremta į Sibirą jo senelė Ona Laskauskienė su sūnaus Alfonso Laskausko šeima.

Alfonsas Kaikaris 1946 m. pradėjo dirbti vyr. laborantu Farmacijos katedroje, 1947 m. birželio 30 d. universitetą baigė ir gavo provizoriaus (chemiko-vaistininko) diplomą. Nuo 1947 m. rugsėjo 1 d. buvo paskirtas Vaistų formų ir Galeno preparatų technologijos katedros asistentu, pas prof. Petrą Raudonikį. Profesorius jau buvo senas, jam buvo 73 metai, jis skaitė vaistų technologiją. Alfonsas Kaikaris buvo labai darbštus ir paslaugus profesoriumi, nuolat jam padėjo ir globojo kaip tikras sūnus.

Aš tuo metu taip pat studijavau farmaciją, Alfonsas buvo paskirtas mūsų kurso kuratoriumi. Aukštas, malonaus veido, besišypsantis, visada pasitempęs, pedantiškai tvarkingas jaunuolis mums, jaunoms studentėms darė didelį įspūdį. Vėliau, po kelerių metų, viena iš mūsų, Eugenija Tukajūtė, tapo jo žmona. Būdamas kurso kuratoriumi, Alfonsas buvo atsakingas ir už fakulteto sportinę veiklą. Buvau grupės seniūnė. Sužinojęs, kad šiek tiek moku žaisti šachmatais, man padovanojo šachmatų vadovėlį ir pertraukų tarp paskaitų metu pradėjo mane mokyti teorijos ir treniruoti. Teko žaisti šachmatų varžybose universitete. Už savo tolimesnę tarnybos sėkmę tikrai turiu būti dėkinga Alfonsui Kaikariui, nes šachmatai mano gyvenime suvaidino didžiulį vaidmenį. 1952 m. nugalėjusi kaimo jaunimo respublikinėse šachmatų varžybose Vilniuje, buvau pastebėta Vyriausiosios farmacijos valdybos viršininko Jono Eišvydžio. Jis pakvietė mane dirbti Vyriausiojo farmacijos valdyboje, pasakydamas: „Moki žaisti šachmatais, sugebėsi dirbti ir valdyboje“.

1950 m. gruodžio 30 d. Kauno universitetas buvo perorganizuotas į Kauno medicinos ir technologijos institutą. A. Kaikaris dirbo vyr. dėstytoju. Prof. P. Raudonikis 1950 m. lapkričio 17 d. mirė, A. Kaikariui

buvo pavesta skaityti farmacinio darbo organizavimo kursą.

Alfonsas Kaikaris, dirbdamas universitete ir vėliau institute, labai domėjosi farmacijos istorija ir pradėjo rinkti senus vaistinės indus, knygas, vaistinius preparatus. Metams bėgant sukaupe didelę jų kolekciją.

Dar tarpukario Lietuvoje vaistininkai norėjo įkurti Lietuvos senovės vaistinės muziejų. Buvo sudaryta muziejui steigti komisija. Ją sudarė žinomi farmacininkai: A. Mačius, K. Grybauskas, P. Stakelė ir J. Žemaitis. Lietuvos vaistininkų draugija Donelaičio gatvėje išnuomojo muziejui patalpas ir surinkusi nemažai eksponatų iš Lietuvos vaistinių, rengė jų ekspoziciją. K. Grybauskas, kuris vėliau tapo Farmacijos fakulteto profesoriumi, pats apvažiavo daugelį Lietuvos vaistinių rinkdamas eksponatus. Daug eksponatų atsiuntė Telšių vaistinė. Tačiau oficialiai muziejus nebuvo atidarytas, nes, matyt, nebuvo tikro entuziasto, kuris būtų ėmėsis muziejaus reikalų. 1940 m. Lietuvą okupavus Sovietų sąjungai, Lietuvos vaistininkų draugija buvo likviduota, muziejaus eksponatai buvo sukrauti vaistų sandėlyje, o vokiečių okupacijos metais perkelti į Kęstučio g. 63, kur buvo įsikūrusi Farmacijos direkcija.

Praėjus frontui, eksponatai buvo perduoti Kauno universiteto farmacijos skyriui, profesoriumi Benediktui Šiauliui. Patalpų trūko, todėl didesni eksponatai buvo sukrauti rūsyje, o knygos, rankraščiai, kai kurie indai pakliuvo į prof. Šiaulio kabinetą.

1946 m. balandžio mėnesį Kauną užtvindė didžiulis pavasarinis potvynis, buvo užlietas ir Medicinos ir farmacijos fakultetų pastatas. Rūsys buvo pilnas vandens, rūsyje buvusios laboratorijos ir sandėliai visą savaitę mirko vandenyje. Rūsyje laikyti muziejiniai eksponatai sugedo ir jie buvo išvežti į šiukšlyną.

1957 m. sausio 19 d. mirus prof. B. Šiauliui, muziejaus eksponatai iš profesoriaus kabineto buvo perduoti vyr. dėstytojui Alfonsui Kaikariui, tuo metu skaičiusiam farmacijos istorijos paskaitas. 1957 m. A. Kaikaris buvo išrinktas Farmacijos-stomatologijos fakulteto prodekanu ir juo buvo iki 1963 m. Perėmęs savo žinion istorinius eksponatus A. Kaikaris pradėjo galvoti apie muziejaus įkūriną. Tuo metu buvo pradėta Lietuvoje rekonstruoti vaistines, senovinius, dar gražius baldus keisti moderniškais, naujo stiliaus funkcionalesniais vaistinės baldais. A. Kaikaris kreipėsi į Vyr. farmacijos valdybos viršininką J. Eišvydį, prašydamas išsaugoti senienas ir kartu kurti farmacijos muziejų. J. Eišvydis, didelis naujų idėjų entuziastas, pritarė A. Kaikario sumanymui ir davė parėdymą vaistinėms ir vaistų fabrikams rinkti ir perduoti A. Kaikariui senovinius eksponatus. Pats A. Kaikaris nuolat varstė archyvų duris, daugelį dienų praleisdamas vartydamas ir

tyrinėdamas senų magistratų dokumentų foliantus, ieškodamas žinių apie Lietuvos vaistines, jų įkūrimą, apie jose dirbusius žmones. Remdamasis dokumentais jis išaiškino beveik visų Lietuvos vaistinių įkūrimo datas. Nustatė, kad pirmosios vaistinės Lietuvoje buvo įsteigtos XVI amžiuje. Vėliau savo darbą apibendrino paruošdamas monografiją „Vaistininkystė Lietuvoje“. Už mokslinį darbą, tyrinėjant Lietuvos farmacijos istoriją ir pedagoginę veiklą, A. Kaikariui 1977 m. Kauno medicinos instituto Mokslinė taryba suteikė docento vardą, kurį 1993 m. Lietuvos Mokslo taryba nostrifikavo.

Docentas kartu su studentais ar pats vienas, tikrindamas studentų praktiką, aplankė beveik visas Lietuvos vaistines, kartu rinkdamas turinčius muziejinę vertę daiktus: senus vaistinės indus, svarstyklės, knygas, įrankius, iškabas, receptus ir t.t. Skatino vaistines domėtis savo istorija, vesti metraščių. Dažnai eksponatai būdavo ištraukiami iš palėpių ar rūšių, surūdiję ir apnešti laiko dulkėmis. Daug darbo ir laiko reikėjo įdėti, kad šie daiktai atgautų savo pirmąją išvaizdą. Už tai docentui niekas nemokėjo, bet jam džiaugsmą teikė kiekvienas senas, pasakojantis apie mūsų Lietuvos vaistines, krašto žmonių kultūrą, daiktus. Jis žinojo kiekvieno eksponato istoriją.

Taip metai po metų buvo surinkta keliolika tūkstančių eksponatų. Dalį jų sudėjo į spintų lentynas farmacijos fakulteto koridoriuose, kabinetuose, kiti laukė savo eilės fakulteto sandėliuose. Medicinos instituto vadovybę buvo prašoma surasti patalpas muziejui įrengti.

Pagaliau instituto rektoriui prof. Z. Januškevičiui pritarus, buvo nutarta muziejui skirti trečio aukšto holo dalį. Padedant farmacijos įmonėms patalpos buvo suremontuotos, padaryti ekspozicijos baldai. 1975 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos farmacijos muziejus buvo oficialiai atidarytas, tai buvo XIX a. Lietuvos miesto vaistinės etnografinė ekspozicija. Vietos trūko, todėl buvo eksponuojama tik dalis surinktų daiktų. Muziejų be atlyginimo tvarkė doc. A. Kaikaris, studentai ir laborantai. Turėdamas laisvesnio laiko ekskursijas, kurių netrūko, vedavo pats doc. A. Kaikaris.

Kartą, berods 1977 m. Kauno medicinos institute lankėsi amerikiečiai mokslininkai. Aplankė jie ir muziejų. Ten ant vieno eksponato-geležinio malūno pamatė užrašą „Made in Philadelphia,.. Šį malūną atsitiktinai Vilniaus Užupio vaistinės rūsyje 1974 m. surado VFV Vaistinių tinklo viršininkė A. Karaciejūtė ir nuvaliusi padovanojo jį muziejui. Vienas svečias buvo iš Filadelfijos. Jis nustebęs, kad tokio eksponato nėra jo gimtajame mieste, paprašė jį parduoti. Šeimnininkas juokais atsakė, kad gali parduoti šį įrenginį, tačiau tik su visu muziejumi. Svečias rimtai susidomėjo ir pasiūlė derybas pradėti nuo milijono dolerių. Instituto vadovybė tuomet suprato turinti didelį turtą...

Išgirdę šią žinią muziejaus eksponatais susidomėjo ir Kauno miesto vadovai, jie taip pat atėjo pažiūrėti ekspozicijos ir pamatė, kad muziejui reikėtų tinkamesnių patalpų. Docentas Kaikaris norėjo, kad su muziejaus eksponatais galėtų susipažinti platesnė visuomenė, kad muziejaus durys būtų atidarytos visiems. Doc. A. Kaikaris užsispyręs siekė savo tikslo. Jis, padedamas Farmacijos fakulteto dekanu doc. E. Tarasevičiumi ir kitų numynė nemažai valdžios slenksčių, tačiau tikslas buvo pasiektas. Kaune, Rotušės aikštėje stūksojimo seno namo su didžiuliu skliautuotu rūsiu, griuvėsiai. Miesto valdžia sutiko šį pastatą atiduoti muziejui. Praėjo keletas metų kol patalpos buvo sutvarkytos, suremontuotos ir įrengta ekspozicija. 1987m. prieš 25 metus, doc. A. Kaikario svajonė išsipildė 1987 m. gegužės mėnesį buvo įsteigtas Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus ir tų pačių metų lapkričio mėn. muziejaus farmacijos skyrius atvėrė duris. Muziejuje parodoma Lietuvos XIX a. vaistinė bei buvo sukurta farmacijos istorijos nuo seniausių laikų iki mūsų dienų ekspozicija. Vaistinę puošia šio šimtmečio pabaigoje pagaminti baldai, atvežti iš Vilniaus vaistinės Nr. 9, buvusios Kauno gatvėje.

Muziejaus vaistinės laboratorijoje ir koktorijoje eksponuojami prietaisai ir aparatai, naudoti XIX ir XX amžiuje Lietuvos vaistinėse ir vaistų pramonės įmonėse.

Muziejuje įrengti ir teatralizuoti standai, galima pamatyti gydantį kūdikį šamaną ir betvarkančią vaistinius augalus Lietuvos žiniuonę,

1987 m. Alfonsas Kaikaris institute išėjo į pensiją ir pradėjo dirbti muziejuje moksliniu konsultantu. 1988 m. už ilgametį tyrinėjimą, farmacijos istorijos paminklų rinkimą ir saugojimą docentui A. Kaikariui buvo įteikta Latvijos P. Stradinio medicinos istorijos muziejaus Paulo Stradinio vardo premija. 1997 m. Lietuvos Respublikos vyriausybė už nuveiktą darbą doc. A. Kaikariui paskyrė antrojo laipsnio valstybinę pensiją.

Doc. A. Kaikaris spaudoje paskelbė 67 straipsnius.

Su žmona Eugenija, Kauno medicinos instituto docente, medicinos mokslų daktare užaugino sūnų Vygintą, žinomą plastikos chirurgą, ir dukterį Dalią - filologę.

Docentas Alfonsas Kaikaris mirė staiga, vos atšventęs savo 75 metų jubiliejų 1997 m. gruodžio 19 d. Palaidotas Kauno Panemunės kapinėse.

Doc. Alfonso Kaikari pradėtas darbas tęsiajo mokiniai: muziejaus direktorius vaistininkas, medicinos mokslų daktaras, doc. Tauras Mekas, doc. Vilma Gudienė ir kiti muziejaus bendradarbiai. Muziejų dažnai aplanko moksleivių ekskursijos, farmacininkai ir kauniečiai bei Kauno svečiai. Muziejus dažnai dalyvauja "Gyvosios istorijos", dienose, kuriose pristato senovės medicinos ir farmacijos ekspoziciją.

Paminint Muziejaus kūrėjo doc. Alfonso 90 metų jubiliejų bei ir muziejaus įkūrimo 25 metų sukaktį, susirinkusi farmacinė visuomenė, Kauno Sveikatos universiteto vadovybė ir dėstytojai prisiminė doc. A. Kaikario gyvenimo momentus, buvo parodytas ir 1986 metais sukurtas filmas, kuriame rodoma, kaip doc. A. Kaikaris dar senose muziejaus patalpose priima lankytojus ir aiškina jiems eksponatus. Minėjime dalyvavo ir doc. Eugenija Kaikarienė bei jo duktė Dalia ir anūkė. Sunūs Vygintas atvykti negalėjo, jis tuo metu buvo pakviestas į Londoną operacijoms.

Socialinių mokslų daktarė Regina Žukienė

Prof. Eduardas Tarasevičius

999 ATsirADIMO ISTORIJA

XIX a. pabaigoje Lietuvos vaistinės pradėjo gaminti originalų vaistažolių mišinį “TREJOS DEVYNERIOS”. Išlikę dokumentai, laikomi Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje rodo, kad šis vaistažolių mišinys atsirado Žemaitijoje. Pirmiausia “Trejos devynerios” pradėtos gaminti Palangos vaistinėje. Etiketėje buvo nurodoma, kad pakelį vaistažolių mišinio reikia užpilti 1 buteliu “monopolinės degtinės” ir laikyti 8 paras.

“Trejos devynerios”, gaminamos Lietuvos vaistinėse, nebuvo pastovios sudėties vaistažolių mišiniai. Daugelis vaistinių turėjo savas receptūras, kurios šiek tiek skirdavosi. 1925 m. kovo mėnesio 2-ajame, “Farmacijos žinių” numeryje rašoma, kad žinomos jau seniai, dar prieš karą, “Trejos devynerios”, gamintos Palangos vaistinėje, susilaukė konkurentų, todėl Vilkijos vaistinės provizoriaus A.Švambario “Trejos devynerios” tampa vis populiareesnės.

Didžioji dalis vaistinių augalų, esančių “Trejų devynerių” sudėtyje, buvo nuo seno vartojami medicinoje bei liaudies medicinoje. Juos savo raštuose, nurodydami veikimo pobūdį bei paskirtį, aprašė žymūs praėjusių laikų mokslininkai: Teofrastas, Dioskuridas, Hipokratas, Galenas ir kiti. Gydytojai ir provizoriai rekomenduodavo gerti “Trejas devynerias” sutrikus virškinimui, viduriuojant, prasidėjus migrenos priepuoliams, persišaldžius, pervargus, užkimus ir t.t. “Trejų devynerių” vartojimas tarpukario Lietuvoje buvo įteisintas, nes šis vaistas buvo įtrauktas į “Patentuotų vaistų, leistų gaminti Lietuvoje, sąrašą” (“Farmacijos žinios”, 1929 m. Nr. 3, 1931 m. Nr. 12, 1933 m. Nr. 1 ir Nr. 4). Tokiu būdu buvo gaminamos ir realizuojamos patentuotos A. Švambario (Vilkija), V. Bertingo (Palanga), chem. - farmacijos fabriko “GERMAPO” ir bendrovės “Vaistija” “Trejos devynerios”. V. Bertingo “Trejų devynerių” sudėtis dar nurodyta V. Bertingo, kuris nuo 1911 m. buvo Palangos vaistinės savininkas, manuale (saugomas

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje).

Manoma, kad lietuviška “Trejų devynerių” receptūra siekia XV - XVI a. Panašios receptūros preparatas Latvijoje buvo vadinamas Rygos balzamu. Pastarasis pasižymi skrandžio ir žarnyno sistemos ligų gydomuoju poveikiu, buvo vartojamas net prieš 250 metų ir sudarytas pagal Abracham Kunce receptą (16 sudedamųjų dalių). Kad ši senoji lietuviška receptūra keliavo į Vakarų Europą, matyti iš užrašo ant Leipheime (Vokietija) gamintų “Kräuter Mieke” (karčiųjų žolių), kur nurodyta, kad tai 27 (3x9) žolių mišinys, pagamintas pagal senovės lietuvių vienuolių originalų receptą (pakuotė laikoma minėtame muziejuje). Be to lietuviškos “Trejos devynerios” puikiai žinomos Lenkijoje kaip “Trojanka Litewska” ir yra be galo populiarios. Nepamirštos jos ir užjūryje: ilgą laiką “Trejos devynerios” buvo gaminamos Čikagoje (JAV).

“Trejos devynerios” Pharmcos sudėtis pradėta kurti 1991 metais (prof. L. Švambaris, habil. dr. prof. A. Savickas, prov. V. Sabockis). Pagrindinis tikslas buvo, remiantis istorinėmis receptūromis, sukurti “Trejų devynerių” sudėtį iš Lietuvoje augančių augalų. Taip dauguma tolimų kraštų (Afrikos, Amerikos, Azijos) vaistingųjų augalų buvo pakeisti į Lietuvoje augančius, panašias veikliąsias medžiagas kaupiančius, analogišką veikimą turinčius augalus. Tik 1996 metais buvo baigti tiriamieji darbai ir “Trejos devynerios” Pharmcos sudėtis patentuota. Tais pačiais metais originali sudėtis “Trejos devynerios” Pharmcos registruota kaip vaistas (registravimo liudijimo numeris LT 96/3115/4). Tai vienintelis toks vaistinis preparatas Lietuvoje.

Taip “Trejas devynerias” knygoje “Senoji vaistininkystė” aprašo farmacijos istorikas dr. Tauras Mekas

Tradicioninis augalinis vaistinis preparatas, kurio indikacijos pagrįstos tik ilgalaikiu vartojimu, skirtas vartoti esant nedideliame virškinimo sutrikimui.

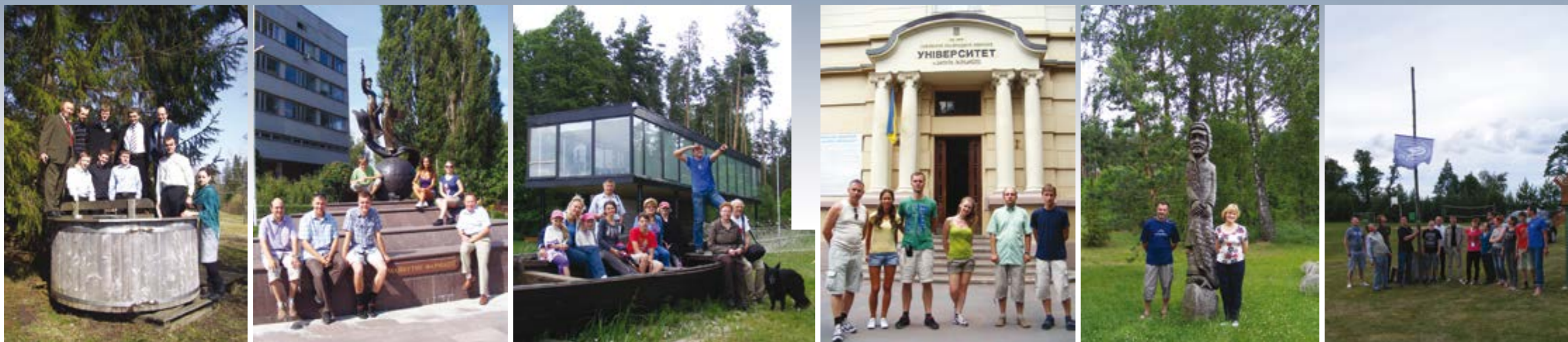
Gerti po valgio 2 arba 3 kartus per dieną po 1 matavimo šaukštą (5 ml) gryno tirpalo arba praskiedus jį vandeniu ar arbata (50-100 ml).

Jeigu manote, kad TREJOS DEVYNERIOS veikia per stipriai arba per silpnai, kreipkitės į gydytoją arba vaistininką.

Prašome įdėmiai perskaityti pakuotės lapelį ir vaistą vartoti kaip nurodyta.

Distributorius Lietuvoje – „Corpus Medica“, nemokama linija 8-800 70606

LIETUVOS FARMACIJOS SAJUNGOS 2013 METŲ KALENDORIUS

SAUSIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

VASARIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

KOVAS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

■ gegužės 25-26 d. BaltPharm Forumas-2013, Palangoje

■ birželio 15-16 d. Farmacijos dienos-2013

■ rugpjūčio 31-rugsėjo 05 dienomis FIP 73-asis kongresas Dubline

■ spalio 12-13 d. LFS XXVIII suvažiavimas Kaune

■ lapkričio 16-17 d. Tarptautinė mokslinė konferencija (kartu su LSMU Farmacijos fakultetu)

LIEPA						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

RUGPJŪTIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

RUGSĖJIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

BALANDIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

GEGUŽĖ						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

BIRŽELIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

SPALIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

LAPKRITIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
					1	2
					3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

GRUODIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

immunace

Suteik imunitetui tvirtybės!

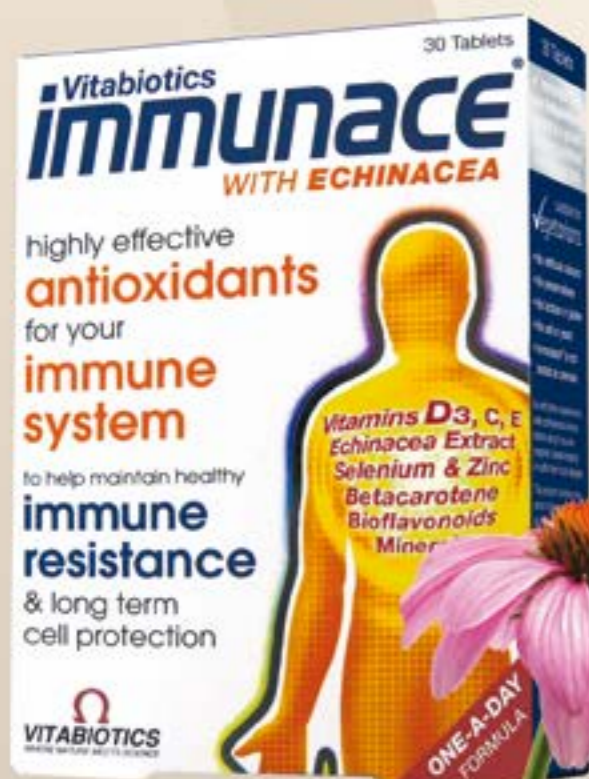

450 mg ežiuolių

imuninių ląstelių gamybos kofaktoriai

didelės koncentracijos antioksidantai

visi būtinausi vitaminai ir mineralai

VITABIOTICS
KUR GAMTA SIEJASI SU MOKSLU

VVKT veikla įgyvendinant Europos Sąjungos direktyvas bei rekomendacijas Lietuvoje

VVKT viršininkas Gintautas Barcys
VVKT viršininko pavaduotojas Žydrūnas Martinėnas

LFS XXVII suvažiavimas
2012 rugsėjo 22 d., Palanga
(sutrumpintas pranešimas pateikiamas skaidrų pavidalu)

Strateginis tikslas

Siekti, kad Lietuvos rinkoje būtų tik geros kokybės, saugūs ir veiksmingi vaistiniai preparatai

Uždaviniai:

- Užtikrinti, kad į Lietuvos rinką patektų tik geros kokybės, saugūs ir veiksmingi vaistiniai preparatai, o rinkos dalyviai atstotų jiems keliamus reikalavimus
- Užtikrinti tinkamą Lietuvos farmacijos rinkos priežiūrą ir kontrolę, vadovaujantis ruskos vertinimo principais
- Tobulinti ir harmonizuoti VVKT veiklą, siekiant atitikti Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ir kitų šalių vaistų kompetentingoms institucijoms keliamus reikalavimus bei tinkamai vykdyti tarptautinius įsipareigojimus, Lietuvos Respublikos vaistų rinkos priežiūros funkcijas

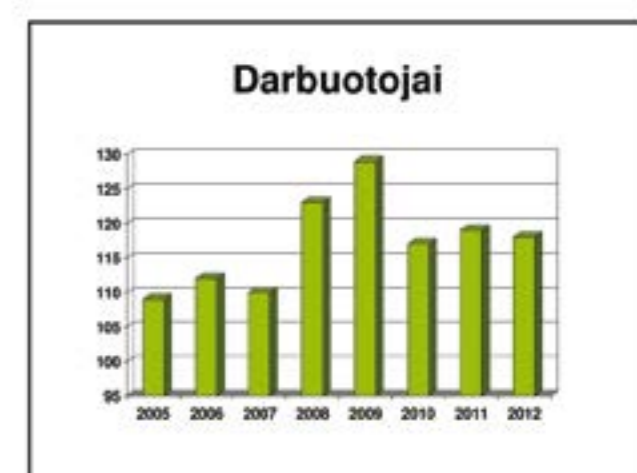

Veiklos sritys (I)

Sritis	Teisinis pagrindas
Žmonėms skirtų vaistinių preparatų rinkodaros teisė, registravimas, klinikiniai ir klinikiniai tyrimai, farmakologinis budrumas	ES
Vaistų gamintojų ir platintojų licencijavimas	ES
Vaistinių licencijavimas	LT
Farmacijos specialistų licencijavimas	LT
GGP, GPP, GKP inspekcijos	ES
GVP inspekcijos	LT

Veiklos sritys (II)

Sritis	Teisinis pagrindas
Rinkoje esančių vaistų kokybės kontrolė	ES
Narkotinių ir psichotropinių medžiagų importo, eksporto leidimai	JT
Informacija apie vaistus ir reklamos kontrolė	ES
Vaistų rinkos stebėseną	LT

Paraiškos rinkodaros teisei gauti (NP/SPP/DP)

	NP	SPP (RMS/Viso)	DP (RMS/Viso)
2009	68	0/98	1/302
2011	104	0/81	1/330
2012 (01-08)	47	0/37	6/239
Viso:	219	0/216	6/1071

Dalyvavimas centrinėse procedūrose

Years	Centralized procedures	Fast Review of Centralized procedures	EX Mutuals	EX Mutuals Add-ons	EX PIPs, RUI and Post-Biotics
2008	1 (Anticancer CoReps)	1 (Mazoprim, Aquinolis, Salsavatoni)	1 (Larotaxol)	-	2 (D-3, Carboxin)
2009	1 (Anticancer CoReps)	1 (Fingolimod Teva, Bortezomib, Neovastat)	1 (Mafect)	1 (PSPC 1)	1 (Mivora, Gubast)
2010	1 (Nurolept CoReps)	1 (Migastat)	-	1 (L31-HE3)	1 (Mingera, Naomera)
2011	1 (Anticancer Rep, Bionas CoReps, Bionas CoReps)	1 (Tepalolis)	1 (Sandimut)	1 (PSTC D01 1 + 2)	1 (Mingera)
2012	1 (Anticancer Rep, Neovastat Central Rep (+2 pamošė Livastatin & Sermis))	1 (Migastat)	1 (Mingolinas)	1 (K10 1 + 2)	1 (Mingera)
Total	6 (10)	5	4	6	6

Farmacijos sektorius*

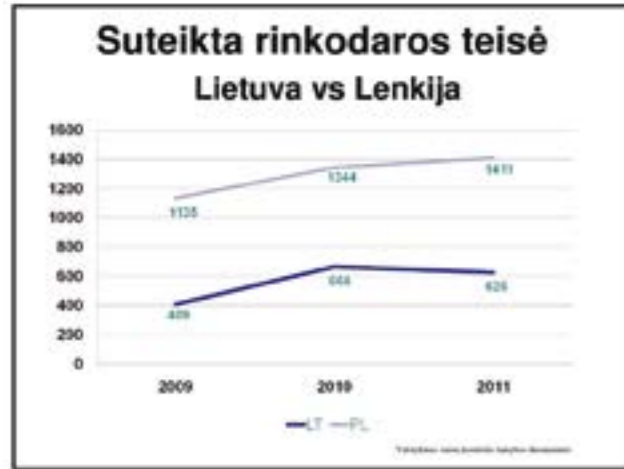
Gamintojai	24 (1**)
Platinimo įmonės	100 (18**/15***)
Vaistinės	
visuomenės/ligoninių/labdaros negamybinės/gamybinės	1399/53/2 (114*/1242***)
Specialistai	
vaistininkai/farmakoteknikai	3074/1630

* - turintis licencijas (leidimus) farmacinio veiklio/farmacijos praktikai
 ** - turintis licencijas/sėkloms su narkotikais ir psichotropiniais vaistais bei vaistinėmis medžiagomis
 *** - turintis licencijas veikloms su psichotropiniais vaistais bei vaistinėmis medžiagomis

Vaistinės (tinkų vs nepriklausomos)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tinkų vaistinės	811 (53,52%)	918 (51,04%)	942 (53,32%)	960 (56,57%)	960 (58,82%)
Nepriklausomos*	704 (46,47%)	588 (38,96%)	541 (36,49%)	482 (33,43%)	439 (31,38%)
Talpi	1515	1504	1483	1442	1399

* - nepriklausomai išleista

Teisinio reglamentavimo pokyčiai

ES iniciatyvos ir jų įgyvendinimas LT

- Farmakologinis budrumas
- Falsifikatai
- Klinikiniai tyrimai

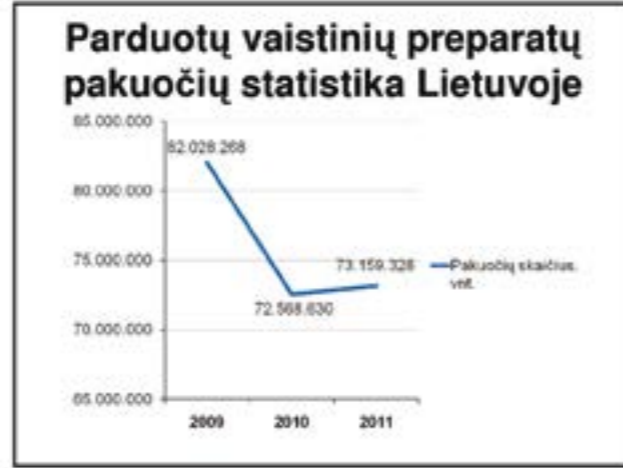
Farmakologinis budrumas

EUROPOS PARLAMENTAS IR TARYBA DIREKTYVA 2001/83/EB
 2001 m. gruodžio 11 d.
 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl žmoniškųjų vaistų pateikimo būdų, išleidimo ir pateikimo sąlygų, sukuriantis Europos vaistų kodeksą (Dok. Nr. 10000)

1. šios direktyvos tikslas - harmonizuoti ir artinti Europos Sąjungos valstybių teisines nuostatas, susijusias su žmoniškųjų vaistų pateikimo būdais, išleidimo ir pateikimo sąlygomis, sukuriantis Europos vaistų kodeksą.

2. šios direktyvos tikslas - artinti Europos Sąjungos valstybių teisines nuostatas, susijusias su žmoniškųjų vaistų pateikimo būdais, išleidimo ir pateikimo sąlygomis, sukuriantis Europos vaistų kodeksą.

3. šios direktyvos tikslas - artinti Europos Sąjungos valstybių teisines nuostatas, susijusias su žmoniškųjų vaistų pateikimo būdais, išleidimo ir pateikimo sąlygomis, sukuriantis Europos vaistų kodeksą.

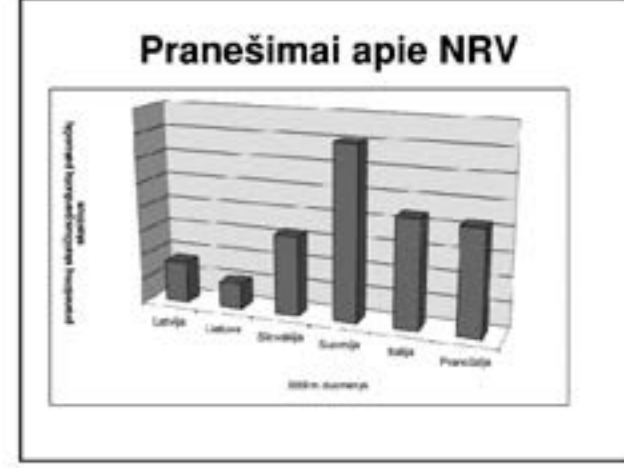
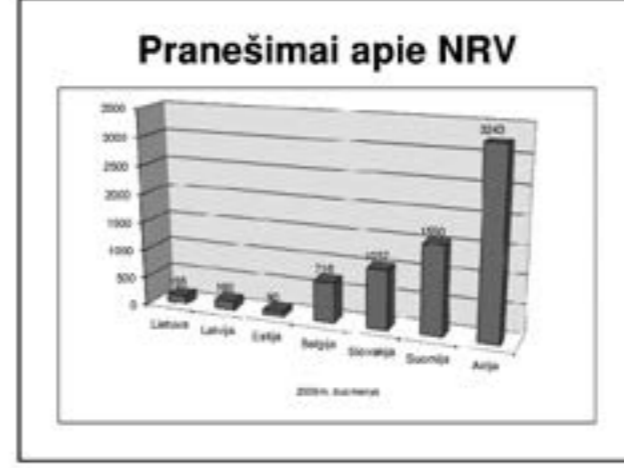
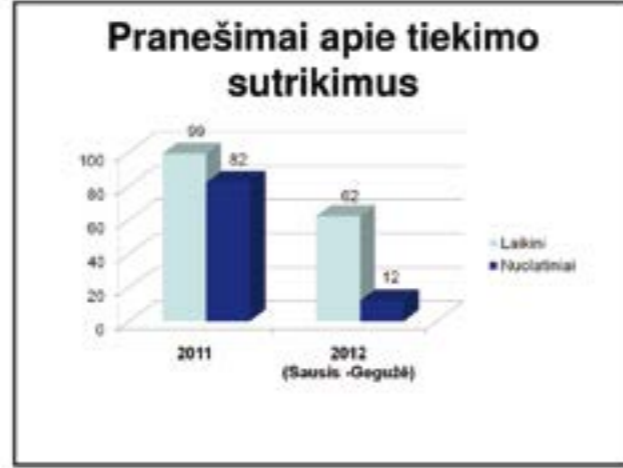
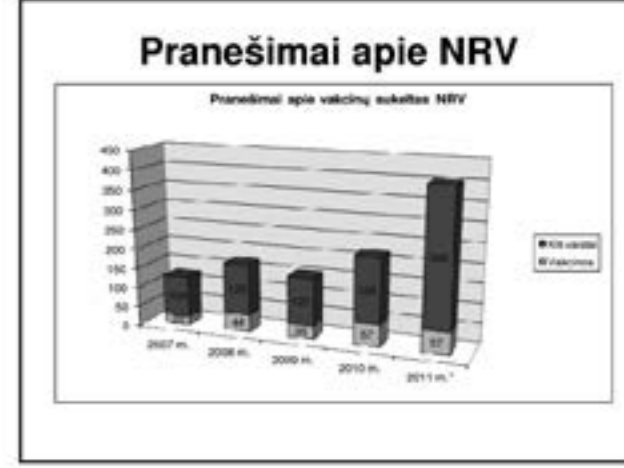
Farmakologinis budrumas

3 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės teisės ne vėliau kaip 2012 m. liepos 21 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinius, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tą nuostatų tekstus.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2012 m. liepos 21 d.

Valstybės teisės, priimančios tas nuostatas, daro joms nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jos oficialiai skelbiant. Nuorodos daroma tvarkingai nustato valstybės teisės.

Falsifikatai

LIETUVIŠKAIS TĖSĖS AKTAIS

2012 m. sausio 21 d.

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2013 m. sausio 21 d. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės tas priemones taiko nuo 2013 m. sausio 21 d.

Falsifikatai

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2013 m. sausio 21 d. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės tas priemones taiko nuo 2013 m. sausio 21 d.

Nuotolinis pardavimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

Papildyti įstatymą 35° straipsniu:

„35° straipsnis. Pagrindiniai nuotolinio vaistinių preparatų pardavimo gyventojams reikalavimai

1. Receptinius vaistinius preparatus siūlyti parduoti nuotoliniu būdu draudžiama.

2. Juridinis asmuo gali nuotoliniu būdu siūlyti parduoti gyventojams registruotus nereceptinius vaistinius preparatus tik turėdamas vaistinės veiklos ar gamybinės vaistinės veiklos licenciją ir įrašytas į juridinio asmens, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti gyventojams nereceptinius vaistinius preparatus, sąrašą (toliau – Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašas). Pratybos įrašyti juridinį asmenį į Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą nagrinėja, sprendimus priima ir juridinius asmens įrašo į Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą ar iš jo išbraukia Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

Nuotolinis pardavimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

3. Juridinis asmuo, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti nereceptinius vaistinius preparatus, interneto svetainėje turi būti nurodyta sveikatos apsaugos ministro nustatyta informacija.

4. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba savo interneto svetainėje skelbia Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą bei nurodo šią asmenų svetainės adresą. Taip pat Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba savo interneto svetainėje skelbia svarbiausią informaciją dėl pateiktos sąrašo, susijusio su vaistinių preparatais, neteisėtai tiekiamais gyventojams patenkušiant informacinis visuomenės paslaugomis, informaciją apie Europos Komisijos nustatytą dizaino bendrą logotipą, kuris bus skelbiamas juridinio asmens, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti nereceptinius vaistinius preparatus, svetainėje, šlokaž.“

Falsifikato apibrėžtis

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

„B¹. Falsifikuotas vaistinis preparatas – bet koks vaistinis preparatas su neteisėtai nurodytais:

1) jo tapatybe, įskaitant jo pakuotę ir pakuotės ženklinimą, jo pavadinimą ar jo sudėtį, susijusiu su bet kuria jo sudėtinė medžiaga, įskaitant pagalbines medžiagas, ir sudėtinųjų medžiagų kieki;

2) jo šaltiniu, įskaitant jo gamintoją, jo pagaminimo šalį, jo kilmės šalį, ar jo rinkodaros teisės turėtoją arba

3) jo istoriją, įskaitant duomenį įrašus ir dokumentus, susijusius su jam pritaikyti panaudotais kanalais.

Ši sąvoka netaikoma vaistiniams preparatams su kokybės defektais, kuriuos gamintojas netyčia pagaminė ir kurių kokybė neatitinka vaistinio preparato rinkodaros teisės suteikimo metu patvirtintų kokybės reikalavimų.“

Organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

Lietuvos Respublikos multinės įstaigos turi imtis priemonių, kad multinės prižiūrimi vaistiniai preparatai, kurie įvežti į Europos Sąjungą, bet neskirti jos rinkai, nepatektų į apyvartą, jei yra pakankamas pagrindas manyti, kad šie vaistiniai preparatai yra falsifikuoti. Multinės įstaigos prabūmu Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba pagal kompetenciją turi suteikti ekspertinę pagalbą dėl įrašimų falsifikuotų vaistinių preparatų nustatymo.“

3. Papildyti 8 straipsnio 15 dalį 3 punktu:

„3) dalyvauja susitikimuose, pasitarimuose ar kituose renginiuose su pacientų ir vartotojų organizacijomis bei kitomis suinteresuotomis institucijomis, kuriuose informuoja apie veiksmus ir priemones, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią vaistinių preparatų falsifikavimui.“

Tikrinimai

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

4. Gamintojas ir didmeninio platinimo licenciją turintis, veikląjį medžiagų gamintojas, importuotojas ir platintojas, vaistų prekybos tarpininkas, rinkodaros teisės turėtojas bei subjektai, atliekančių ar atliksiančių klinikinius vaistinių preparatų tyrimus, patikrinimai, nurodyti šio įstatymo 62 straipsnio 2 dalyje, atliekami suderėjusiant sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir atitinkamai Bendrijos inspekcijoms ir pareikštos informacijos procedūrų sąvada, Europos Komisijos paskelbtą Taisyklę dėl vaistinių preparatų registravimo Europos Sąjungoje 9A tomo ir 10 tomo nuostatomis, kitais ES priemonėmis ar neprivalomais pobūdžio dokumentais. Vaistinės veiklos ir gamybinės vaistinės veiklos licencijų turintįjį subjektą bei kitą patikrinimui atliekanti Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba nustatyta tvarka.

VP valdymo sistema

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

„60° straipsnis. Vaistinių preparatų, galinčių kelti pavojų visuomenės sveikatai, valdymo sistema

1. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, suderėjusiant Europos Komisijos priimta Bendrijos procedūrą dėl inspekcijoms ir patikrinimo informacijos sąvada, išregiu ir taiko vaistinių preparatų, galinčių kelti pavojų visuomenės sveikatai, valdymo sistemą, kuri apima:

1) pranešimų apie vaistinių preparatų įtaisanus kokybės defektus ir falsifikuotus vaistinius preparatus priėmimą ir tvarkymą;

2) Vaistinės vaistų kontrolės tarnybos ir (arba) rinkodaros teisės turėtojo inicijuojamus vaistinių preparatų atitinkamus ir didmeninio platinimo, vaistinių ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų bei gyventojų;

3) Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba iki 2013 m. liepos 22 d. praneša Europos Komisijai informaciją apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sistemą.

Veikliųjų medžiagų importas, platinimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

3. Juridiniai asmenys turi teisę gaminti, importuoti ir treifuoti šalį veikliąsias medžiagas ir vykdyti jų platinimą, jei jie yra įrašyti į Lietuvos Respublikoje registruotų veikliųjų medžiagų gamintojų, importuotojų ir platintojų sąrašą (toliau – Veikliųjų medžiagų gamintojų sąrašas). Pratybos įrašyti juridinį asmenį į Veikliųjų medžiagų gamintojų sąrašą nagrinėja, sprendimus priima ir juridinius asmens įrašo į Veikliųjų medžiagų gamintojų sąrašą ar iš jo išbraukia Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba skelbia Veikliųjų medžiagų gamintojų sąrašą savo interneto svetainėje. Šis reikalavimas netaikomas gamybos licenciją turėjusiems, kurie įsigyja ar importuoja iš trečiuosiu šalies veikliąsias medžiagas tik savo gamintam vaistinių preparatų gamybai.

Didmeninis platinimas – muitinių sandėliai

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

2. Pakeisti 30 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Juridinis asmuo turi teisę vartoti didmeninio vaistinių preparatų veikliųjų medžiagų ir į Europos Komisijos sąrašą įrašytų pagalbinių medžiagų, naudojamų vaistiniams preparatams ar atitinkamoms vaistiniams preparatams gaminti, platinimui tik turėdamas šio pakeitimo nuostatyta tvarka išduotą didmeninio platinimo licenciją. Šis reikalavimas taikomas ir asmenims, kurie turi ar numato turėti muitinės prižiūrimą prekių sandėliavo vietą (pvz., muitinės sandėlius, laivavietis, sandėlius, importo / eksporto terminalus), kuriose laikomi ar numatomi laikyti vaistiniai preparatai.“

Įsigaliojimas ir įgyvendinimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

26 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2013 m. sausio 2 d.

Falsifikatai mūsų aplinkoje?
ES šalių pavyzdžiai

Neteisėtos internetinės vaistinės

(Švedijos pavyzdys)

- Receptiniai vaistai siūlomi įsigyti be receptų.
- Preparatai tiekiami aplinkiniais keliais iš legalių šaltinių.
- Preparatai tiekiami iš nelegalių vaistų gamintojų.
- Senku nustatyti atsakingus asmenis.
- Į procesą įstraukusios kelios šalys.
- Panaudojamos legalios paslaugos (transportavimo, finansinių operacijų, komunikacijos).

Nuotolinis pardavimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

Papildyti įstatymą 35° straipsniu:

„35° straipsnis. Pagrindiniai nuotolinio vaistinių preparatų pardavimo gyventojams reikalavimai

1. Receptinius vaistinius preparatus siūlyti parduoti nuotoliniu būdu draudžiama.

2. Juridinis asmuo gali nuotoliniu būdu siūlyti parduoti gyventojams registruotus nereceptinius vaistinius preparatus tik turėdamas vaistinės veiklos ar gamybinės vaistinės veiklos licenciją ir įrašytas į juridinio asmens, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti gyventojams nereceptinius vaistinius preparatus, sąrašą (toliau – Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašas). Pratybos įrašyti juridinį asmenį į Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą nagrinėja, sprendimus priima ir juridinius asmens įrašo į Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą ar iš jo išbraukia Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

Nuotolinis pardavimas

(Falsifikatai, F) pakeitimo ir papildymo projektas)

3. Juridinis asmuo, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti nereceptinius vaistinius preparatus, interneto svetainėje turi būti nurodyta sveikatos apsaugos ministro nustatyta informacija.

4. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba savo interneto svetainėje skelbia Nuotoliniu būdu siūlančių parduoti vaistus gyventojams asmenų sąrašą bei nurodo šią asmenų svetainės adresą. Taip pat Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba savo interneto svetainėje skelbia svarbiausią informaciją dėl pateiktos sąrašo, susijusio su vaistinių preparatais, neteisėtai tiekiamais gyventojams patenkušiant informacinis visuomenės paslaugomis, informaciją apie Europos Komisijos nustatytą dizaino bendrą logotipą, kuris bus skelbiamas juridinio asmens, nuotoliniu būdu siūlančių parduoti nereceptinius vaistinius preparatus, svetainėje, šlokaž.“

SAM FARMACIJOS DEPARTAMENTO VEIKLA ĮGYVENDINANT VAISTŲ PRIEINAMUMO GYVENTOJAMS POLITIKĄ

SAM
Farmacijos departamento
Vaistinių ir farmacijos specializacijų skyriaus vedėja
Miglė Domekienė

LFS XXVII susauginimas
2012 rugsėjo 22 d., Palanga
(nuotraukomis pridedamas pateiktas skaidrėlių pavizdėlis)

FD atstovavimas ES institucijose

ES institucija	Komiteto ir darbo grupės pavadinimas	FD atstovas
ES Tarybos	Farmacijos produktų ir medicinos prietaisų darbo grupė	Gita Krakauskienė, Gražina Būdelienė
Europos Komisija	Medicinos produktų mokslinio komitetas	Gita Krakauskienė, Rima Martinkienė
Stipulė į Europos Sąjungą atstovauti akto 32 straipsniu	Farmacijos komitetas	Gita Krakauskienė, Gražina Būdelienė
Stipulė į Europos Sąjungą atstovauti akto 32 straipsniu	Direktyvos 2010/529/ES dėl priemonių, susijusių su žmogaus odos vaistų kaina, nustatymo šalinimo ir šių vaistų produkcijos / tiekimo / vartojimo / draudimo sistemos srityje įgyvendinimo patarimų komitetas	Gita Krakauskienė, Tama Akudėnė
Stipulė į Europos Sąjungą atstovauti akto 32 straipsniu	Farmacijos mokymų patarimų komitetas	Gita Krakauskienė, Miglė Domekienė

Lietuvos pirmūninkavimas
2013 m. liepos 1 d. - gruodis 31 d.

ES Tarybos Farmacijos produktų ir medicinos prietaisų darbo grupė

ES teisės aktų pakeitimai (2012 – 2013):

- Klinikinių tyrimų direktyva
- Skaidrumo direktyvos, reglamentuojančios vaistų kainų nustatymą, atvirumo ir šių vaistų graukimo į nacionalinę sveikatos draudimo sistemų sritį, pakeitimas – keičiama į reglamentą
- Kiti projektai, kuriuos gali pateikti EK.

ES direktyvos dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo pakeitimas
2012 m. projektas

Tikslas - supaprastinti ir modernizuoti visą procesą.

Pakeitimai:

- įdiegti Europos profesinį pažymėjimą ir taip supaprastinti procedūras
- atnaujinti automatinio pripažinimo sistemų taikomą vaistinėms, akušeriams ir architektams
- namatyti aiškias apsaugos priemones (kalbos testas ir įspėjimo mechanizmas apie specialistų veiklos apribojimus) pacientams
- inicijuoti visų reglamentuojamų profesijų sisteminių patikrinimų ir atitiktų vertinimų VN

Farmacijos įstatymo pakeitimo dėl farmakoteknikų veiklos įstatymas
įsigalioja 2012 m. rugsėjo 6 d.

Farmakoteknikas tik prižiūrimas vaistininke turi teisę teikti:

- farmacinės paslaugas
- parduoti (išduoti) vaistus
- gaminti ekstemporalius vaistus

Nuo 2016-01-01 vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininke

Farmacijos įstatymo pakeitimo dėl farmakoteknikų veiklos įstatymas
įsigalioja 2012 m. rugsėjo 6 d.

- Pareigybės aprašymuose** - aiškiai nustatyti farmacines veiklos vadovo ir kitų farmacijos specialistų, teikiančių farmacines paslaugas ir parduodančių vaistinius preparatus, gaminančių ekstemporalius vaistus, pareigas, atsakomybę, įgaliojimus ir tarpusavio ryšius
- Vaistinės kokybės užtikrinimo sistemos dokumentuose** - turi būti aprašyti vaistininke priežiūros veiksmai. Vaistininke turi užtikrinti, kad farmakotekniko teikiamos farmacines paslaugas, vaistų pardavimas ir ekstemporalių vaistų gamyba atitiktų teisės aktų reikalavimus

GVP nuostatų pakeitimas
įsigalioja 2012.09.06

Dėl informacijos pateikimo vaistinėse monitoriaus ekrane:

- Informacija rodoma ne trumpiau kaip 15 sek.
- Pigiausias vaistas ar MPP rodoma pirmoje eilutėje, išskirtose iš kitų eilučių kita spalva ar paryškintomis raidėmis.
- Pigiausias vaistas rodomas atsižvelgiant į dozuotę (vienos tabletės, kapsulės, ampulės kainą).
- Renkamasis nekompenсуojamąjį receptinį vaistą rodoma informacija apie visus to paties bendrinio pavadinimo, farmacines formas ir stiprumo registruotus vaistus, kurių kainos deklaruotos.

GVP nuostatų pakeitimas
įsigalioja 2012.09.12

- Ant oficinėje savitarnos vietoje laikomų vaistų pakuotės arba prie vaisto pakuotės grupės turi būti nurodyta vaistinio preparato pardavimo kaina
- Ant oficinėje NE savitarnos vietoje laikomų vaistų pakuotės arba prie vaisto pakuotės grupės kainos gali būti nenurodomos, jei gyventojas informuojamas, kaip nurodyta GVP nuostatų 32-1 ir 32-2 punktuose
- Nauja procedūra: farmakotekniko teikiamos farmacines paslaugas, vaistinių preparatų pardavimas, ekstemporalių vaistų gamybos priemonės (procedūroje aiškiai aprašomi vaistininke veiksmai, kuriuos jis atlieka vaistinėje siekdamas užtikrinti, kad farmakotekniko teikiamos farmacines paslaugas, vaistinių preparatų pardavimas ir ekstemporalių vaistų gamyba atitiktų teisės aktų reikalavimus)

Vaistininke praktikos licencijavimo taisyklių pakeitimas
įsigalioja 2012-03-23

- Informuojant apie kvalifikacijos kėlimą reikia pristatyti dokumenta, patvirtintą, kad asmuo ne mažiau kaip trejus metus arba ne mažiau kaip dešimt paskutinių metų per paskutinius penkerius metus vyrisi farmacine veikla, piskiriama vaistininke praktika
- Vaistininke kompetencija vertinimo:
 - a) vaistininke po farmacijos studijų LR baigimo ar vaistininke profesinės kvalifikacijos pripažinimo LR per penkerius metus neįgijo vaistininke praktikos licencijos, nors turėjo tokią teisę;
 - b) vaistininke per paskutinius penkerius metus Taisyklėse punkte nustatytą laikotarpį nesiverte farmacine veikla, piskiriama vaistininke praktikai

SAM įsak. Nr. 112 pakeitimas
įsigalioja 2012-04-18

- Pailgintas išrašymo skausmui malšinti laikotarpis ir leista skirti Methadonum (Metadon DAK 1 mg/geriamasis tirpalas 1000 ml) ne ilgesniam kaip 45 dienų kursui
- receptus, pagal kuriuos parduoti antidepresantai, grupuojami N06A pogrupyje pagal ATC indekso, patvirtinto PSO, trečiąjį kodo lygį ir antipsichoziniai vaistai, grupuojami N05A pogrupyje pagal ATC indekso trečiąjį kodo lygį, vaistinėje palikti ir saugoti 1 metus

FĮ pakeitimo projektas dėl farmakologinio budrumo
projekto (1)
Direktyva 2010/84/ES tur 160 taikomos nuo 2012-07-01

- Galimybė registravimo metu ir po registravimo nustatyti registracijos sąlygas (pvz. įpareigoti atlikti poregistracinius saugumo ir veiksmingumo tyrimus)
- Reikalavimas RTT – turėti pagrindinę FB bylą; kiekvieno vaisto rizikos valdymo sistemą (išimtis – vaistams, registruotiems iki 2012-07-21)
- Išplėsta neapgeidajamos reakcijos sąvoka (kai vaistas vartojamas ne tik įprastomis dozėmis, bet ir didesnėmis)
- RTT el. būdu siunčia NR į EudraVigilance duomenų bazę (nereikia teikti per VVKT)

FĮ pakeitimo projektas dėl farmakologinio budrumo
projekto (1)
Direktyva 2010/84/ES tur 160 taikomos nuo 2012-07-01

- PSUR teikimo dažnumas – individualus, kaip nustatyta registracijos sąlygose (registruotiems iki 2012-07-21 – išlieka galiojančiame FĮ nustatyti terminai)
- Vaistams, kuriuose yra tos pačios veikliosios medžiagos, atliekamas vienas PSUR vertinimas
- Įvedama signalų apie vaistų rizikos pokyčius nustatymo procedūra ir skubi ES procedūra

PSUR - periodiniai atnaujinami saugumo protokolai

FĮ pakeitimo projektas dėl farmakologinio budrumo
projekto (1)
Direktyva 2009/84/ES tur 160 taikomos nuo 2012-07-01

- Laikini leidimai tiekti vaistus nelietuviškomis pakuotėmis, kai neužtikrinamas tiekimas
- Supaprastinto ženklinimo reikalavimai (SAM įsak. V-596 įstatyminis pagrindas).
- „Vilties vaistai“ – neregistruoti vaistai, atitinkantys Reglamento (EB) Nr. 726/2004 83 str. kriterijus
- Keičiamas SSĮ 20 str. (panaikinama galimybė skirti neregistruotus vaistus vadovaujantis 20 str. 2d.)

FĮ pakeitimo projektas dėl kraujo plazmos
projekto (1)

- Kraujas ir plazma vaistams gaminti – surinkimas ir išdirimas pagal Direktyvą 2002/98/EB
- Plazma vaistams gaminti ruošiamą (perdirbama, užšaldoma, ženklinama, saugojama ir transportuojama) - pagal Direktyvą 2001/83/EB, t.y. GGP reikalavimus
- Plazmos ruošimui – gamybos licencija
- KDĮ keitimas – keičiama kraujo donorystės sąvoka, „išimant“ iš jos plazmos vaistams gaminti ruošimą

FĮ pakeitimo projektas dėl specialistų dalyvavusių renginiuose duomenų viešinimo
projekto (1)

- RTT įpareigojamas rinkti, kaupti, saugoti specialistų, kurių dalyvavimą profesiniuose (moksliniuose) renginiuose užsienyje jis finansuoja asmens duomenis
- VVKT įpareigojama šiuos duomenis viešinti interneto svetainėje

FĮ pakeitimo projektas dėl falsifikuotų vaistų
projekto
(su 160 pildoma iki 2012.01.01)

- Namatytos vaistų pakuočių apsaugos priemonės
- Nustatyti reikalavimai vaistų įvežimui į LR be importo ir priemonės, kad ES rinkai nesikurti vaistai nepatektų į apyvartą, jei įtariama, kad jie falsifikuoti
- Sugriežinta veikliųjų medžiagų gamyba, importas ir platinimas
- Nustatyti papildomi ir išsamesni reikalavimai didmenininkams užtikrinti GMP reikalavimų laikymąsi multinės priežiūrimose prekių saugojimo vietose, kuriose laikomi vaistai
- Reglamentuota: 1) pagalbinė medžiagų gamyba; 2) vaistų prekybos tarpininkų veikla; 3) nuotolinis vaistų pardavimas gyventojams
- Patikslinti vaistytinės priežiūros principai

FJ pakeitimo projektas dėl falsifikuotų vaistų projektas
(turi būti priimtas iki 2013-01-01)

Falsifikuoto vaisto sąvoka (atskiriama nuo vaistų su defektais ir prekės ženklų teisės aktų pažeidimų).

Tarpininkavimo vaistų prekyboje sąvoka (veikla, susijusi su vaistinių preparatų pirkimu ar pardavimu, išskyrus didmeninį jų platšinimą, kuri apima jų fizinio traukimo ir kiti sudaro nepriklausomas ir kiti asmenų vardu vykdomas derybas).

Tarpininkavimo veikla registruojama VVKT

Nauja pareiga vaistinėms: veikliasis medžiagas įsigyti tik iš jų gamintojų, importuotojų ar platintojų, kurie įregistravę savo veiklą Valstybinėje vaistų kontrolės tarnyboje arba kitos EEE valstybės įgaliotoje institucijoje

FJ pakeitimo projektas dėl falsifikuotų vaistų projektas
(turi būti priimtas iki 2013-01-01)

Receptinių vaistų, išskyrus radiofarmacinius preparatus ir į atitinkamą EK sąrašą įrašytuosius, bei nereceptinių vaistų, kurie įrašyti į atitinkamą EK sąrašą, pakuotės turės būti su apsaugos priemonėmis, kurias taikant būtų galima patikrinti vaistinio preparato autentiškumą, identifikuoti atskiras pakuotes ir nustatyti, ar nebavo pažeista išorinė pakuotė

Vaistinės ir didmeninio platintojai įmonės turės tikrinti pakuočių apsaugos priemones, siekiant nustatyti, ar gauti vaistai nėra falsifikuoti bei informuoti VVKT ir atitinkamą rinkodaros teisės turėtoją apie įtariamas ar nustatytas falsifikuotas vaistus

Vaistų ir maisto papildų kokybės vertinimo problemos Lietuvoje

Prof. dr. Liudas Ivanauskas
LSMU, Farmacijos fakultetas
FF analizinės ir toksikologinės chemijos katedros vedėjas
VVKT vaistų registracijos tarybos narys (atsakingas už registruojamų vaistų kokybę)

LFS XXVII suvažiavimas
2012 rugėjo 22 d., Palanga
(sutrumpintas pranešimas pateikiamas skaidrių pavidalu)

POZYMIS	MAISTO PAPILDAI	VAISTAI
Medžiaga	Maistinė	Vaistinė
Gydymui skirta	Ne	Taip
Paskirtis	Sveikatinimui ir organizmui stiprinti	Gydymui
Kas gali parduoti	Neregamentuojama	Vaistinininkas
Farmakologinis pagrįstumas + veikliosios medžiagos kiekis	Nėra	Būtinai
Registracija	Neregistruojama, kai kuriems reikalinga notifikacija	Registruojama VVKT
Kontrolė	VMVT	VVKT

FJ pakeitimo projektas dėl falsifikuotų vaistų projektas
(turi būti priimtas iki 2013-01-01)

Nuotolinė vaistų prekyba:

- Receptinius vaistus siūlyti parduoti nuotoliniu būdu draudžiama
- Nuotolinę nereceptinių vaistų prekybą galės vykdyti tik vaistinės, įrašytos į Sąrašą.
- Sąrašą tvarkys VVKT
- EK sukurs bendrą logotipo dizainą ir nustatys techninių, elektroninių ir šifravimo priemonių reikalavimus, kad būtų galima patikrinti bendo logotipo autentiškumą.
- Bendras logotipas turės būti nurodytas vaistinės, siūlančios nuotoliniu būdu nereceptinius vaistinius preparatus gyventojams, svetainėje.

GVP pakeitimas projektas

- Vaistinė gali teikti tik fiziologinių parametrų nustatymo paslaugas: matuoti arterinį kraujospūdį, pulsą, ūgį, svorį
- Biocheminiai tyrimai priskiriami laboratorinės diagnostikos paslaugoms, kurios yra licencijuojamos sveikatos priežiūros paslaugos
- Pastabų laikas iki 2012-10-01

Vaistas Maisto papildai

Vaistų kontrolės laboratorija (VVKT) ir Vaistų kontrolės laboratorija (VMVT) bei Vaistų kontrolės laboratorija (VVKT) ir Vaistų kontrolės laboratorija (VMVT).

Kaip atliekama kokybės kontrolė? Pirkti atitinkamą vaistą ar maisto papildą?

Dėmesys pacientui grindžiamas fitopreparatų kokybe

- PSO (WHO) gairės,
- GGP – Gera gamybos praktika (GMP),
- Gera auginimo ir surinkimo praktika (GACP) vaistinėms augalinėms žaliavoms
- ES institucijos: EMEA, EDQM; JAV: FDA
- Mokslo pasiekimų pripažinimas
- Vaistų apibūdinimas ir atskyrimas nuo maisto papildų

Vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo plano įgyvendinimo rezultatai

- Įgyvendinant Vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo planą:
- 1) pacientų priemokos už kompensuojamuosius vaistus 2009-2011 m sumažėjo nuo 213,9 mln. Lt iki 151,7 mln. Lt - t.y. pacientai sutaupo 62,2 mln. Lt.
- 2) Faktinė vidutinė priemoka už kompensuojamąjį receptų sumažėjo nuo 18,8 lt (2009 m) iki 13,0 lt (2011 m.) arba 5,8 Lt.
- 3) 2011 m. į A sąrašą įrašyta 15 vaistinių preparatų (tame tarpe 6 vaistai perkelti iš Rezervinio vaistų sąrašo)
- 2012 m. į A sąrašą įrašyta 17 vaistinių preparatų (tame tarpe 8 vaistai perkelti iš Centralizuotų vaistų sąrašo).
- Per 2009-2011 m. kompensuojamųjų receptų kiekis išaugo nuo 11,3 mln. iki 11,7 mln.

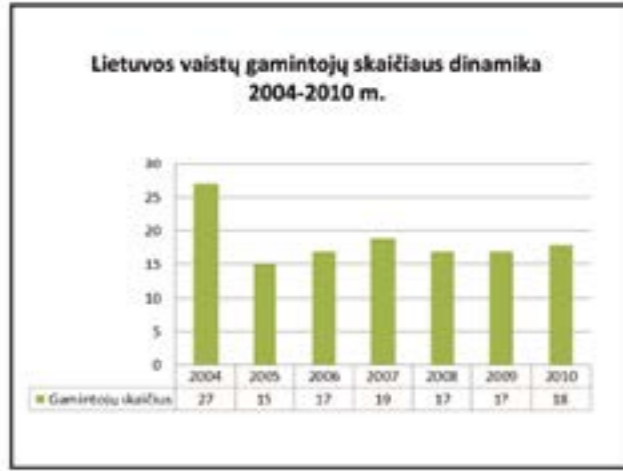
PSDF biudžetas

- 2012 m. PSDF biudžete vaistų ir MPP įsigijimo išlaidoms kompensuoti numatyta 636,9 mln. Lt.
- 2009 m. faktinis PSDF biudžeto išlaidų kompensuojamiesiems vaistams ir MPP sudarė 496,2 mln. Lt, 2010 m. – 653,3 mln. Lt, 2011 m. – 621,2 mln. Lt.

DĖL GYVENTOJŲ APRŪPINIMO VAISTAIS

Problemos:

- Didmenininkams - užtikrinti jiems Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 33 straipsnio 8 punkte nustatytas pareigos užtikrinti tinkamą ir reikiamą dalnumo nuolatinių vaistinių preparatų tiekimą vaistinėms vykdydama
- Vaistinėms - užtikrinti skaidrų nurodymų vaistinių preparatų šildavimą (pardavimą) pacientams

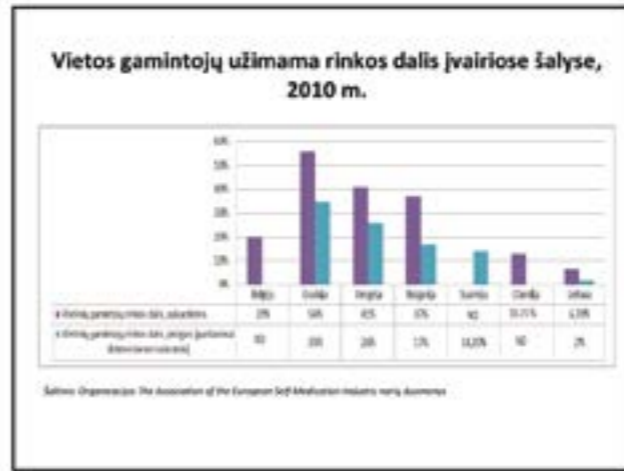
DĖL GYVENTOJŲ APRŪPINIMO VAISTAIS

Vaistai, kurie buvo įsigijami centralizuotai įrašyti į A sąrašą. Planuojama, kad Kainynas įsigalios iki 3.m. spalio 1 d.

1. Sunitinibum (Sutent) - inkstų ląstelių vėžiui
2. Octreotidam (Sandostatim) - somatostatino analogai akromelagijai neuroendokrininiams navikams
3. Imatinibum (Gleevec) - mielogeninei leukemijai
4. Nilotinibum - mielogeninei leukemijai (Tasigna)
5. Zidovudinam et Lamivudinum (Combivir) - AIDS
6. Abacavirum et Lamivudinum (Kivexa) - AIDS
7. Lopinavirum et Ritonavirum (Kaletra) - AIDS
8. Efavirenzum (Stocrin) - AIDS (įrašytas į Kainyną 2012-08-21)

Planai siekiant gerinti vaistų prieinamumą

- Išnagrinėti galimybę kartu su Lenkija turėti dvikalbę vaisto pakuotę (2011 m.)
- Įdiegti pacientų informavimo sistemą, kuri leistų kiekvienam pacientui, išduodant naują kompensuojamųjų vaistų pasą, pateikti informaciją apie PSDF apmokėtus vaisto kainas ir sumokėtus paciento priemokas ir kiek pacientas būtų sutaupęs jei būtų rinkęsis vaistus su mažiausiomis priemokomis (2011-2012 m.)
- Informacijos apie pigiausias generinius vaistinius preparatus sklaidymas (2011-2012 m.)
- Kitose VN išrašytų receptų pripažinimo tvarka (2011 m.)

Fitopreparatai ir jų veikliosios medžiagos skirstymas pagal ekstraktus:

- Standartizuoti
- Kiekybiškai įvertinti
- Valyti
- Normalizuoti ir kiti

Tikrasis margainis

- *Silybum marianum*
- Sausas ekstraktas – standartizuotas ir valytas, pagamintas iš tikrojo margainio vaisių (sėklų)
- 35-60% silimarino

Paros dozė 240 -600 mg

Tikrojo margainio sauso ekstrakto kokybės parametrų analizė pagal Ph. Eur. Straipsnį

- Sausame ekstrakte = 35-60% silimarino
- Kiekybiškai įvertinamas panaudojus efektyviosios skysčių chromatografijos metodą

GASTRO FORTE N10 sudėtis

Pankreatinas	- 105 mg
Tikrųjų margainių ekstraktas – (80% silimarino) – rasta silimarino	21,81 mg - 50 mg
Papajų milteliai	- 50 mg
Geltonųjų gencijonų šaknų ekstraktas	- 25 mg
Spirulinų milteliai	- 25 mg

Rekomenduojama paros dozė – 1-2 kapsulės

GASTRO FORTE N10 paskirtis

- Esant nereguliariai ir nesakingai mitybai;
- Kelionių metu pasikeitus klimato zonai bei valgymo įpročiams;
- Apsinuodijus maistu;
- Esant virškinamojo trakto sutrikimams, kepenų funkcijos sutrikimams bei nepakankamumui;
- Sutrikus maisto medžiagų įsisavinimui bei pučiant vidurius;
- Apsinuodijus alkoholiu bei esant pagirčių simptomams;

Dozavimas 1-2 kapsulė per dieną

Deklaruojama, kad 2 tabletėse yra 175 mg margainio sauso ekstrakto (140 mg silimarino)

rasta 76,30 mg silimarino

DOLOSAN - maisto papildų sudėtis

- Baltasis gluosnis
- Skaistenis
- Šliaužiantysis inkaruotis

Žiniasklaidoje pateikiamos antraštės

- "Lietuvis meta iššūkį stambiems farmacininkams" - *ekonomika.lt* 2012 m.
- Unikalių vaistažolinių preparatų sukūręs A. Kavaliauskas: "Idėją pakišo skausmas" – *15min.lt*.

DOLOSAN paskirtis

- Esant galvos skausmui
- Artrito sukeltiems skausmams mažinti
- Dydyti sąnarių uždegimus
- Gydyti raumenų skausmą
- Gydyti virškinimo sutrikimus
- Esant menstruacijų spazmams
- Esant galvos skausmui, migrenai
- Esant aterosklerozei

DOLOSAN paskirtis (tęsinys)

- Esant podagrai
- Karščiavimui mažinti
- Alerginėms reakcijoms slopinti
- Sumažėjusiam apetitui skatinti
- Gydyti inkstų ir šlapimo pūslės ligas
- Po traumų esant odos pažeidimams

IŠTRAUKOS IŠ REKLAMINIŲ STRAIPSNIŲ

- "Iš šių augalų sudėtingų procesų metu buvo išgauti ekstraktai, kurie išskelviavo į gamyklą."
- "Enciklopedijose ir oficialiuose dokumentuose visos vaistažolės plačiai aprašytos ir kliniškai ištytos, tad nereikia jokių papildomų laboratorinių tyrimų – aiškina jaunas farmacininkas."
- "Toji Prancūzijos laboratorija rekomendavo kitą gerą vaistažolinių preparatų gamintoją – kaip patikimą, pažangios metodikos, vaistažolių išgavimo ekstrakcijos gamintoją."

Šaltalankių aliejaus karotinoidų procentinė sudėtis (karotinoidų 180 mg%)

• beta- Karotinas –	26%	47mg
• Liuteinas --	25%	45mg
• Ziaksantinas –	21%	37mg
• Likopenas –	16%	28mg
• cis-Liuteinas/ziaksantinas –	7%	13 mg
• Kriptoksantinas –	5%	10 mg

Šaltalankių aliejus plus

Kaip atpažinti tikrą, be priedų šaltalankio aliejų

1. Karotinoidų nemažiau kaip 180 mg%
2. Preparato sudėtyje aiškiai nurodyta kiek ir kokios koncentracijos įpilta šaltalankių aliejaus koncentrato.

Specialistų nuomonė

- "Nenorėčiau vardyti ir skirstyti maisto papildų į gerus ir blogus, tačiau tokių išties yra. Prekyba maisto papildais Lietuvoje nėra griežtai reglamentuojama, todėl tai jau tampa problema."
- "Kodėl jais neprekiauti, jeigu įstatymas tai leidžia? Šalies valdžia į tai turėtų labiau kištis ir laiku imtis kontrolės. Antraip nežinia iki ko nueisime" – sako gydytoja Rita Seniūnaitė

Šaltinis: "Klaipėda", 2011. 05.06.

Dėkoju už dėmesį!

Antibiotikų išdavimo ypatumai Lietuvos visuomenės vaistinėse

Karolina Žigaitė ir dr. Jurgita Daukšienė

LIETUVOS Sveikatos mokslų universitetas
Medicinos akademija
Farmacijos fakultetas

LFS XXVI suvažiavimas
2012 rugsėjo 22 d., Palanga
(strumintas pranešimas, patikrinamas slaidžių pavidalu)

Kiekvienais metais Europos sąjungoje miršta apie 25 000 žmonių nuo infekcijų, sukeltų antibiotikams atsparių bakterijų.

Kas didina mikroorganizmų atsparumą?

- Per dažnas antibiotikų paskyrimas gydymo įstaigose⁽¹⁾;
- Paskiriama neterapinė dozė⁽¹⁾;
- Savigyda⁽¹⁾;
- Neteisėtas antibiotikų išdavimas vaistinėse⁽¹⁾;
- Egzistuojantys antibiotikų mitai⁽¹⁾;
- Situacija darbo rinkoje⁽¹⁾;
- Antibiotikų vartojimo paplitimas agrokultūroje ir akvakultūroje⁽¹⁾.

Savigyda antibiotikais

- Dažniausia priežastis – peršalimo simptomai ir ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos^(1, 2).
- Dauguma gyventojų antibiotikų atsargų
 - turi namuose;
 - gauna jų iš draugų ar giminaičių;
 - įsigyja vaistinėse (86,0 proc.)⁽³⁾.

Lietuvoje atliktų skirtingų statistinių tyrimų duomenys rodo, jog savigyda antibiotikais vis dar populiaru^(1, 2).

45% 2006m.
14,6% 2010m.

2007m. LR Sveikatos ministro, Rimvydo Turčinsko, įsakymu iki 2014m. planuojama, kad savigyda antibiotikais sumažėtų iki

10proc.

Tyrimo tikslas -

ištirti galimybę įsigyti antibiotikus be recepto visuomenės vaistinėse bei įvertinti suteikiamą farmacinę paslaugą.

Tyrimo metodika

- Tyrimas vyko nuo 2011 rugsėjo iki 2012 birželio mėn.
- Atsitiktinai atrinktos 264 visuomenės vaistinės 4-iose miestuose: Vilniuje, Kaune, Panevėžyje ir Alytuje.
- Iš jų 44 vaistinės, nepriklausančios didiesiems vaistinių tinklams ir 220, priklausančios vaistinių tinklams.

Tyrimo metodika

- Slapto paciento tyrimas.
- Buvo lankomasi vaistinėse, pateikiant iš anksto numatytą scenarijų.

Klinikinės situacijos

Situacija Nr. 1	Situacija Nr. 2
Gripo simptomatika	Alerginės slogos simptomatika
Slaptas pacientas prašo antibiotiko – amoksicilino. Neturi recepto.	Slaptas pacientas prašo antibiotiko – amoksicilino. Neturi recepto.
Prašo antibiotikų sergančiai dukrai.	Prašo antibiotikų sau.
Simptomai: trečia diena besipikantis nosivargis, silpnumas, pakilusi temperatūra, bėganti nosis, kosulys.	Simptomai: savaitę laiko nepracinanti sloga, peršalinčios, raudonos akys.

Antibiotikų išdavimas vaistinėse

- Atvažiavo išduoti antibiotikus be recepto (8%)
 - 6 (N.6) - turinti simuliuojamą gripo simptomatiką
 - 2 (N.2) - turinti simuliuojamą alerginės slogos simptomatiką
- 92% - su receptu

Išduodant vaistus 90% vaistinininkų suteikė išsamę informaciją:

- kaip vartoti vaistus;
- kiek laiko vartoti;
- siūlė preparatus, padedančius sumažinti šalutinius poveikius.

- Suteikė išsamę informaciją (90%)
- Nesuteikė jokios informacijos (10%)

Konsultacijos trukmė

- Vidutinė konsultacijos trukmė, išduodant antibiotikus - 3min.
- Ji ilgesnė už vidutinę konsultacijos vaistinėje trukmę - 2,24min⁽¹⁾.

Klausimai ir informacija, kurią suteikė farmacijos specialistai išduodami antibiotikus be recepto

Domėjosi kokie medikamentai buvo vartoti	38%
Domėjosi vartojimo trukme	24%
Domėjosi registravimo simptomais	38%
Pateikė vartojimo instrukciją	57%
Siūlė apibūrinti pac. lėtinis gydymą	0,5%
Siūlė nemedikamentinius gydymo būdus (pašalinti)	3%
Siūlė kitus, nereceptinius, vaistus	0,5%
Nurodė nepapildomą poveikį	0,5%
Pasidomėjo vartojimo laiku ir trukme ir būdais	3%

Simuliuojant gripo simptomatiką

- Antibiotikus be recepto išdavė 15 (10%) iš 149 vaistinių.
- 26 (17%) vaistinėse farmacijos specialistai perspėjo apie virusinio ir bakterinio susirgimo skirtumus.

Simuliuojant gripo simptomatiką
Pardavė 10% (15)
Nepardavė 90% (134)

Simuliuojant alerginę slogą

- Antibiotikus be recepto išdavė 6 (5%) iš 115 vaistinių.
- Iš 109 vaistinių, kurios nepardavė antibiotikų: 2 siūlė antihistamininius vaistus, 7 nosies purškalus, 8 siūlė nemedikamentinį gydymą (poilsį, vaistažoles).

Simuliuojant alerginę slogą
Pardavė 5% (6)
Nepardavė 95% (109)

Dažniau antibiotikai be recepto buvo išduodami simuliuojant **gripo** nei alerginės slogos simptomatiką.

Kas galėjo turėti įtakos antibiotikų išdavimui: vaistininkų lytis, amžius?

- Iš 22 sutiktų vyrų – 3 išdavė antibiotikus – 13.6%;
iš 242 moterų – 18 išdavė antibiotikus – 7.4%.
- Iš 21 specialisto, kurie išdavė antibiotikus 14 buvo vidutinio amžiaus, 7 - pagyvenę. Nei vienas jaunas specialistas neišdavė antibiotikų be recepto.

Kas galėjo turėti įtakos antibiotikų išdavimui: pacientai vaistinėje, kiti vaistininkai?

- Tik 23% vaistinių, išduodant antibiotikus, buvo kitų pacientų.
- Tik vienoje vaistinėje, išduodant antibiotikus, šalia buvo ir kitas vaistininkas.

Nepriklausančių dideliems vaistinių tinklams ir tinklinių vaistinių aptarnavimo kokybės lyginimas

Vaistinė	Autonominio aptarnavimo, proc. (SE)			Statistinis reikšmingumas
	Gerai	Vidurkiai	Prastai	
N	46%	25%	25%	p=2.568, n=2, p=0.279, n=0.05, q=0.05
P	36%	42%	20%	
P	69%	31%	0	p=4.777, n=1, p=0.178, n=0.05, q=0.05
P	50%	50%	0	
D	54%	27%	19%	p=4.011, n=2, p=0.136, n=0.05, q=0.05
D	37%	42%	19%	

Išvados

- Lietuvos visuomenės vaistinėse sunku įsigyti antibiotikų be recepto.
- Vaistininkai teikia papildomą informaciją, siūlo alternatyvius gydymosi būdus, dažnai nukreipia pacientus pas gydytojus.
- Vaistinėse dirbančių farmacijos specialistų konsultacija vertinama teigiamai.

LFS Valdyba nuoširdžiai dėkoja UAB „ENTAFARMA“, UAB „MICROLIFE“, UAB „MEDICATA FILIA“, UAB „ORIOLA“, „JADVYGOS ŽOLĖS, J. BALVOČIŪTĖS ŪKIS“, UAB „BAYER“, „VITABIOTIKS“, UAB „SVEIKŲ PRODUKTŲ CENTRAS“, UAB „MAGNUM MEDICAL“ ir kitiems rėmėjams už paramą LFS įgyvendinant įstatuose numatytas programas.

Lietuvos farmacijos sąjunga

Vaistininko vaidmuo stiprinant pacientų sveikatą

Jonas Grincevičius

LFS XXVII suvažiavimas
2012 rugsėjo 22 d., Palanga
(sutrumpintas pranešimas pateikiamas skaidrų pavidalu)

• **Sveikatos stiprinimas** – procesas, suteikiantis žmonėms daugiau galimybių rūpintis savo sveikata ir ją gerinti (PSO, 2009).

• **Visuomenės sveikatos stiprinimas** apima sveikatos mokymą, informacijos apie sveiką gyvenseną sklaidimą, sveikos gyvensenos propagavimą, formavimą ir nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą, kitas visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų numatytas priemones (LR Seimas, 2002).

• **Visuomenės sveikata** – tai mokslas ir menas organizuotomis visuomenės pastangomis išvengti ligų, pailginti gyvenimą bei sustiprinti fizinę ir dvasinę sveikatą, rūpinantis aplinkos sauga, kontroliuojant užkrečiamas ligas, mokant individualios higienos, organizuojant medicinos bei slaugos tarnybas, anksti diagnozuojant ir gydant ligas, plečiant, tobulinant socialines tarnybas, garantuojančias, kad kiekvieno individo gyvenimo standartai sudarytų jam galimybes stiprinti sveikatą, taigi suteiktų teisę į sveikatą ir ilgą gyvenimą (Winslow, 1920).

Farmacinė visuomenės sveikata – farmacinių žinių, įgūdžių ir resursų naudojimas mokslui ir menui išvengti ligų, prailginti gyvenimą ir visuomenės organizuotomis pastangomis pagerinti sveikatą (Walker, 2000).

Farmacinė visuomenės sveikata – vaistininkų veikla visuomenės sveikatos srityje, kurią jie atlieka su tikslu apsaugoti gyventojų sveikatą, pavyzdžiui vykdydami ligų prevenciją ir kontrolę, skatindami sveiką gyvenseną (FIP, 2010).

Farmacinės visuomenės sveikatos priežiūros kompetencijos I (FIP, 2010):

Sveikatos stiprinimas –

1. pirminės sveikatos priežiūros poreikių įvertinimas (atkreipiant dėmesį į paciento kultūrinius ir socialinius aspektus).
2. Patarimai sveikatos stiprinimo, ligų prevencijos ir sveikos gyvensenos.

Farmacinės visuomenės sveikatos priežiūros kompetencijos II (FIP, 2010):

Informacija ir patarimai vaistų klausimais –

1. populiacijos konsultavimas apie saugų ir racionalų vaistų ir medicininių prietaisų vartojimą (įskaitant parinkimą, naudojimą, kontraindikacijas, laikymo sąlygas, nepageidaujamas reakcijas į receptinius ir nereceptinius vaistus).

Farmacinės visuomenės sveikatos priežiūros kompetencijos II (FIP, 2010):

Informacija ir patarimai vaistų klausimais –

2. identifikuoti sritis, atkurti, rasti, organizuoti, vertinti ir skleisti aktualią informaciją apie vaistus priklausomai nuo pacientų poreikio ir tinkamai informuoti pacientus.

Racionalus vaistų vartojimas = viena iš sveikatos stiprinimo sričių

Pavyzdys: Didžioji Britanija

- Kaip nuo idėjų buvo pereita prie praktinio įgyvendinimo...

1970 metai

- Pripažinimas, kad vaistinininkų vykdoma sveikatos ugdymo veikla turėtų būti reikšminga.

1986 metai

- Pirmieji veiksmai – informacinių lankstinukų išdalinimas.

1989 metai

- Vaistinininkų vykdoma sveikatos stiprinimo veikla buvo pradėta finansuoti iš valstybės biudžeto.

2005 metai

- Pripažinta farmacinė visuomenės sveikatos priežiūra (Anderson, 2007) ir suformuota strategija – „Pasirinkti sveikatą per vaistinę. Farmacinės visuomenės sveikatos programa 2005 - 2015“, kurioje išsamiai aprašytas vaistinininko vaidmuo visuomenės sveikatos priežiūroje (Department of Health, 2005).

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIAUS ĮSAKYMAS

DĖL EUROPOS FARMAKOPĖJOS 7.0 LEIDIMO 7.4 PRIEDO ĮGYVENDINIMO

2012 m. kovo 16 d. Nr. V-211/B1-210
Vilnius

Siekdami įgyvendinti Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo (Žin., 2004, Nr. 120-4439), ratifikuotos Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo, pataisytos pagal Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo protokolą, ratifikavimo“ (Žin., 2004, Nr. 120-4427), 1 straipsnio reikalavimus ir Europos Tarybos Europos farmacijos ir farmacinės rūpybos komiteto 2011 m. kovo 25 d. sprendimą AP-CPH (11) 1:

1. Pavedame pradinių medžiagų, veikliųjų medžiagų ir pagalbinių medžiagų, naudojamų vaistinių preparatų, tarp jų ekstemporalinių vaistinių preparatų, ir veterinarinių vaistų gamybai, vaistinių preparatų, tarp jų ekstemporalinių vaistinių preparatų, ir veterinarinių vaistų gamintojams, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriui bei Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui savo veikloje laikytis kokybės reikalavimų, nurodytų Europos farmakopėjos 7.0 leidimo 7.4 priede.

2. Įpareigojame Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininką ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriaus vedėją kontroliuoti įsakymo vykdymą.

3. Pripažįstame netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2011 m. liepos 7 d. įsakymą Nr. V-667 / B1-367 „Dėl Europos farmakopėjos pataisyto bendrojo skyriaus Gyvūnų spongiforminės encefalopatijos sukėlėjų perdavimo per žmonėms skirtus vaistinius preparatus ir veterinarinius vaistus rizikos mažinimas (5.2.8.) (Minimising the risk of transmitting animal spongiform encephalopathy agents via human and veterinary medicinal products (5.2.8.)) įgyvendinimo“ (Žin., 2011, Nr. 88-4212).

4. Nustatome, kad šis įsakymas įsigalioja 2012 m. balandžio 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
RAIMONDAS ŠUKYS

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS
TARNYBOS DIREKTORIUS JONAS MILIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIAUS ĮSAKYMAS

DĖL EUROPOS FARMAKOPĖJOS 7.0 LEIDIMO 7.5 PRIEDO ĮGYVENDINIMO

2012 m. birželio 19 d. Nr. V-539/B1-480
Vilnius

Siekdami įgyvendinti Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo (Žin., 2004, Nr. 120-4439), ratifikuotos Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo, pataisytos pagal Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo protokolą, ratifikavimo“ (Žin., 2004, Nr. 120-4427), 1 straipsnio reikalavimus ir Europos Tarybos Europos farmacijos ir farmacinės rūpybos komiteto 2011 m. kovo 25 d. sprendimą AP-CPH (11) 2:

1. Pavedame pradinių medžiagų, veikliųjų medžiagų ir pagalbinių medžiagų, naudojamų vaistinių preparatų, tarp jų ekstemporalinių vaistinių preparatų, ir veterinarinių vaistų gamybai, vaistinių preparatų, tarp jų ekstemporalinių vaistinių preparatų, ir veterinarinių vaistų gamintojams, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriui bei Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui savo veikloje laikytis kokybės reikalavimų, nurodytų Europos farmakopėjos 7.0 leidimo 7.5 priede.

2. Įpareigojame Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininką ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriaus vedėją kontroliuoti įsakymo vykdymą.

3. Nustatome, kad šis įsakymas įsigalioja 2012 m. liepos 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
RAIMONDAS ŠUKYS

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS
TARNYBOS DIREKTORIUS JONAS MILIUS

PADĖKA

LFS Valdyba nuoširdžiai dėkoja UAB Berlin Chemie Menarini Baltic vadovui Algimantui Blažiui už nuolatinę paramą mūsų visuomeninei organizacijai, o taip pat už sudarytą galimybę LFS vaistinininkų delegacijai, vykstančiai į FIP kongresą Amsterdame, aplankyti Berlyne esančią vaistų gamybos įmonę.

LFS Valdyba

Vaistininkystė Panevėžyje

Sveikata didžiausias žmogaus turtas, todėl nuo senovės ligų gydymui ir jų profilaktikai buvo vartojami vaistai. Besivystant žmonijai, augant miestams, kuriantis valstybėms, atsirado gydytojo vaistininko profesijos ir pradėjo steigtis vaistinės.

Kaip nustatė Lietuvos farmacijos istorijos tyrinėtojai S. Biziuolevičius, A. Kaikaris, V. Gudienė, A. Bagdonavičius, T. Mekas ir kiti pirmosios vaistinės Lietuvoje atsirado XVI amžiaus pradžioje. Pirmiausia jos buvo įsteigtos Vilniuje, vėliau ir kituose Lietuvos miestuose.

Farmacijos mokslo ir vaistininkystės pradžia Lietuvoje siejama su Vilniaus universitetu. 1579 m. įkūrus Lietuvoje Vilniaus universitetą nuo pat jo įkūrimo prie jo veikė vaistinė, kurioje vaistininkystės mokėsi vienuoliai ir pasauliečiai.

Europoje vaistininko profesijos buvo mokoma universitetuose. Vilniaus universitete farmacijos kursas studentams buvo pradėtas skaityti 1785 metais [1].

Carinei Rusijai 1795 m. pavergus Lietuvą, po 1831 metų sukilimo universitetas buvo uždarytas. Lietuviai farmacijos profesiją įgydavo kituose Rusijos imperijos universitetuose, nes carinėje Rusijoje buvo nustatyta, kad vaistinė miestuose gali įsteigti tik aukštąjį farmacijos išsilavinimą turintis asmuo. Mažame miestelyje vaistinė galėjo turėti ir vaistininko padėjėjas. Norint tapti vaistininko padėjėju reikėdavo baigti keturias gimnazijos klases, po to trejus metus dirbti vaistinėje mokiniu, įgijus mokinio stažą, prie universiteto lankyti keletą mėnesių specialius farmacijos kursus ir išlaikyti egzaminus. Vaistininko padėjėjas tris metus dirbęs vaistinėje galėdavo studijuoti farmaciją universitete ir gauti universiteto aukštojo mokslo diplomą – tapti provizoriumi.

Tarpukario Lietuvoje baigę Kauno universitete farmacijos studijas, gaudavo chemiko-vaistininko diplomą, mokiniu vaistinėje galėjo dirbti asmuo baigęs gimnaziją.

Carinėje Rusijoje buvo nustatyta, kad miestuose viena vaistinė turi aptarnauti 7 tūkst. gyventojų, jei gyventojų buvo mažiau, kita vaistinė negalėjo būti steigiama.

Lietuvos farmacinkai, baigę mokslą carinėje Rusijoje, dažniausiai ir likdavo joje dirbti, nes Lietuvoje vaistinių buvo maža, o naujoms steigti lietuviai neturėjo pinigų.

Po Pirmojo pasaulinio karo ir Rusijoje įvykus revoliucijai, lietuviai farmacinkai kartu su karo pabėgėliais grįžo

Lietuvon. Lietuvos Vidaus reikalų ministras 1920 m. įsakymu Nr. 601 patvirtino naujus vaistinių steigimo normatyvus [2]. Miestuose, kur gyventojų buvo per 10 tūkst., vienai vaistinei turėjo tekti 4000 gyventojų, o kur gyveno mažiau kaip 10 tūkst. Žmonių, vaistinei turėjo tekti 3000 gyventojų. Todėl Lietuvoje po 1920 metų buvo įsteigta daug naujų vaistinių.

Panevėžyje pirmoji vaistinė buvo įsteigta 1781 metais. 1866 m. buvo atidarytas Reingardo vaistinės filialas. 1883 m. Panevėžyje antrą vaistinę įsteigė provizorius Brzozovskis [3].

1920 m. Panevėžyje, Respublikos g. 26/10 vaistinę įsteigė prov. J. Zaborskis ir prov. padėjėjas A. Laurinaitis [3].

Vėliau buvo įsteigta daugiau vaistinių, kurių savininkai keitėsi. 1936 m. Panevėžyje buvo 8 vaistinės [4].

„Naujoji“, įsteigta J. Zaborskio ir A. Laurinaičio, vaistinės vedėjas buvo prov. J. Zaborskis.

„Miesto vaistinė“, Ramygalos g-vė 8, savininkas – Panevėžio miesto savivaldybė. Vedėjas chemikas vaistininkas Leonas Vėlavičius, vedėju jis buvo iki 1944 metų, vėliau pasitraukė nuo fronto į Vakarų.

„Pirmoji apskr. savivaldybės vaistinė“, Respublikos g. 34, vedėjas prov. Eduardas Danilavičius.

„Antroji apskr. savivaldybės vaistinė“, Smėlynės 8a, įsteigta 1934 m. savininkas Panevėžio apskr. Savivaldybė. Vedėjas prov. Liudvikas Žemaitis.

„Senoji“, Laisvės a. 38 anksčiau jo savininku buvo L. Govšovičius, vėliau jo įpėdiniai. Jo sūnus Ulja Govšovičius studijavo farmaciją Kauno universitete, bet jo nebaigė. Po karo dirbo Vilniaus vaistinėse. Vėliau išvažiavo į Izraelį. Šios vaistinės vedėjas buvo prov. Stasys Misevičius.

„Vytauto“ vaistinė, Ramygalos g. 1, savininkas ir vedėjas buvo prov. Fulgentas Šadzevičius.

Vaistinė vasario 16 g. 3, Jos savininkas ir vedėjas buvo Steponas Kairys.

Vaistinė Stoties g. 7. Jos savininkas buvo Liudvikas Žemaitis, vedėjas prov. Ignas Augevičius, vėliau chemikė vaistininkė Mera Vaileraite.

Be to 1936 m. Panevėžyje buvo du vaistų sandėliai:

Laisvės a. 6 – savininkas J. Bregovskis, vedėja – provizorė S. Augevičienė.

Laisvės a. 33 – savininkas M. Rivkes, vedėja-provizorė Z. Žemaitienė.

Vėliau Panevėžio apskr. savivaldybė įsteigė dar vieną sandėlį, jo vedėjas buvo vaist. pad. Pranas Viržonis.

1936 m. Panevėžio vaistinėse ir vaistų sandėliuose dirbo šie provizoriai ir chemikai vaistininkai [4]:

Augevičienė Serafima, g. 1880 m. provizorė, 1917 m. baigusi Maskvos universitetą.

Danilevičius Eduardas, g. 1871 m. prov. baigęs Kazanės universitetą 1910 m.

Kacienė Feiga, prov., baigusi 1912 m. Charkovo universitetą.

Kairys Steponas, g. 1888 m. prov., 1915 m. baigęs Dorpat (Tartu) universitetą.

Krasauskas Vytautas, g. 1886 m. prov. 1916 m. baigęs Maskvos universitetą.

(Tęsinys 73 pusl.)

Farmacijos Žinios

VIII metai

Kaunas, 1931 m. vasaris

Nr. 2 (44)

Mūsų atstovai pas Kolegas Latvius jų metiniame susirinkime.

Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdybos įgalioti vaistininkai Steponas Nasvytis ir Antanas Žukauskas dalyvavo Latvijos Vaistininkų D-jos metiniame susirinkime 19. II. š. m.

Mūsų atstovus, atvykusius Rygą, stoty pasitiko Latvių vaistininkai kolegos F. Treuverth'as ir Meškeris. Latvių Vaistininkų D-jos Valdybos Pirmininkas, kolega Cerbulis ir kolegos Treuverth'as ir Meškeris mūsų atstovams pagerbti iškėlė vakarienę.

Kitą dieną kolegos S. Nasvytis ir A. Žukauskas vizitavo Valdybos pirmininką Kolegą Cerbulį, Valdybos narį kolegą Treuverth'ą ir Revizijos Komisijos pirmininką kolegą Meškerį. Nuo 12 iki 15 valandos kolega Meškeris savo automobiliu, patsai šoferiaudamas, kartu su kolega Treuverth'u pavežė mūsų atstovus po Rygą ir jos apylinkes ir parodė jos įdomesnes vietas. Mūsų atstovai pamatė gražius ir pavyzdingai sutvarkytus brolių kapus, naujai moderniškai įrengtą halę, kuri Rygos miestui kainavusi 5.000.000 latų, miesto parkus ir arti miesto esantį mišką su jo vasarnamiais.

15 val., dalyvaujant Valdybos pirmininkui kolegai Cerbuliui, kolegoms Treuverthui ir Meškeriui ir mūsų atstovams, buvo surengti pietūs.

Pietūs su pašnekesiais užsitęsė iki 17½ valandos. 18 val. prasidėjo Latvijos Vaistininkų D-jos metinis susirinkimas. Mūsų atstovai jau prieš susirinkimą buvo supažindinti su daugeliu vaistininkų, atvykusių į susirinkimą. Susirinkimą atidarė Valdybos pirmininkas vaistininkas Cerbulis. Atidarydamas susirinkimą, kolega Cerbulis susirinkusiems pranešė, kad susirinkime dalyvauja Lietuvos Vaistininkų D-jos atstovai kolegos St. Nasvytis ir A. Žukauskas. Kolegos latviai mūsų atstovų atsilankymo proga reiškia pasitenkinimą ir kelia ovacijas. Mūsų atstovas S. Nasvytis pasveikino susirinkusius Latvijos vaistininkus savo, kolegos A. Žukausko ir Lietuvos vaistininkų vardu ir palinkėjo susirinkimui pasisekimo, pareikšdamas vilties, kad Latvijos Vaistininkų D-jos atstovai atsilankys ir šiemet į Lietuvos Vaistininkų D-jos metinį susirinkimą.

Latvijos Vaistininkų D-jos nariams užbaigus susirinkimą, 22 v. tame pačiame pirklių klube įvyko bendra vakarienė. Vakarieneje dalyvavo visi susirinkimo dalyviai ir mūsų atstovai.

Vakarienės metu pirmas prabilo Valdybos pirmininkas kol. Cerbulis. Šiltais žodžiais jis priminė čia viešiančius mūsų atstovus, pabrėžė Lietuvos ir Latvijos vaistininkų bendradarbiavimo reikšmę. Po jo kalbos visi vakarienės dalyviai sugiedojo mūsų atstovams ilgiausių metų.

Kalbėjo ir kiti kolegos vaistininkai. Į jų kalbas atsakė mūsų atstovai A. Žukauskas ir St. Nasvytis. Jų kalbos buvo išklaustytos rimtai ir, kiek teko pastebėti, jomis kolegos latviai liko patenkinti.

Kolega Nasvytis savo kalboje tarp kitko pareiškė, kad jis mano, jog Latvijos ir Lietuvos vaistininkų lankymas vieni kitų metinių susirinkimų jėgo kaip ir į tradiciją ir Lietuvos Vaistininkų D-jos vardu pakvietė Latvijos Vaistininkų atstovus atsilankyti mūsų D-jos metiniame susirinkime š. m. gegužės mėnesio gale.

Vakarienė pasibaigė 2 val. nakties. Mūsų atstovai, lydimi kolegų Cerbulio ir Meškerio, sugrįžo į savo viešbutį „Roma“. Čia mūsų atstovai širdingai padėkoję kolegoms latviams už nuoširdų priėmimą, su jais atsisveikino ir 20. II anksti rytą St. Nasvytis apleido Rygą. Kol Žukauskas dar liko keletai dienų Rygoje, norėdamas arčiau su ja susipažinti.

Balana.

Mūsų jaunosios kartos reikalai.

Studentai Farmaceutai V. D. Univers. 1930/31 mokslo metais.

Kursai	Vyrų lietuvių	Mergaičių lietuvių	Vyrų žydų	Mergaičių žydų	Bendras skaičius
I	4	12	9	9	34
II	4	21	19	32	76
III	3	7	8	8	26
IV	3	8	11	17	39
Bendras skaičius	14	48	47	66	175

Studentų Farmaceutų D-jos nariai - rėmėjai.

Į Studentų Farmaceutų d-jos atsišaukimą į gerb. vaistininkus ir farmaceutus įstoti į studentų Farmaceutų d-ją nariais rėmėjais iki šiol įstojo ir pinigus įmokėjo:

Vaistininkas	Steponas Nasvytis, Kaunas, Litu	100,00
„	O Bertingas, Palanga	100,00
„	J. Rimkevičius, Eržvilkas	20,00
„	Vl. Grudzinskas, Kretinga	20,00

Malonėjusiems pasiimti narių rėmėjų pareigas tariame širdingą ačiū.

Studentų Farmaceutų D-jos Valdyba.

„Farmacijos Žinių“ Redakcijai yra žinoma, kad senesniųjų kolegų, tvirčiau atsistojusių gyvenimė, studentams farmaceutams moralė ir materialė parama yra labai reikalinga. Reikalinga padidinti tuo tarpu dar visai nedidelį stud. farm. knygyną. Kaip teko girdėti, labai trūksta mokslo vadovėlių, o jie yra labai brangūs. Kaip matome iš įstojusių narių rėmėjų sąrašo, jis dar labai mažutis.

Gerbiamieji Ponai Vaistininkai ir gerbiamieji Farmaceutai ne vaistininkai! Nepašyškstėkite 20 litų ir įsirašykite į Studentų Farmaceutų D-ją nariais rėmėjais. Vyresnioji karta privalo pasiimti uždavinį remti jaunesniąją farmaceutų kartą.

Redakcija.

Kronika.

— Vasario 15 d. Kaune įvyko nepaprastas Lietuvos Vaistininkų D-jos susirinkimas.

— Vasario 9 d. įvyko Medicinos Trybos posėdis. Buvo svarstyta vaistų iš užsienio įvežimo taisyklių pakeitimas. Peržiūrėta eilė prašymų leisti gaminti ir iš užsienio įvežti kai kuriuos vaistinius preparatus. Leistų ir uždraustų gaminti ir įvežti vaistinių preparatų sąrašas bus įdėtas „Farmacijos Žiniose“.

— Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdyba vasario 11 d. posėdy dalyvauti Latvijos Vaistininkų D-jos visuotiniame metiniame susirinkime II, 19 atstovais nuo Liet. Vaist. D-jos paskyrė St. Nasvytį ir A. Žukauską.

— Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdyba kreipėsi atitinkamu raštu į Švietimo Ministeriją, prašydama aprūpinti Lietuvos mokyklas knyga: „Vaistingieji Lietuvos laukų augalai ir jų pritaikymas“, kad liaudis apsipažintų su tų augalų rinkimo ir džiovavimo bei išlaikymo sąlygomis.

— 1931 metams Vyriausios Mokesčių Komisijos aptiekų bruto pelnas nustatytas vietose, kur Ligonų kasos veikia, 44—46% nuo apyvartos, kur Ligonų kasų nėra 48—50%.

— 1931 m. liepos mėnesio 16—21 d. Paryžiuje įvyks IV-as Tarptautinis vaistinių, gardumyninių ir p. augalų Kongresas.

— Į Tarptautinės vaistinių, gardumyninių ir panašių augalų gaminimui ir sunaudojimui raginti sąjungos Lietuvos skyrių įeina nuo „Germapo“ chemikas-vaistininkas Matulevičius, nuo Farmaceutų sąjungos — prov. Pajaujis, nuo Lietuvos Vaistininkų D-jos prov. St. Nasvytis, nuo Botanikos šodo prof. Regelis, nuo augintojų ir rinkėjų prov. Grybauskas.

— Sausio 20 d. š. m. Ixelles (Belgijoje) mirė Tarptautinės Farmaceutų Federacijos sekretorius Paul. Schammelhout. Apie mirtį pranešė Lietuvos Vaistininkų D-jai mirusiojo našlė p-nia Schammelhout ir jo giminės. Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdybos pirmininkas St. Nasvytis pasiuntė telegramomis užuojautą p-niai Schammelhout ir generaliniam Tarpt. Farm. Federacijos sekretoriui p-nui Hofmanui.

— Kamajų vaistininką p. Indrašį Taikos Teisėjas nubaudė 100 litų pabaudos už felčerių receptus. Bylą iškėlė Rokiškio apskrities gydytojas p. Sipavičius.

— Kauno vaistininką p. A. Grigalauką dėl iškeltos jam bylos firmos Hoffmann La Roche atstovo advokato p. Lunco dėl thiocolino pavadinimo Taikos Teisėjas išteisino.

— Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdyba pasiuntė Latvijos Vaistininkų D-jos Valdybai padėkos laišką už svetingą mūsų D-jos atstovų priėmimą Rygoje š. m. II. 19 d.

PRANEŠIMAI.

Lietuvos Vaistininkų D-jos Valdyba šiuo praneša gerbiams D-jos nariams, kad jau laikas mokėti nario mokesnį už I pusę 1931 met. Yra narių, kurie jau sumokėjo nario mokesnį už visus 1931 m. Tų gerb. narių pavyzdys visiems sektingas. Siunčiant nario mokesnio kvitus apdėtu mokesniu, susidaro daug išlaidų, kurių galima išvengti siunčiant nariams patiems mokesnį.

V a l d y b a.

„Farmacijos Žinių“ administracija šiuo praneša, kad „Farmacijos Žinios“ skaitytojams, kurie nėra Lietuvos Vaistininkų D-jos nariai, arba kurie nėra užsimokėję nario mokesnio pagal D-jos įstatus (narys, neužsimokėjęs nario mokesnio per metus skaitosi išėjęs iš draugijos narių skaičiaus) nemokamai „Farmacijos Žinios“ nebus siunčiamos. Todėl norinčius jas turėti prašome atsiųsti prenumeratą.

„Farmacijos Žinių“ Administracija.

Reikalingas rimtas

provizoriaus padėjėjas

pastoviai tarnybai.

Kreiptis: Lietuvos Vaistininkų Draugija,
Kaunas, Daukanto g-vė Nr. 12.

Redaktorius: *Steponas Nasvytis.*

Leidžia: Lietuvos Vaistininkų Draugija ir Farmaceutų Sąjunga.

(Pradžia 13 pusl.)

atradome iš pirmo žvilgsnio nieko neišsiskiriančias medines duris. Deja, bet jos atsivėrė ne iš pirmo karto : nesubeldus tinkamo kodo, ir nenuleidus fotoaparato objektyvų žemyn, į bunkerį-barą patekti neįmanoma! Prasivėrus durims- kiekvieną svečią pasitinka rūstūs uniformuoti karininkai, kuriems grėsmingumą suteikia rankose laikomi šautuvai. Nusileidus siaurais ir vingiuotais laiptais žemyn, pasijunti nuklydęs kelione laiku atgal, kuomet vyksta karas ir kareiviams reikia slapstytis. Ant sienų kabančios fotografijos, mediniai stalai, iš lubų kapsintis vanduo, visuose kampuose padėta įvairaus dydžio ir rūšių karinių šaudymo reikmenų – visa tai sukuria neišdildomą įspūdį ir norą dar bent sekundei prisėsti ir apsižvalgyti daugiau. Jei būsit Lvovo mieste – skirkit bent keletą minučių ir šiai vietai aplankyti, tikrai nenusivilsit.

12/07/11 atvykę naktiniu traukiniu, daugelio nuostabai pirmą kartą išvydę „plackarto“ ir „kupe“ skirtumus, pasiekėme vieną seniausių Rytų Europos miestą, Ukrainos sostinę, Kijevą. Tokiam didmiesčiui pažinti dienos neužtenka, tačiau prof. E.Tarasevičiaus dėka, lengvai radome pagrindinius lankomus objektus, bei sužinijom daug įdomios informacijos, taip pat spėjome aplankyti Šv.Mikalojaus soborą, pakilti į varpinę ir pažvelgti į miestą iš aukščiau, Kijevo-Pečioros lavros vienuolyną, kuriam sparčiu žingsniu visą teritoriją apeiti vos užteko valandos, o vasaros karštis buvo vos pakeliamas. Garsųjų katakombų aplankyti nepavyko, tačiau tai tik priežastis sugrįžti atgal. Matėme savo puošnumu stebinantį laisvės paminklą, taip pat daug monumentų, skirtų karo aukoms atminti. Vakaro kulminacija : pagrindinės aikštės šurmulyš bei nuostabi muzika, atliekama gatvės muzikantų.

12/07/12 atvykome į Charkovą. Esame labai dėkingi ir niekada nepamiršime šilto nacionalinio farmacijos universiteto rektoriaus Valentin Petrovich Chernykh, mokslinio ir akademinio darbo vice rektoriaus prof. Sergey B. Popov, prof. Georgiyants Victorya Akopovna bei prof. N.Bevz priėmimo ir rūpesčio. Po šventinio sutikimo nekantravome kuo greičiau pažinti miestą bei visą universitetą, nes viską apžiūrėti ir aplankyti turėjome tik 3 dienas. Dairėmės pro autobusiuko langus ir įdėmiai klausėmės istoriko pasakojimų apie miestą ir jo istoriją. Užsukome į seną biblioteką, atsilaukusių modernizmo pagundai ir išlaikiusių savitą interjerą, kurioje tarp daugybės šaltinių galima rasti ne tik senų ir retų knygų, herbarų, bet ir lietuviškų šaltinių! Smaližiams buvo nepaprastai smagu apsilankyti netoli centrinės aikštės esančioje ukrainietišku saldainių parduotuvėje, kurios saldumynų margumas persipina su nuo tarybinių laikų išlaikytu parduotuvės dizainu. Visiems akys raibte raibo nuo tokio didelio pasirinkimo, o skoniui nė vienas nenusivylė. Ar žinojote, kad Charkove yra miniatiūrų muziejus? Vladimir Kazarian atlikti šedevrai stebina kiekvieną iki šiol, o adatos akutėje stovintys 5 kupranugariai ar mini skulptūrėlės ant aguonos galvutės iš tiesų palieka įspūdį.

Kaip farmacininkai, smalsiai lankėme įvairias Charkovo vaistines. Labiausiai nustebino viena: nei lentynose, nei ant sienų ar kitose pacientui matomose vietose nebuvo nė vienos reklamos ar spalvingų vaistų pakuočių. Vieninteliai maži lapeliai su vaisto pavadinimu, forma, kiekiu ir kaina skelbė, kad tai vaistinė. Neįprastą vaizdą mūsų akims papildė ir toje pačioje vaistinėje, tačiau atskirai nuo dirbančių farmacijos

specialistų pastatyta kasa-būdelė, lyg užuomina, jog farmacininkas – nėra tik pardavėjas. Su dideliu entuziazmu vaikščiojom po mokomąją vaistinę ir visas jos patalpas, modernus, vos kelerių metų pastatas paliko įspūdį, esame labai dėkingi, už išskirtinę galimybę pažvelgti į jį iš vidaus. Turiningai leidom laiką žvalgydamiesi po farmacijos muziejų, linkėdami sėkmingai plėstis. Nepaisant didelių atstumų tarp universiteto fakultetų, apsilankėme mokomajame farmacijos universiteto korpuse, smalsiai dairėmės išpuoštuose piešiniuose vaistų chemijos katedros kolidoriuose, stebėjome tvarka ir erdvumu laboratorijose, džiaugėmės, kad universitetas turi įsigijęs nuostabią aparatūrą, o didžiausiai visų nuostabai – mus pakvietė apsilankyti Ukrainos farmakopėjos skyriuje, kur galėjome gyvai pamatyti aparatus, kurių schemas ir veikimo principus teko nagrinėti tik universiteto vadovėliuose. Aplankę visus įdomiausius universiteto kampelius, net korpusą, kuriame vykdomi klinikiniai tyrimai, pasigrožėję išpuoselėta aplinka, nusprendėme praplėsti kultūrinį akiratį. Ilgai nedvejoję nusipirkome bilietus į baletą „Don Kichotas“, o sprendimu vakarą praleisti klausiant temperamentingos muzikos ir gėrintis choreografiniais sprendimais, šokėjų artistišku ir plastika, nesigailėjo nė vienas mūsų. Ištyrinėjęs miestą, susidraugavus su svetingai priėmusiais farmacijos universiteto studentais, gailėdami taip greitai prabėgusio laiko, liūdnai atsisveikinom traukinių stoty, žadėdami dar ne kartą susitikti.

Paskutinis miestas, į kurį atvykome naktiniu traukiniu 12/07/15 buvo nuostabią Odesa. Žvelgdami į jos uostą iš apžvalginės aikštelės

pasijutom lyg skruzdėliukai, o žvelgdami į nuo XIX amžiaus pabaigos stovintį Odesos valstybinį operos ir baletų teatrą, pastatytą pagal architektų Ferdinando Fellner ir Hermann Helmer pasiūlytą dizainą, bandėme jo grožį lyginti su Lvove matyto operos ir baletų teatro architektūra. Fotoaparatus negalėjome paleisti iš rankų, nes kiekviename žingsnyje aptikdavome nuostabių dalykų: milžiniškus balkonius, pribloškiančius savo puošnumu (dėl šios priežasties mes nuolat svarstėme, kad kiekvieno namo architektai varžėsi, kas sukurs gražesnę); archeologijos muziejų; žinoma ir Odesos vizitinės kortelės-laiptų, aplenkta buvo neįmanoma. Kadais būvę 200 ir visi mediniai, šiandien tik 192 ir akmeniniai, tačiau ši vieta vis dar labai pamėgta turistų, nes vaizdas į jūrą atsiveria visu savo grožiu. Sustoję bent akimirkai pasimėgauti pavėsiu, užsukome į mažą parką, kuriame stovi monumentas filmui „Dvylika kėdžių“. Norint nusifotografuoti šioje vietoje, reikia turėti daug kantrybės, nes turistų būriai pasiryžę laukti tiek, kiek reikės, dėl nuotraukos, vertos bent vieno brilianto. Būti Odesoje ir neišsimaudyti Juodojoje jūroje – tikra nuodėmė. Šiltas vanduo, švelnus smėlis, nuostabus oras ir sūri jūra – viskas, ko reikia, kad kiekvieno veide nutviktų švelni ir nuoširdi šypsena!

Esame be galo dėkingi prof. habil. dr. E. Tarasevičiui už išskirtinę galimybę praplėsti akiratį, pažinti kitas kultūras, miestus, už suorganizuotą praktiką Ukrainos nacionaliniame farmacijos universitete bei už begalinį rūpestį visos kelionės metu!

*LSMU FF V kurso studentė
Edita Kelmelytė*

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS (LFS) XXVII SUVAŽIAVIMAS

2012 m. rugsėjo 22 d. Palangos poilsionamyje „Vyturys“ Akty salėje vyko Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) XXVII suvažiavimas. Šiam suvažiavimui pirmininkavo vaistininkas Arvydas Vengalis iš Kretingos, o jam padėjo LFS Klaipėdos krašto pirmininkė Danutė Varvolytė.

Suvažiavimo dalyvius ir svečius pasveikino LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius. Visi susirinkusieji atsistojimu ir tylos minute pagerbė vaistininkus 2012 m. išėjusius Anapilin. Suvažiavimo dalyvius pasveikino Latvijos farmacininkų draugijos atstovai, LFS Garbės nariai vaistininkas Aigars Eninš, ir profesorė Ilze Barene. Suvažiavimo dalyvius pasveikino Lenkijos Nacionalinių Farmacijos Rūmų atstovas dr. Jerzy Lazowski. Suvažiavimo dalyviai išklaušė 9 pranešimus. SAM Farmacijos departamento Vaistinių ir farmacijos specialistų skyriaus vedėja vaistininkė Miglė Domeikienė. Apie farmacijos mokslų pasiekimus Europos Sąjungos šalyse pranešimą padarė LFS prezidentas prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos (VVKT) viršininko Gintauto Barcio ir jo pavaduotojo dr. Žydrūno Martinėno parengtą pranešimą „VVKT veikla įgyvendinant Europos Sąjungos (ES) Direktyvas bei rekomendacijas Lietuvoje“ perskaitė Ž. Martinėnas. Dr. Jadvyga Balvočiūtė padarė pranešimą apie Lietuvoje auginamas vaistažoles, jų kompozicijas ir esančias problemas. Karolinos Žigaitės ir Jurgitos Daukšienės pranešimo tema buvo „antibiotikų išdavimo ypatumai Lietuvoje visuomenės vaistinėse“.

„Studentų praktika vaistinėse Lietuvoje ir užsienyje“. Šį pranešimą padarė Farmacijos fakulteto V kurso studentas Tomas Petryla. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos (VVKT) prie SAM viršininko pavaduotojas dr. Žydrūnas Martinėnas perskaitė kartu su šios tarnybos viršininku Gintautu Barciu parengtą pranešimą „VVKT veikla įgyvendinant Europos Sąjungos (ES) Direktyvas bei rekomendacijas Lietuvoje“. LFS prezidento prof. Eduardo Tarasevičiaus pranešimas buvo skirtas farmacijos mokslo naujienų ES apžvalgai. Apie Lietuvoje auginamas vaistažoles, jų kompozicijas bei problemas įdomų pranešimą padarė dr. Jadvyga Balvočiūtė. „Antibiotikų išdavimo ypatumai Lietuvoje visuomenės vaistinėse“ – toks buvo Karolinos Žigaitės ir dr. Jurgitos Daukšienės padaryto pranešimo pavadinimas. Dr. Jonas Grincevičius perskaitė pranešimą tema „Vaistinio vaidmuo stiprinant pacientų sveikatą“. Apie farmacijos sektoriaus būklę Lenkijoje kalbėjo Lenkijos farmacijos rūmų sekretorius dr. Jerzy Lazowski.

Profesorius dr. Liudas Ivanauskas įdomiai kalbėjo apie vaistų ir maisto papildų kokybės vertinimo problemas Lietuvoje. Buvo pastebėta, kad šaltalankio

aliejuje, priklausomai nuo gamintojo veikliųjų medžiagų kiekis nurodomas skirtingai.

Tradicinėje „Vaistinio tribūna“ diskusijoje kalbėjo provizoriai R. Losinskaja, N. Kleininė, J. Balvočiūtė, D. Varvolytė, A. Vengalis, E. Tarasevičius ir kiti. Suvažiavimo dalyviai kalbėjo apie tai, kad prie Farmacijos departamento reikėtų įsteigti Farmacinę Tarybą, apie gydytojų neteisingai išrašomus receptus, apie vaistinių nuosavybę bei kitas šiandienos farmacijos aktualias problemas.

Lietuvos farmacijos sąjungos Garbės nariais išrinkti: Jadvyga Balvočiūtė, Nijolė Žukovskaja, Teofilis Barauskis, Irena Staškuvienė ir Antanas Vinkus. Jiems buvo įteikti Garbės nario diplomai, Nors pagal tradiciją LFS Garbės nariais renkami tik vaistininkai, tačiau buvęs SAM ministras gydytojas Antanas Vinkus tapo LFS nariu už jo asmeninį indėlį išsaugojant Lietuvos Farmacijos ir medicinos muziejaus patalpas Kaune Rotušės aikštėje.

Suvažiavimas pritarė pasiūlymui pavesti LFS Valdybai paruošti rezoliuciją, atsižvelgiant į suvažiavimo dalyvių pareikštą mintį ir ją įteikti šalies valdžios institucijoms.

Lietuvos farmacijos sąjungos XXIX suvažiavimą nuspręsta surengti 2013 metais! Kaune, jo pirmininke išrinkta vaistininkė Eglė Dieninytė.

Reikia pastebėti tai, kad suvažiavimas praėjo įdomiai, turiningai ir naudingai. Registracijos metu kiekvienas dalyvis gavo LFS žurnalo „Lietuvos farmacijos žinios“ naują numerį. Foje buvo akcinių bendrovių stendai su kuriais galėjo susipažinti suvažiavimo dalyviai, o taip pat vaizdinga dr. J. Lazowski meninių fotografijų ekspozicija „Pasaulio šalys vaistinio akimis“.

Diskusijos buvo tęsiamos ir vakaronės metu. LFS Valdyba nuoširdžiai padėjo UAB „ENTAFARMA“, UAB „MICROLIFE“, UAB „MEDICATA FILIA“, „JADVYGOS ŽOLĖS, J. BALVOČIŪTĖS ŪKIS“, UAB „BAYER“, „VITABIOTIKS“, UAB „SVEIKŲ PRODUKTŲ CENTRAS“, UAB „MAGNUM MEDICAL“ FF Studentų draugijai ir kitiems rėmėjams bei savanoriams talkininkavusiems pravedant šį suvažiavimą.

Vaistinių forumas - tai ne tik profesinės! kvalifikacijos kėlimo galimybė, bet naudinga ir reikalinga kolegų susitikimų ir neformalaus bendravimo forma. Sugrįžę į įvairius Lietuvos miestus ir rajonus vaistininkai pasidalins mintimis apie suvažiavimo darbą, įspūdžius, malonias bendravimo akimirkas ir stengsis įdiegti pažangias mintis kasdieninėje veikloje.

Provizorius Liudvikas Rulinskas, Šiauliai

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS
XXVII SUVAŽIAVIME

Suvažiavimas vyks 2012 m. rugsėjo 22 d., šeštadienį,
Palangos poilsio namų „Vyturys“ Aktų salėje,
Adresas: Dariaus ir Girėno g.20, Palanga, LT-00129

Išsamesnę informaciją dėl LFS XXVII suvažiavimo galima gauti pas šio renginio pirmininką
ARVYDĄ VENGALĮ tel.: 869845416, LFS Klaipėdos krašto pirmininkę DANUTĘ VARVOLYTEŲ
tel.:869823550
arba el. paštu <taredas@gmail.com >

LFS VALDYBA

PROGRAMA

2012 m. rugsėjo 22 d., šeštadienis

- 11:00 – 12:00 Suvažiavimo dalyvių registracija
12:00 – 12:15 Suvažiavimo atidarymas. Sveikinimai
12:15 – 12:40 Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento veikla įgyvendinant vaistų prieinamumo gyventojams politiką.
Gita Krukienė
12:40 – 13:05 Farmacijos mokslų ir praktikos naujienos Europos Sąjungos šalyse
Eduardas Tarasevičius
13:05 – 13:30 Farmacijos studijų dabartis ir ateitis įgyvendinant ES direktyvas Vitalis Briedis
13:30 – 13:55 Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos veikla įgyvendinant Europos Sąjungos Direktyvas bei rekomendacijas Lietuvoje
Žydrūnas Martinėnas
13:55 – 14:20 Lietuvoje auginamos vaistažolės ir jų kompozicijos žmonių sveikatai
Jadvyga Balvočiūtė
14:20 – 14:30 Antibiotikų išdavimo ypatumai Lietuvos visuomenės vaistinėse"
Karolina Žigaitė, Jurgita Daukšienė
14:30 – 14:40 Studentų praktika vaistinėse Lietuvoje ir užsienyje
Tomas Petryla
14:40 – 14:50 LFS Garbės narių rinkimai
15:00 – 16:00 Pietų pertrauka
16:00 - 16:15 Vaistininco vaidmuo stiprinant pacientų sveikatą.
Jonas Grincevičius
16:15 – 16:30 Farmacijos sektoriaus būklė Lenkijoje, Latvijoje ir Estijoje.
Jerzy Lazowski, Kitija Blumfelde, Jaak Koppel
16:30 – 16:45 Vaistų ir maisto papildų kokybės vertinimo problemos Lietuvoje
Liudas Ivanauskas
16:45 – 17:45 Vaistininco tribūna – problemos, pasiūlymai, diskusijos
17:45 – 18:00 Suvažiavimo dokumento priėmimas, LFS XXVIII suvažiavimo pirmininko rinkimai, pažymėjimų įteikimas suvažiavimo dalyviams, suvažiavimo uždarymas
18:00 – 21:00 Suvažiavimo dalyvių vakaronė

LIETUVOS FARMACIJOS
SĄJUNGOS
XXVII SUVAŽIAVIMAS

LFS XXVII suvažiavimas

Amerikos lietuvių farmacininkų asociacija „LAPAS“ pažymėjo 20 metų jubiliejų

● 1991 m. birželio 9-16 d. Lietuvoje viešėjo pirmoji Amerikos lietuvių farmacininkų delegacija, kuri susitiko su Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) nariais Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Druskininkuose. Svečius lydėjo LFS prezidentas E. Tarasevičius. Šios viešnagės metu mūsų kolegos susitiko su Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu, Sveikatos ministru Juozu Oleku, aplankė farmacijos įmones, vaistines, farmacijos fakultetą ir farmacijos istorijos muziejų. Priėmimo metu Aukščiausios Tarybos rūmuose prof. V. Landsbergis paklausė ar Amerikos lietuviai farmacininkai turi savo profesinę organizaciją. Svečiai atsakė, kad dar nėra tokios organizacijos, bet sugrįžę į Čikagą jie pažadėjo įkurti tokią asociaciją. Taigi, rugpjūčio 13 d. Čikagos priemiestyje Willowbrook įvyko steigiamasis Amerikos lietuvių farmacininkų susirinkimas, kurio metu buvo įkurta „Lithuanian American Pharmacists Association“, kurios pavadinimo sutrumpinimas skamba lietuviškai – „LAPAS“. Šios asociacijos pirmininke buvo išrinkta farmacininkė Irena Juškienė, o sekretoriumi Juozas Kalvaitis. Per du savo veiklos dešimtmečius LAPAS organizavo daug renginių, konferencijų, kurių metu asociacijos nariai kėlė savo kvalifikaciją. LFS vardu norėčiau padėkoti LAPAS vadovams ir visiems aktyviems šios asociacijos nariams už pagalbą surenkant ir siunčiant į Lietuvą farmacinę literatūrą pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metais. Man teko dalyvauti LAPAS organizuotuose susirinkimuose ir skaityti pranešimus apie Lietuvos farmaciją, teko atlikti gido vaidmenį atvykusiems į Lietuvą Amerikos vaistininkams, daug kartų teko bendrauti su LAPAS nariais FIP kongresų metu įvairiose pasaulio šalyse. Esu išrinktas LAPAS Garbės nariu. Negalėdamas dalyvauti LAPAS jubiliejiniame susirinkime nusiunčiau LFS sveikinimą asociacijos 20-mečio proga. Gavau kolegės Irenos Juškienės laišką, kuriame aprašyta jubilėjaus paminėjimo eiga, su kuria supažindiname ir LFŽ skaitytojus. „LAPAS jubiliejus praėjo linksmai ir turiningai“, rašo I. Juškienė. „Susilaukėme 35 svečių. Linda Gertz (LAPAS prezidentė) pravedė programėlę, perskaitė Jūsų atsiųstą pasveikinimą. Taip pat gavome sveikinimą iš LAMA (Lietuvos Amerikos Medicinos Sąjungos). Turėjome išsidėstę nuotraukų, „Lietuvos farmacijos žinių“ žurnalų, aprašymų, ir kitų istorijos prisiminimų. Paskyrėme kampelį, kur pažymėjome tris narius, iškeliavusius į Amžinybę - tai A. Svikla, Sigutė Mikrut, ir Joann Vilutis. Buvo uždegta žvakutė prie kiekvienos nuotraukos. Susirinkimo pabaigoje buvo organizuotos vaišės. Juozas pasakė trumpą kalbą pakeldamas šampano taurę. Tada visi sustojome bendrai nuotraukai ir išdalinome Jūsų atsiųstus jubiliejinius ženklelius. Visi nariai buvo labai patenkinti, nes Lietuvoje pagaminti ženkleliai buvo ypatingai kuklūs ir gero išdirbio. Galėsime prisiegti prie visų rūbų ir galėsime priminti kitiems apie LAPAS reikšmę Tikrai buvo smagu pabūti kartu ir prisiminti kas įvyko prieš 20 m. ir pakalbėti apie planus ateičiai. Visi grįžome į namus pakeltu ūpu ir sustiprintu pasiryžimu tęsti LAPAS veiklą toliau“.

LFS Valdyba linki visiems LAPAS nariams dirbant farmacinį darbą neužmiršti pasirūpinti ir savo sveikata, rengti turiningas konferencijas, aktyviai dalyvauti FIP kongresuose ir kituose tarptautiniuose forumuose, dažniau atvykti į Lietuvą, kur galėsime maloniai pabendrauti.

LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius

Fotoreportažas

(Pradžia 60 pusl.)

Misevičius Stasys, g. 1860 m., įrašytas 1912 m. provizorių sąrašė.

Puodžiūnas Leonas, g. 1877 m. chemikas vaistininkas, 1930 m. baigęs Kauno universitetą.

Šadzevičius Fulgentas, g. 1880 m. prov. 1917 m. baigęs Dorpato universitetą.

Veileraitė Mera, g. 1906 m. chemikė-vaistininkė, 1934 m. baigusi Kauno Vytauto Didžiojo universitetą.

Velavičius Leonas, g. 1899 m., chemikas-vaistininkas, 1928 m. baigęs Kauno universitetą.

Zaborskis Juozas, g. 1881 m. prov. 1912 m. baigęs Maskvos universitetą.

Žemaitis Liudvikas, g. 1868 m., prov., 1900 m. baigęs Maskvos universitetą.

Žemaitienė Zofija, g. 1875 m., prov., 1901 m. baigusi Varšuvos universitetą.

Taip pat 1936 m. Panevėžio farmacijos įstaigose dirbo vaistininko padėjėjai:

Bregovskis Jochelis, g. 1887 m., išlaikęs egzaminus prie Charkovo universiteto 1908 m.

Laurinaitis Antanas, g. 1890 m., išlaikęs egzaminus 1903 m. prie Maskvos universiteto.

Lorperit Saja, g. 1877 m., egzaminus išlaikė 1914 m. prie Charkovo universiteto.

Rivkes Moze, g. 1890 m., vaistininko padėjėjo egzaminus išlaikė 1917 m. Sankt Peterburgo Medicinos Akademijoje.

Vžesmiauskas Pranas, g. 1894 m., išlaikęs egzaminus 1917 m. taip pat Sankt Peterburgo Medicinos Akademijoje.

Tarpukario Lietuvoje Panevėžio vaistinėse dirbo ir vaistinės mokiniai:

Danilavičius Eduardas 1936–1938 m. Panevėžio apskr. savivaldybės vaistinėje ir 1938–1940 m. F. Šadzevičiaus vaistinėje.

Adomavičiūtė-Augustauskienė Marija 1923–1927 m. ir 1932 m. dirbo F. Šadzevičiaus vaistinėje.

Irena Fridmanaitė mokinė 1935–1939 m. dirbo J. Zaborskio ir A. Laurinaičio vaistinėje. 1939 m. baigė kursus prie Kauno VD universiteto ir išlaikiusi egzaminus gavo vaistininko padėjėjos vardą. Po to vėl dirbo Panevėžio vaistinėse ir vaistų sandėlyje.

Adomavičius Mečislovas dirbo mokiniu 1928–1929 m. F. Šadzevičiaus vaistinėje.

Valentaitė-Šadzevičienė Marija nuo 1925 m. keletą metų dirbo mokine F. Šadzevičiaus vaistinėje.

Glebavičiūtė-Danilavičienė Joana 1938–1940 m. dirbo mokine Panevėžio vaistinėse.

Tikriausiai buvo ir daugiau vaistinės mokinių, tačiau apie juos žinių nepavyko surinkti.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, LSSR Komisarų Tarybos nutarimu Nr. 263 „Dėl privačių vaistinių, vaistų sandėlių ir cheminės-farmacijos pramonės įmonių nacionalizavimo“ [6]. Vaistinės ir vaistų sandėliai Panevėžyje, kaip ir visoje Lietuvoje, buvo nacionalizuoti. Vaistinių savininkai buvo nušalinti nuo vadovavimo savo vaistinėms ir perkelti dirbti į kitas vaistines. Po nacionalizacijos Panevėžyje buvo paliktas tik vienas vaistų sandėlis, jo vedėju buvo Pranas Viržonis. Jis vaistų sandėlio vedėju dirbo ir Vokiečių okupacijos metais ir po karo, vėliau jį pakeitė prov. padėjėjas Stasys Pelaitis.

Vanda Čečkauskaitė

1940 m. pabaigoje farmacijos reikalams tvarkyti prie Sveikatos apsaugos ministerijos buvo įsteigta Vyriausioji farmacijos valdyba, o didžiuosiuose miestuose jai pavaldžios rajoninės kontoros. Panevėžio rajoninei kontorai vadovavo vaistininko padėjėjas Juozas Plučas.

Buvo panaikinti vaistinių pavadinimai, o įvesta bendra respublikinė vaistinių numeracija.

1941 m. prasidėjęs Vokietijos-Sovietų Sąjungos karas vėl atnešė naujas nelaimės Lietuvos žmonėms, daug miestų buvo sugriauta ir sudeginta, daug žmonių išžudyta, buvo sunaikinta ir daugelis vaistinių. Vokiečių okupacijos metais, žydai farmacininkai iš vaistinių buvo pašalinti, kai kurios vaistinės buvo uždarytos, nes specialistų trūko. Vadovauti vaistinėms, vietoje Vyriausiosios farmacijos valdybos Kaune buvo įsteigta Vyriausioji farmacijos kontora, tačiau buvusios rajoninės kontoros buvo paliktos, tik pakeisti jų vadovai. Panevėžio rajoninei farmacijos kontorai vokiečių okupacijos metais vadovavo provizorius Steponas Kairys.

1944 m. fronto mūšių metu farmacijos sistema Lietuvoje labai nukentėjo, laimei Panevėžio farmacinės įstaigos nuostolių patyrė ne tiek daug. Tačiau po fronto darbas buvo atkurtas tik keturiose vaistinėse. Vaistinė Nr. 320 – Laisvės a. 16, vaistinė Nr. 322 – Smėlynės g., vaistinė Nr. 211 – Respublikos g. 26/10 ir vaistinė Nr. 212 – Stoties g. 7.

Vėl buvo atkurta Vyriausioji farmacijos valdyba ir jos kontoros.

Panevėžio rajoninės kontoros vedėju buvo paskirtas vaistininko padėjėjas Eduardas Danilavičius. Kontoros vyr. farmacijos inspektoriumi paskiriamas vaistininko padėjėjas Pranas Kuliešius.

Prie Panevėžio vaistų sandėlio įkuriama galeno preparatų laboratorija, kuri gamino įvairius tirpalus, kai kurias tinktūras. Jos vedėjas buvo vaistininko padėjėjas Juozas Plučas, 1947 m. jos vedėja tapo chemikė vaistininkė Vanda Čečkauskaitė. Laboratorijoje dirbo ir 1947 m. baigusi Kauno valstybinį universitetą provizorė Stasė Pakeltytė.

1950 m. buvo pakeistas Lietuvos administracinis suskirstymas. Iki tol egzistavo apskritys ir valsčiai. 1950 m. buvo sukurtos 4 sritys: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių. Sritis buvo suskirstytos rajonais.

Įvedus šį administracinį suskirstymą buvo reorganizuotas ir farmacijos sistemos valdymas. Buvo panaikintos VFV

rajoninės kontoros vietoje jų srityse sukurti VFV skyriai. Panevėžio rajoninė kontora buvo panaikinta, jos vedėjas E. Danilavičius 1951 m. buvo perkeltas į Vilnių Vyr. farmacijos valdybos viršininko pavaduotojo pareigoms. Panevėžio miesto vaistinės buvo prijungtos prie VFV Šiaulių skyriaus. Buvo panaikinta prie vaistų sandėlio veikusi galeno laboratorija.

1951 m. iš Šiaulių į Panevėžį buvo perkelta Šiaulių kontrolinė analitinė laboratorija, nes karo sugriautuose Šiauliuose jai trūko tinkamų patalpų. Laboratorija įsikūrė tame pačiame pastate, kur buvo Panevėžio vaistinė Nr. 320. Jos vedėja buvo paskirta chemikė vaistininė Vanda Čečkauskaitė. Ši laboratorija aptarnavo Šiaulių ir Panevėžio vaistų sandėlius bei visas VFV Šiaulių skyriui priklausiusias vaistines.

Plečiantis Panevėžio miestui, augant gyventojų skaičiui, buvo steigiamos naujos vaistinės. 1965 m. buvo įsteigta vaistinė Nr. 293 Marijonų g.-je, jos vedėja buvo paskirta 1954 m. Kauno medicinos institutą baigusi provizorė Violeta Katilienė, kuri ir įrengė šią vaistinę. 1971 m. buvo įsteigta vaistinė Nr. 334 Aukštaičių g. 4, jos vedėja buvo Svetikaitė-Briedienė Danutė, 1951 m. baigusi KMI farmacijos fakultetą. 1980 m. buvo įkurta vaistinė Nr. 353 Dariaus ir Girėno g. 10. Jos vedėja buvo provizorė Dalia Rukšnaitienė, 1961 m. baigusi Kauno medicinos institutą.

Panevėžio vaistų sandėlio vedėjui vaist. padėjėjui Stasiui Pelaičiui išvažiuavus į Kauną, 1952 m. vaistų sandėlio vedėja buvo paskirta vaist. padėjėja Irena Aleknienė. Ji buvo gabi administratorė. Jos pastangų dėka Beržų gatvėje buvo pastatytas naujas vaistų sandėlis. 1974 m. I. Aleknienė išėjo į pensiją. Jos pareigas perėmė provizoriaus padėjėja Elena Misevičienė.

1944–1990 metų tam tikrais laikotarpiais Panevėžio vaistinių vadovais dirbo:

Vaistinės Nr. 211 – chem. vaist. V. Bruzgulis, prov. E. Pečiukėnaitė.

Vaistinės Nr. 212 – vaist. padėjėja I. Aleknienė, vaist. pad. G. Marazienė, prov. R. Vingelienė, prov. R. Diktanienė.

Vaistinės Nr. 293 – prov. V. Katilienė, prov. S. Peseckaitė.

Vaistinės Nr. 320 – vaist. pad. J. Danilavičienė, prov. A. Gilys, prov. T. Barauskis, prov. N. Norkūnienė.

Vaistinės Nr. 322 – prov. S. Kairy, vaist. pad. J. Danilavičienė, prov. G.

Kazlauskaitė, prov. V. Kasperaitienė.

Vaistinės Nr. 334 – prov. D. Briedienė.

Vaistinės Nr. 353 – prov. D. Rukšnaitienė.

Be to Panevėžyje buvo biudžetinė Respublikinės Panevėžio ligoninės vaistinė. Uždarius „Pirmąją apskr. savivaldybės vaistinę“, kuri buvo Respublikos g. 34, 1942 m. jos baldai ir įrengimai buvo perduoti ligoninės vaistinei. Jos vedėjais po karo buvo: prov. pad. Leskovec, chem. vaist. L. Puodžiūnas, prov. S. Kairys, prov. E. Stravinskaitė-Ražiukienė, kuri dirbo 20 metų (1951–1972), prov. P. Gabrienė, prov. V. Jurgelevičienė, prov. D. Murauskienė.

Šeštajame pereinamojo amžiaus dešimtmetyje Veterinarijos valdyba Panevėžyje įsteigė Veterinarijos vaistinę. Jos vedėjas buvo Pranas Viržonis. Vėliau Aleknienė.

Visos Panevėžio vaistinės gamino vaistus pagal receptus, gamino net ir injekcines vaistų formas. Gamybai vaistinėse buvo asistentų kambariai, biurečių sistemos, buvo distiliuojamas vanduo. Vaistinėje dirbdavo provizorius analitikas, kuris tikrindavo pagamintų vaistų kokybę. Vaistinių prekybinės salės puošėsi gražiais interjeriais, puošniais baldais,

paveikslais. Vaistinėse darbuotojai, net ir prekybos salėje, vadinamoje oficina, dirbo sėdėdami, jų patogumui darbo vietoje vaistų atsargos buvo laikomos specialiose suknyse.

Kadangi kai kurių vaistų nuolat trūko – SSSR vaistų pramonė buvo silpna, o vaistų importui lėšų buvo skiriama nepakankamai, labai buvo svarbu gydymo įstaigų, gydytojų ir gyventojų informacija apie vaistinėse esamus vaistus. Todėl buvo steigiami vaistinėse informacijos kabinetai. Toks farmacinės informacijos kabinetas, teisingiau tam pritaikyta darbo vieta, buvo ir Panevėžio vaistinėje Nr. 320, provizore informatore dirbo Aldona Janickienė, 1968 m. baigusi Kauno medicinos institutą.

Siekiant pagerinti vadovavimą kaimo vaistinėms, 1964 m. buvo įsteigtos centrinės rajonų vaistinės, o miestuose centrinės miesto ir rajono vaistinės. Panevėžyje centrinė miesto ir rajono vaistinė buvo vaistinė Nr. 320.

Prasidėjus „perestroikai“ Sovietų Sąjungoje prasidėjo reorganizacijos įvairiose ūkio šakose. Neaplenkė jos ir farmacijos sistemos. Vietoje Vyriausiosios farmacijos valdybos 1989 m. sausio 1 d. buvo įsteigtas Respublikinis gamybinis susivienijimas „Farmacija“ ir jo teritorinės gamybinės įmonės su centralizuotomis buhalterijomis. Buvo įsteigta Panevėžio teritorinė gamybinė įmonė, kuri vadovavo Panevėžio miesto ir krašto vaistinėms. Jos direktoriumi buvo paskirtas provizorius Teofilis Barauskis.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę, dideli pasikeitimai įvyko visoje farmacijos sistemoje. Vaistinės ir vaistų sandėliai buvo privatizuoti, virto akcinėmis bendrovėmis ir uždaromis akcinėmis bendrovėmis. Vaistų gamybą vaistinėse pakeitė pramoninės gamybos vaistų formos, nebeliko vaistų stygiaus. Vaistinėms nebereikėjo didelių patalpų vaistų atsargoms, nes privatūs vaistų sandėliai stengėsi nedelsiant patenkinti vaistinių užsakymus vaistams. Gamybai nebereikėjo atskirų kambarių. Įsisteigė daug naujų privačių vaistinių, nes jų steigimo neberiboją jokie normatyvai, vaistinių savininkais gali būti ir ne farmacininkai, jie tik turi samdyti vaistininę, baigusį aukštąjį mokslą, vadovauti vaistinės veiklai. Pagal receptus vaistus gamina vos viena kita vaistinė.

Pastaraisiais metais atskiras privačias vaistines superka vaistinių tinklai – „Eurovaistinės“, „Camelija“, „Šeimos vaistinė“, „Apotheca“, „Norfa“ ir kiti, kurių savininkai, dažniausiai neturi jokio ryšio su farmacija ar medicina, tai yra paprasti verslininkai, siekiantys pelno, todėl vaistinės tampa nebe sveikatinimo įstaiga, bet prekybine įmone.

Šie pasikeitimai įvyko ir Panevėžyje.

Šaltiniai:

1. Mokslinės konferencijos, skirtos farmacijos mokslo Lietuvoje 200 metų sukakčiai pažymėti, pranešimų tezės. Kaunas. 1985 m. P. 6.

2. Farmacijos žinios Nr. 1. 1925. P. 3.

3. Acta musei historiae medicinae et pharmaciae Lituaniae. Kaunas. 1995 m. P. 43.

4. Sveikatos įstaigos. Sąrašas 1936 m. Kaunas P. 104.

5. Sveikatos įstaigos. Sąrašas 1936 m. Kaunas P. 117.

6. R. Žukienė, Lietuvos farmacija XX amžiuje. Vilnius. 2005. P. 48 ir kiti pusl.

7. Prov. Elenos Ražiukienės pasakojimas.

Regina Žukienė
Socialinių mokslų daktarė

● Lapkričio 27 d. Šiauliuose paminėtos provizorės Vandos Kavaliauskienės pirmosios mirties metinės.

Gausus būrys šiauliečių ir svečių iš Kauno ir Panevėžio susirinko Šiauliuose Katinų muziejuje paminėti provizorės Vandos Jusevičiūtės-Kavaliauskienės pirmosios mirties metines. Į minėjimą susirinko muziejaininkai, kraštotyrininkai, Šiaulių miesto Garbės piliečiai, buvę bendradarbiai, miesto vaistinių vadovai ir tie, kurie pažinojo ir jautė jos gerumą ir norą padėti visiems.

Skambant klasikinės muzikos garsams „Valerijono“ vaistinės direktorė provizorė Almyra Girdenienė padėkdamo poeto E. Matuzevičiaus eiles. Susirinkusieji su dideliu dėmesiu stebėjo fotomenininką A. Musneckio ir A. Dilio nuotraukose užfiksuotas V. Kavaliauskienės gyvenimo akimirkas. Be to, buvo demonstruojama 1973 m. kino juosta, skirta V. Kavaliauskienės jubiliejui.

Fotomenininkas A. Musneckis pasidalijo prisiminimais apie ilgą bendravimą su V. Kavaliauskiene. Jo nuotraukų yra lankstinukuose apie Katinų muziejų ir būsimoje provizorės knygoje „Ką šlama senas ažuolas“. Jo nuomone, Jusevičių ir Kavaliauskų šeimos per daugelį dešimtmečių buvo sukaupę unikalų nuotraukų ir įvairių dokumentų kolekciją, nes provizorės broliai Vytautas ir Algirdas Jusevičiai turėjo fotoaparatus.

Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentas prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius prisiminė provizorę V. Kavaliausienę kaip kūrybingą vadovę ir aktyvią visuomeninę, aktyviai dalyvavusią farmacininkų mokslinės draugijos veikloje. Profesorius pasidžiaugė, kad toks gausus būrys jos buvusių bendradarbių, bičiulių ir kolegų atvyko pagerbti jos atminimą.

Šiaulių miesto Garbės pilietis, menotyrininkas, penkiasdešimties knygų autorius profesorius V. Rimkus kalbėjo apie kolekcijų rinkimą ir muziejų svarbą. Jo nuomone, vaistinė turėtų būti ir kultūros židinys.

Šiaulių miesto Garbės pilietis, esperantininkas Z. Sabalys prisiminė apie tuometines stovybas, jų tarpe apie Šiaulių jaunųjų gamtininkų stotį, kurioje šiuo metu yra įsikūręs Katinų muziejus.

Provizorė V. Kavaliauskienė buvo gera vadovė - farmacinio darbo organizatorė, sugebėjusi skirti dėmesio ir vaistinininkų laisvalaikiui organizuojant jų sportinę veiklą ir dalyvavimą meno saviveikloje. Taip kalbėjo „Valerijono“ vaistinės direktorė vaistininė Almyra Girdenienė.

Šiaulių „Aušros muziejaus“ direktoriaus pavaduotoja V. Šiukščenė kalbėjo apie kraštotyrinį darbą, kvietė domėtis įžymių šiauliečių gyvenimu, rinkti ir kaupti apie juos istorinę medžiagą, domėjosi apie būsimą V. Kavaliauskienės knygą.

Kultūros ir švietimo darbuotojos O. Staškuvienė ir J. Tepliajeva prisimindamos provizorės gerumą ir nuoširdumą skaitė poetų eiles.

V. Kavaliauskienės pirmųjų mirties metinių minėjimo dalyviai pasakė daug gražių ir nuoširdžių žodžių apie provizorę, kurios pagrindinis tikslas buvo mylėti žmogų ir jam padėti. To paties ji mokė ir jaunuosius farmacijos specialistus. Minėjimo dalyviams buvo įteiktas Šiaulių farmacijos tarprajoninės kontoros informacinis leidinys bei bukletas apie V. Kavaliauskienės įkurtą Katinų muziejų.

Minėjimo dalyviai aplankė V. Kavaliauskienės amžino poilsio vietą Ginkūnų kapinėse, padėjo gyvų gėlių puokštes, uždegė atminimo simbolį - žvakutes, sukalbėjo maldą, buvo skaitomos poetų eilės. Tą pačią dieną vakare Šv. Petro ir Pauliaus katedroje buvo aukojamos Šv. Mišios už Vandos vėlę.

Esame nuoširdžiai dėkingi minėjimo organizatoriams: „Valerijono“ vaistinės direktorei A. Girdenienei, Šiaulių jaunųjų gamtininkų centro direktoriui G. Oliškevičiui, Katinų muziejaus vadovei A. Lukošūtei, V. Kavaliauskienės dukterėčiai L. Juzevičiūtei ir visiems, kurie pagerbė V. Kavaliauskienės atminimą. Miesto laikraštis „Šiaulių naujienos“ atspausdino straipsnį „Prisimename provizorę Vandą Jusvičiūtę Kavaliauskiene“.

Provizorius Liudvikas Rulinskas

UŽUOJAUTA

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) Valdyba nuoširdžiai užjaučia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto profesorių VALDĄ JAKŠTĄ dėl Motinos mirties.

LFS Valdyba

UŽUOJAUTA

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) Valdyba nuoširdžiai užjaučia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto docentę RŪTĄ MARKSIENĘ dėl Tėvo mirties

LFS Valdyba

Fotoreportažas iš V. Kavaliauskienės pirmųjų mirties metinių minėjimo.

90 METŲ SU „SANITU“

Kokie stiprios dvasios ir nenugalimos kasdienos rūpesčių yra buvusieji sanitiečiai!

2012 m. gegužės 5 d. „Sanitui“, nuo jo įkūrimo suėjo 90 metų, bet minėti tos iškilios datos, atrodo, jau nėra kam.

Šių metų rugsėjo 29 d. susirinko 18-ka jau garbingo amžiaus sanitiečių – viena net su „Sanitu“ vienmetė. Visos moterys pasitempusios, pasigražinusios ir linksmi nusiteikusios buvo sutiktos su žalia ratą ir vėlyvio žiedeliu. Susirinko ne pasiskusti ar aptarti liūdno kasdienybės, o pabendrauti ir moraliai padėti viena kitai – paminėti savo mylimos darbovietės gražų jubiliejų bei Maironio metus.

Susitikimą pradėjo Elena Stankevičienė poetų B. Stasiūnaitės ir S. Drabavičiaus žodžiais „Laiko vėjai jaunystę išvijo“ ir „pasenome ne mes, o mūsų veidrodžiai paseno“ „o mes kaip tos rugsėjo astros žydėjim, visas atvykusias pasveikino su gražia rudens diena, palinkėjo geros nuotaikos, gražaus bendravimo.

A. Pacevičienė sugrąžino į praeitį, į „Sanito“ gyvavimo metus ir įteikė kiekvienai „Sanito“ skrajutę.

R. Kavaliauskienė prisiminė žmones, dirbusius nelengvomis darbo sąlygomis, bet nedėjavusius, o

linksmi bendravusius. Pasveikino 90-metę Teklę Klemanskienę ir įteikė gėlių, o J. Baužienė – kuklią dovanėlę. Vakaro vedėja padeklamavo jubiliatės mylimą eilėraštį „Mielos gėlės astros,,

V. Juozapavičienė pakvietė tylos minute pagerbti išėjusius Amžinybėn sanitiečius. D. Borisevičienė, gėlių puokšte ir kuklia dovanėle pasveikino V. Juozapavičienę, nes ši diena jos gimtadienis, jai sukako 78 metai.

O. Ambrazienė paskaitė šiai progai sukurtas ir kitas savo pačios eiles.

Skambėjo pamėgtos ir gana dažnai dainuotos dainos, visos sanitetės buvo balsingos. Buvo deklamuojamos Maironio eilės. Visos dalijosi prisiminimais. Nuotaika buvo pakili ir moterys nepamatė, kad kartu praleido net penkias valandas.

Atsisveikinom, linkėdamos viena kitai būti aktyviomis, visada blogas mintis nuvyti ir laukti kitų susitikimų.

Buvo gailla, kad dabartiniai sanitiečiai pamiršo buvusius kolegas, nesidomi ir istorinėmis vertybėmis, kurių buvusieji yra nemažai sukaukę. Per daug pasiklydo aparatūros labirintuose, pamiršo, kad ir dirbti reikia su meile ir kažką palikti ateities kartoms!

Elena Stankevičienė

PRISIMENAME PROVIZORĘ VANDĄ JUSEVIČIŪTĘ-KAVALIAUSKIENĘ

Prieš metus 2012 metų lapkričio 27 dieną staiga ir netikėtai Anapilin išėjo gerai žinoma ne tik Šiauliuose, bet ir visoje Lietuvos Respublikoje, nusipelniusi provizorė, buvusi ilgametė Vyriausios farmacijos valdybos Šiaulių tarprajoninės kontoros valdytoja, Lietuvos farmacijos sąjungos Garbės narė, Katinų muziejaus įkūrėja provizorė Vanda Jusevičiūtė-Kavaliauskienė. Šiais metais lapkričio 23 dieną jai būtų sukakę 89 metai.

Prisimenant šią iškilų asmenybę norėtusi paminėti svarbiausius jos gyvenimo tarpsnius: vaikystę ir jaunystę, studijų metus, darbą farmacijos sistemoje ir visuomeninę veiklą.

Ji gimė 1923 m. lapkričio 23 d. Šiaulių apskrityje, Šiaulių valsčiuje, Šapnagių kaime, Stasio ir Jadvygos Jusvičių šeimoje. Tėvas Stasys Jusevičius buvo provizorius, dirbo vaistinėse, farmacijos laboratorijoje "Galen", Šiaulių berniukų gimnazijoje dėstė chemiją ir išleido vadovėlį "Organinė chemija". Motina Jadvyga Lastauskaitė-Jusevičienė buvo namų šeimininkė. Šeimoje užaugo dvi dukros ir du sūnūs: Aldona tapo gydytoja, Vanda nuėjo tėvo pėdomis ir tapo provizore, Algirdas ir Vytautas pasirinko inžinierių-statybininkų profesiją.

Vanda Jusevičiūtė 1941 metais baigė Šiaulių mergaičių gimnaziją ir tais pačiais metais pradėjo dirbti mokytoja Šiaulių miesto 314-oje vaistinėje. Po trijų metų išklaušė Kauno Vytauto Didžiojo universitete provizoriaus padėjėjų kursą ir išlaikiusi egzaminus gavo specialistės pažymėjimą. Sugrįžusi į Šiaulius praėjo dirbti receptare toje pačioje vaistinėje. 1951 metais eksternu baigė Kauno felčerių-akušerių mokyklos farmacijos skyrių ir gavo provizoriaus padėjėjos diplomą, o 1958 m. neakivaizdiniu būdu baigė Maskvos farmacijos institutą ir gavo provizorės diplomą. Nuo 1945 m. iki 1948 m. ji dirbo Šiaulių vaisių sandėlio pirmojo skyriaus vedėja. 1950 m. ji dirbo farmacijos inspektore, o vėliau buvo paskirta prekybos skyriaus vedėja. Nuo 1951 m. iki 1959 m. ji dirbo Vyriausios farmacijos valdybos (VFF) Šiaulių skyriaus valdytojos pavaduotoja, o nuo 1959 m. iki 1989 m. – VFF Šiaulių tarprajoninės kontoros valdytoja. Nuo 1990 m. vasario mėn. ji išėjo į užtarnautą poilsį.

V. Kavaliauskienė farmacinį darbą pradėjo dirbti sunkiais pokario metais, 80% Šiaulių miesto buvo sugriauta. Tik praėjus frontui ji atėjo dirbti į 314-ąją vaistinę, kuri buvo vienintelė miesto vaistinė likusi nesugriauta. Farmacininkai vaistus žmonėms išduodavo be pinigų, nes dar niekas jų neturėjo, o pagelbėti žmonėms reikėjo. Teko rinkti vaistus iš sugriautų vaistinių ir nešti į vienintelę miesto vaistinę. Vykstant atstatymo darbams vaistininkai, kaip ir visi kiti piliečiai, tvarkė miestą netausodami jėgų ir neskaičiuodami valandų. Gyvenimas palengva gerėjo, plėtėsi vaistinių tinklas ir gerėjo darbo sąlygos. V. Kavaliauskienė vadovaujant Šiaulių zonoje buvo 91 vaistinė ir 303 vaistinių punktai, kontrolinė analitinė laboratorija ir neūkiskaitinis darbų vykdytojų baras. Įsteigta 13 naujų vaistinių, perkelta į naujas patalpas daugiau kaip 40 vaistinių miestų ir kaimo vietovėse. Naujai steigiamos ar perkeliamos į naujas patalpas vaistinės buvo įrengiamos pagal tuo metu galiojusius reikalavimus. Buvo kuriami jaukūs interjerai ir sudaromos geros sąlygos darbuotojams. V. Kavaliauskienė daug dėmesio skyrė gyventojų ir gydymo įstaigų aprūpinimui

vaistais, tobulino informacinį darbą steigiant informacijos kabinetus. Ji glaudžiai bendradarbiavo su gydymo įstaigomis, organizuodavo gydytojų ir farmacininkų konferencijas, skaitydavo pranešimus. V. Kavaliauskienė nuolat gilino savo profesines žinias. 1971 m. ir 1981 m. ji dalyvavo tobulinimosi kursuose Maskvoje Sečenovo medicinos institute. 1966 m. ją pripažinta pirmąja, 1972 m. aukščiausia provizorės-farmacinio darbo organizatorės kvalifikacinė kategorija. 1955 m. ji buvo apdovanota "Sveikatos apsaugos žymūno" "ženkleliu, o 1974 m. jai buvo suteiktas Sveikatos apsaugos darbuotojos Garbės vardas, 1986 m. – Nusipelnusios provizorės Garbės vardas. 2006 m. ji buvo apdovanota prizų ir Garbės raštais bei padėkomis už kraštotyros darbo puoselėjimą. Provizorė aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. 1957-1987 m. ji buvo renkama Šiaulių miesto vykdomojo komiteto deputate, sveikatos apsaugos nuolatinės komisijos sekretore. 1957-1971 m. ji buvo renkama teismo tarėja, vieną kadenciją – Aukščiausiojo teismo tarėja. Ji aktyviai dalyvavo Šiaulių miesto Moterų tarybos darbe, buvo "Žinijos" draugijos medicinos mokslų skleidimo sekcijos narė, miesto knygos bičiulių draugijos plenumo narė, aktyvi Respublikinės farmacininkų mokslinės draugijos narė, kraštotyros entuziastė. Ir būdama pensininkė ji aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Ji pradėjo dirbti Šiaulių jaunųjų gamtininkų stotyje. 1990 m. gegužės 17 d. ji įkūrė Katinų muziejų. Šio muziejaus eksponatai – tai V. Kavaliauskienės katinų kolekcija, kurią entuziastė rinko per trisdešimt metų. Ją sudaro katinų tematikos suvenyrai, fotografijos, paveikslai, indai, spaudos leidiniai iš viso pasaulio. Katinų muziejus – vienintelis Lietuvoje ir trečias Europoje. Jį lanko ne tik vaikai, moksleiviai, bet ir suaugusieji iš Lietuvos ir užsienio. 2010 m. V. Kavaliauskienė šį muziejų padovanojo Šiaulių miesto savivaldybei, kuri jam suteikė Vandos Kavaliauskienės vardą. Muziejuje sukaupta virš 4000 eksponatų.

Mylėti žmogų ir savo profesiją – tai buvo svarbiausias jos gyvenimo tikslas, kurį jie diegė ir jauniems specialistams, atvykusiems dirbti į Šiaulių krašto vaistines. Ji didžiavosi ir džiaugėsi savo kolektyvo darbuotojais, mokėjo užjausti kiekvieną esant sunkiai valandai.

V. Kavaliauskienė buvo Šiaulių patriotė, visą gyvenimą praleidusi savo mieste. Ji visuomet buvo nuoširdi, mokanti išklausti, padėti ir pradžiuginti. Ji sugebėjo džiaugtis gyvenimo akimirkomis ir dažnai sakydavo "gyvenimas yra gražus...". Gaila, kad velionė nespėjo išleisti savo knygos "Ką šlama senas ažuolas". Šimtmetis plačiašakis galiūnas ažuolas, pasodintas netoli namo Šatrijos gatvėje byloja apie Jusevičių ir Kavaliauskų šeimų gyvenimą ir tikimės dar ilgai bylos...

Provizorius Liudvikas Rulinskas

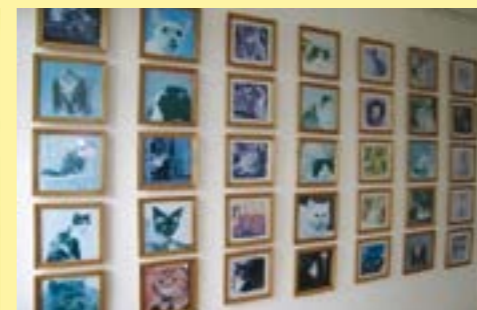
PROVIZORĖS VANDOS KAVALIAUSKIENĖS KATINŲ MUZIEJUS

Jį įkūrė Vanda Kavaliauskienė (1923-2011).

Lankytojus pasitinka katinėliai spalvotuose vitražuose, leiptų turėklų ornamentuose, ant šviestuvų, kėdžių, esančių muziejaus patalpose. Trijose didžiulėse muziejaus salėse – katinai, katinai, katinai... Jie atkeliauja iš įvairiausių pasaulio šalių: Anglijos, Australijos, Brazilijos, Belgijos, Kanados, Kinijos, Prancūzijos, Latvijos, Lenkijos, Švedijos, Šveicarijos ir kitų.

Čia rasite įvairiausių katinėlių, sukurtų iš gintaro, porceliano, keramikos, medžio, kailių ir kt. Muziejuje sukaupta daug vaikų piešinių iš įvairiausių pasaulio šalių. Juose - katinėliai iš įvairių pasakų. Be to, muziejuje yra gausu kalendorių iš įvairiausių pasaulio šalių. Nemažai įdomių knygų apie katinus lietuvių ir užsienio kalbomis.

Katinų muziejaus įkūrėja V. Kavaliauskienė

Net laiką mums rodo katė!

Katinų muziejus
Darbo laikas:
Antradienis - Šeštadienis 10.00-17.00 val.

Grupoms būtina išankstinė registracija
tel.: (8 41) 52 38 83.
Žuvinių g. 18, Šiauliai

Jūs būsite nustebinti, kad visus lankytojus pasitinka katinas Gučis, kuris yra visų mėgstamas ir vadinamas muziejaus "direktoriumi". Jis tikrai myli lankytojus, ypač vaikus.

Katė yra nuostabus Dievo kūrinys. Ji atneša žmonėms gerumą ir sveikatos tiems, kurie serga. Maloniai kviečiame į Šiaulių Katinų muziejų. Čia Jūs pamatysite kates iš viso pasaulio, jūs rasite įdomių meno kūrinių, galėsite gerai pailsėti ir atgauti jėgas.

73rd FIP
World Congress
2013

Dublin, Ireland
31 August -
05 September 2013

Second Announcement

Towards a Future
Vision for Complex
Patients

Integrated Care in a Dynamic Continuum

DUBLIN 2013
FIP WORLD CONGRESS
31 August - 5 September

SVARBI INFORMACIJA

Lietuvos farmacijos sąjunga (LFS) jau du dešimtmečius organizuoja vaistininkų (vaistininkų padėjėjų) išvykas į prestižiškiausias Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) kasmetinius kongresus, kurie vyksta įvairiose pasaulio šalyse (2014 m. – Tailande, 2015 m. – Pietų Korėjoje). 2012 m. FIP 72-asis kongresas buvo skirtas šios organizacijos 100-osioms įsteigimo metinėms pažymėti ir vyko Nyderlanduose Amsterdame.

Lietuvos farmacijos sąjungos vardu norime pakviesti Jus 2013 m. rugpjūčio 31 – rugsėjo 05 dieną dalyvauti

Dubline (Airijoje) vyksiančiame FIP 73-jame kongrese, kuriame Jūs galėsite kelti savo profesinę kvalifikaciją (gaudami 9 val. už kiekvieną dieną, praleistą kongrese). Šios išvykos metu ne tik dalyvausime Pasaulinio farmacijos mokslų ir praktikos kongreso darbe, bet ir susipažinsime su šiam renginiui skirta farmacijos naujausių pasiekimų paroda, aplankysime vaistų gamybos įmones, vaistines, farmacijos muziejus. Kviečiame tinkamai suplanuoti atostogas arba komandiruotes, kad galėtumėte dalyvauti šiame renginyje. Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į LFS raštinę:

el. paštas: LFSpharm@takas.lt arba tel.: 868714474